

Sprawozdanie finansowe
Alior Banku Spółki Akcyjnej

za rok zakończony 31 grudnia 2019 r.

Wybrane dane finansowe dotyczące sprawozdania finansowego

PLN	01.01.2019 – 31.12.2019	01.01.2018 – 31.12.2018	% (A-B)/B
	A	B	C
Wynik z tytułu odsetek	3 205 216	3 089 969	3,7%
Wynik z tytułu opłat i prowizji*	579 822	667 900	-13,2%
Wynik handlowy i pozostały*	-63 225	134 364	-147,1%
Wynik z odpisów na straty oczekiwane, odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw	-1 425 281	-1 040 290	37,0%
Koszty działania	-1 529 387	-1 630 255	-6,2%
Zysk brutto	541 171	1 013 502	-46,6%
Zysk netto	288 607	731 074	-60,5%
Przepływy pieniężne netto	-725 026	465 916	-255,6%
Należności od klientów	55 580 512	54 239 260	2,5%
Zobowiązania wobec klientów	65 012 760	62 427 865	4,1%
Kapitały własne	6 859 699	6 550 824	4,7%
Aktywa razem	76 334 513	73 242 895	4,2%
Wybrane wskaźniki			
Zysk na jedną akcję zwykłą	2,21	5,62	-60,7%
Współczynnik wypłacalności	16,67%	16,20%	2,9%
Tier 1	13,95%	13,17%	5,9%

EUR	01.01.2019 – 31.12.2019	01.01.2018 – 31.12.2018	%(A-B)/B
	A	B	C
Wynik z tytułu odsetek	745 087	724 172	2,9%
Wynik z tytułu opłat i prowizji*	134 786	156 531	-13,9%
Wynik handlowy i pozostały*	-14 697	31 490	-146,7%
Wynik z odpisów na straty oczekiwane, odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw	-331 322	-243 805	35,9%
Koszty działania	-355 523	-382 070	-6,9%
Zysk brutto	125 801	237 527	-47,0%
Zysk netto	67 090	171 336	-60,8%
Przepływy pieniężne netto	-168 540	109 193	-254,4%
Należności od klientów	13 051 664	12 613 781	3,5%
Zobowiązania wobec klientów	15 266 587	14 518 108	5,2%
Kapitały własne	1 610 825	1 523 447	5,7%
Aktywa razem	17 925 211	17 033 231	5,2%
Wybrane wskaźniki			
Zysk na jedną akcję zwykłą	0,51	1,32	-61,4%
Współczynnik wypłacalności	16,67%	16,20%	2,9%
Tier 1	13,95%	13,17%	5,9%

*Dane przekształcone – nota 4.2

Wybrane pozycje sprawozdania finansowego przeliczone na EUR według następujących kursów	31.12.2019	31.12.2018
kurs średni NBP na dzień 31 grudnia danego roku	4,2585	4,3000
średnia kursów NBP na ostatni dzień każdego miesiąca roku	4,3018	4,2669

Spis treści

Rachunek zysków i strat	4
Sprawozdanie z całkowitych dochodów	4
Sprawozdanie z sytuacji finansowej	5
Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	6
Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	7
Noty do jednostkowego sprawozdania finansowego	8
1 Informacje o Banku	8
2 Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego	10
3 Opis najistotniejszych zasad rachunkowości	11
4 Zmiany stosowanych zasad rachunkowości	15
5 Segmenty działalności	19
Noty do rachunku zysków i strat	22
6 Wynik z tytułu odsetek	22
7 Wynik z tytułu prowizji i opłat	25
8 Wynik na instrumentach wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i wynik z pozycji wymiany	27
10 Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	28
11 Koszty działania Banku	29
12 Wynik z tytułu odpisów na oczekiwane straty	30
13 Wynik z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych	31
14 Podatek bankowy	31
15 Podatek dochodowy	31
16 Zysk na akcję	35
Informacje dodatkowe do sprawozdania z sytuacji finansowej	36
17 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	36
18 Należności od banków	37
19 Inwestycyjne aktywa finansowe	37
20 Rachunkowość zabezpieczeń	44
21 Należności od klientów	51
22 Rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	62
23 Pozostałe aktywa	68
24 Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	69
25 Zobowiązania wobec banków	69
26 Zobowiązania wobec klientów	70
27 Zobowiązania finansowe	72
28 Rezerwy	73
29 Pozostałe zobowiązania	77
30 Zobowiązania podporządkowane	78
31 Kapitały	79
Pozostałe informacje dodatkowe	81
32 Pozycje pozabilansowe	81
33 Informacje dodatkowe do sprawozdania z przepływów pieniężnych	82
34 Hierarchia wartości godziwej	84
35 Transakcje z jednostkami powiązаныmi	91
36 Świadczenia dla kluczowego personelu Banku	95
37 Kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych	100
38 Sprawy sporne	103
Noty objaśniające dotyczące ryzyka	104
39 Ryzyko kredytowe	107
40 Ryzyko stopy procentowej	119
41 Ryzyko walutowe	123
42 Ryzyko płynności	127
43 Ryzyko operacyjne	132
44 Zarządzanie kapitałem	134
Inne	137
45 Przejęcie Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej	137
46 Zdarzenia istotne dla działalności Banku	139
47 Istotne zdarzenia po dacie bilansowej	141

Rachunek zysków i strat

	Numer noty	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018*
Przychody z tytułu odsetek obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej		3 921 231	3 807 487
Przychody o podobnym charakterze		153 525	150 915
Koszty z tytułu odsetek		-869 540	-868 433
Wynik z tytułu odsetek	6	3 205 216	3 089 969
Przychody z tytułu prowizji i opłat		1 066 391	1 043 793
Koszty z tytułu prowizji i opłat		-486 569	-375 893
Wynik z tytułu prowizji i opłat	7	579 822	667 900
Przychody z tytułu dywidend		7 362	7 597
Wynik na instrumentach wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i wynik z pozycji wymiany	8	102 759	96 974
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	9	46 236	77 829
wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite		38 807	76 473
wycenianych według zamortyzowanego kosztu		7 429	1 356
Pozostałe przychody operacyjne		121 611	92 645
Pozostałe koszty operacyjne		-341 193	-140 681
Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	10	-219 582	-48 036
Koszty działania	11	-1 529 387	-1 630 255
Wynik z tytułu odpisów na straty oczekiwane	12	-1 419 335	-1 034 039
Wynik z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych	13	-5 946	-6 251
Podatek bankowy	14	-225 974	-208 186
Zysk brutto		541 171	1 013 502
Podatek dochodowy	15	-252 564	-282 428
Zysk netto		288 607	731 074
Średnia ważona liczba akcji zwykłych		130 553 991	130 026 866
Zysk netto przypadający na jedną akcję zwykłą (w zł)	16	2,21	5,62
Zysk rozwodniony na jedną akcję zwykłą (w zł)	16	2,20	5,57

*Dane przekształcone – nota 4.2

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Numer noty	01.01.2019- 31.12.2019	01.01.2018- 31.12.2018
Zysk netto		288 607	731 074
Pozostałe całkowite dochody netto, które będą odniesione na wynik po spełnieniu odpowiednich warunków		25 047	26 795
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą		807	-796
Skutki wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży (netto)		8 888	-6 658
Strata/zysk z tytułu wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	19	10 973	-7 843
Podatek odroczony	15	-2 085	1 185
Skutki wyceny instrumentów zabezpieczających (netto)		15 352	34 249
Strata/zysk z tytułu wyceny instrumentów zabezpieczających	20	18 953	42 283
Podatek odroczony	15	-3 601	-8 034
Razem dochody całkowite netto		313 654	757 869

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

AKTYWA	Numer noty	31.12.2019	31.12.2018*
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	17	1 352 604	2 077 630
Należności od banków	18	212 885	172 839
Inwestycyjne aktywa finansowe:	19	15 798 474	13 727 570
wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		10 438 695	7 280 080
wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		543 725	515 138
wyceniane według zamortyzowanego kosztu		4 816 054	5 932 352
Pochodne instrumenty zabezpieczające	20	134 832	112 400
Należności od klientów	21	55 580 512	54 239 260
Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	24	335 489	333 198
Rzeczowe aktywa trwałe	22	748 671	450 404
Wartości niematerialne	22	531 796	528 501
Inwestycje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych		216 586	158 681
Aktywa przeznaczone do sprzedaży		103	146
Aktywa z tytułu podatku dochodowego	15	1 006 785	924 383
aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		1 006 785	924 383
Pozostałe aktywa	23	415 776	517 883
AKTYWA RAZEM		76 334 513	73 242 895

ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY	Numer noty	31.12.2019	31.12.2018
Zobowiązania wobec banków	25	365 993	473 842
Zobowiązania wobec klientów	26	65 012 760	62 427 865
Zobowiązania finansowe	27	436 856	416 407
Pochodne instrumenty zabezpieczające	20	40 676	9 381
Rezerwy	28	358 900	126 172
Pozostałe zobowiązania	29	1 375 865	1 111 457
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		89 779	208 854
bieżące zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego		89 779	208 854
Zobowiązania podporządkowane	30	1 793 985	1 918 093
Zobowiązania, razem		69 474 814	66 692 071
Kapitał akcyjny		1 305 540	1 305 540
Kapitał zapasowy		5 388 926	5 382 819
Kapitał z aktualizacji wyceny		76 404	52 164
Pozostałe kapitały rezerwowe		179 505	184 284
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą		605	-202
Niepodzielony wynik z lat ubiegłych		-379 888	-1 104 855
Zysk/strata bieżącego roku		288 607	731 074
Kapitał własny	31	6 859 699	6 550 824
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY RAZEM		76 334 513	73 242 895

*Dane przekształcone – nota 4.2

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

01.01.2019 - 31.12.2019	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Kapitał z aktualizacji wyceny	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą	Zyski zatrzymane	Kapitały razem
1 stycznia 2019	1 305 540	5 382 819	184 284	52 164	-202	-373 781	6 550 824
Przeniesienie wyniku roku ubiegłego*	0	6 107	0	0	0	-6 107	0
Dochody całkowite	0	0	0	24 240	807	288 607	313 654
zysk netto	0	0	0	0	0	288 607	288 607
pozostałe dochody całkowite:	0	0	0	24 240	807	0	25 047
w tym aktywa wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	0	0	0	8 888	0	0	8 888
w tym instrumenty zabezpieczające	0	0	0	15 352	0	0	15 352
w tym różnice kursowe	0	0	0	0	807	0	807
Inne zmiany kapitału	0	0	-4 779	0	0	0	-4 779
31 grudnia 2019	1 305 540	5 388 926	179 505	76 404	605	-91 281	6 859 699

01.01.2018 - 31.12.2018	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Kapitał z aktualizacji wyceny	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą	Zyski zatrzymane	Kapitały razem
1 stycznia 2018	1 292 636	4 817 331	184 894	13 944	594	424 978	6 734 377
Wpływ zastosowania MSSF 9	0	0	0	10 629	0	-1 033 989	-1 023 360
Przeniesienie wyniku roku ubiegłego	0	495 844	0	0	0	-495 844	0
Dochody całkowite	0	0	0	27 591	-796	731 074	757 869
zysk netto	0	0	0	0	0	731 074	731 074
pozostałe dochody całkowite:	0	0	0	27 591	-796	0	26 795
w tym aktywa wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	0	0	0	-6 658	0	0	-6 658
w tym instrumenty zabezpieczające	0	0	0	34 249	0	0	34 249
w tym różnice kursowe	0	0	0	0	-796	0	-796
Wpływ z emisji akcji*	12 904	69 644	0	0	0	0	82 548
Inne zmiany kapitału	0	0	-610	0	0	0	-610
31 grudnia 2018	1 305 540	5 382 819	184 284	52 164	-202	-373 781	6 550 824

*szczegóły w nocie 31

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	Numer noty	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018*
Działalność operacyjna			
Zysk brutto za okres		541 171	1 013 502
Korekty		243 542	184 476
Niezrealizowane zyski/straty z tytułu różnic kursowych		386	1 922
Amortyzacja środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych		236 584	168 807
Zmiana odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych		5 871	6 150
Dywidendy otrzymane		7 362	7 597
Krótkoterminowe umowy leasingu		-6 661	n/d
Zysk brutto po korektach a przed zmianą stanów bilansowych		784 713	1 197 978
Zmiana stanu kredytów i innych należności	33.2	-1 381 298	-2 914 629
Zmiana stanu aktywów wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		-3 158 615	2 369 776
Zmiana stanu aktywów wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		-28 587	-24 018
Zmiana stanu aktywów wycenianych według zamortyzowanego kosztu		1 116 298	-2 428 880
Zmiana stanu aktywów stanowiących zabezpieczenie zobowiązań		-2 291	74 990
Zmiana stanu instrumentów pochodnych zabezpieczających stanowiących aktywa		-22 432	-24 615
Zmiana stanu aktywów przeznaczonych do sprzedaży		43	211
Zmiana stanu pozostałych aktywów	33.2	102 107	6 164
Zmiana stanu depozytów		3 104 091	4 695 230
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu własnej emisji		-488 846	-203 745
Zmiana stanu zobowiązań wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		20 449	-19 471
Zmiana stanu instrumentów pochodnych zabezpieczających stanowiących zobowiązania		31 295	3 962
Zmiana stanu innych zobowiązań i innych dochodów całkowitych	33.2	-165 474	-1 618 690
Zmiana stanu rezerw		232 728	35 739
Przepływy pieniężnej z działalności operacyjnej przed podatkiem		144 181	1 150 002
Podatek zapłacony		-437 501	-346 703
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		-293 320	803 299
Działalność inwestycyjna			
Wydatki z tytułu działalności inwestycyjnej:		-191 163	-255 063
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	33.2	-71 972	-91 092
Nabycie wartości niematerialnych	33.2	-61 286	-107 315
Nabycie udziałów w jednostkach zależnych, po potrąceniu nabytych środków pieniężnych		-57 905	-56 656
Wpływy z działalności inwestycyjnej:		9 984	7 474
Zbycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		9 984	7 474
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		-181 179	-247 589
Działalność finansowa			
Wydatki z tytułu działalności finansowej:		-250 527	-102 698
Splata zobowiązań podporządkowanych - kapitał		-123 097	0
Splata zobowiązań podporządkowanych - odsetki		-101 723	-102 698
Płatności zobowiązań z tytułu leasingu część kapitałowa		-21 582	n/d
Płatności zobowiązań z tytułu leasingu część odsetkowa		-4 125	n/d
Wpływy z działalności finansowej:		0	12 904
Wpływy z emisji akcji		0	12 904
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		-250 527	-89 794
Przepływy pieniężne netto, razem		-725 026	465 916
Różnice kursowe z przeliczenia środków pieniężnych		6 958	26 005
Bilansowa zmiana stanu gotówki i ekwiwalentu gotówki		-725 026	465 916
Gotówka i ekwiwalenty gotówki, Bilans otwarcia		2 077 630	1 611 714
Gotówka i ekwiwalenty gotówki, Bilans zamknięcia	17	1 352 604	2 077 630
Dodatkowe ujawnienia na temat przepływów operacyjnych			
Otrzymane dochody odsetkowe		4 409 107	3 255 149
Koszty odsetkowe zapłacone		-822 750	-700 169

*Dane przekształcone – nota 4.2

Noty do jednostkowego sprawozdania finansowego

1 Informacje o Banku

1.1 Informacje ogólne, czas trwania i zakres działalności Alior Banku SA

Alior Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie przy ulicy Łopuszańskiej 38D został wpisany do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000305178. Bankowi został nadany numer identyfikacji podatkowej NIP: 107-001-07-31 oraz numer statystyczny REGON: 141387142.

Od 14 grudnia 2012 r. Bank jest notowany na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie (nr ISIN: PLALIOR00045).

18 kwietnia 2008 r. Komisja Nadzoru Finansowego („KNF”) udzieliła zezwolenia na utworzenie banku pod nazwą Alior Bank SA, a 1 września 2008 r. wydała Bankowi zezwolenie na rozpoczęcie działalności. 5 września 2008 r. KNF zezwoliła na prowadzenie przez Bank działalności maklerskiej. Czas działalności Banku i jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej nie został oznaczony.

Alior Bank SA jest uniwersalnym bankiem depozytowo-kredytowym, obsługującym osoby fizyczne, prawne i inne podmioty będące osobami krajowymi i zagranicznymi. Podstawowa działalność Banku obejmuje prowadzenie rachunków bankowych, udzielanie kredytów i pożyczek pieniężnych, emitowanie bankowych papierów wartościowych oraz prowadzenie skupu i sprzedaży wartości dewizowych. Bank prowadzi także działalność maklerską, doradztwo i pośrednictwo finansowe oraz świadczy inne usługi finansowe. Zgodnie z postanowieniami Statutu Alior Bank prowadzi działalność na terytoriach Rzeczypospolitej Polskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Bank świadczy usługi przede wszystkim klientom z Polski. Udział klientów zagranicznych w całkowitej liczbie klientów Banku jest znikomy. W ramach bankowości detalicznej w roku 2016 rozpoczął działalność zagraniczny oddział Alior Banku w Rumunii.

1.2 Informacje dotyczące składu Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku

W stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego zakończonego dnia 31 grudnia 2018 r. nastąpiły zmiany w składzie Zarządu Banku.

W dniu 26 listopada 2018 r. Pan Filip Gorczyca, Wiceprezes Zarządu Banku złożył rezygnację z pełnienia funkcji Członka Zarządu Alior Banku S.A. z dniem 31 stycznia 2019 r.

W dniu 26 listopada 2018 roku Rada Nadzorcza powołała w skład Zarządu Banku, Panów: Dariusza Szweda (od 1 stycznia 2019 r.) oraz Tomasza Biłousa (od 1 lutego 2019 r.) powierzając im stanowiska Wiceprezesów Zarządu Banku.

W dniu 1 lipca 2019 r. Pan Maciej Surdyk złożył oświadczenie o rezygnacji z pełnienia funkcji Członka Zarządu Banku ze skutkiem natychmiastowym.

Skład Zarządu Banku na dzień 31 grudnia 2019 r.

Imię i nazwisko	Funkcja
Krzysztof Bachta	Prezes Zarządu
Tomasz Biłous	Wiceprezes Zarządu

Imię i nazwisko	Funkcja
Marcin Jaszczuk	Wiceprezes Zarządu
Seweryn Kowalczyk	Wiceprezes Zarządu
Mateusz Poznański	Wiceprezes Zarządu
Agata Strzelecka	Wiceprezes Zarządu
Marek Szcześniak	Wiceprezes Zarządu
Dariusz Szwed	Wiceprezes Zarządu

W dniu 17 stycznia 2020 r. Pan Mateusz Poznański złożył rezygnację z pełnienia funkcji Członka Zarządu Alior Banku SA ze skutkiem na dzień 29 lutego 2020 r.

Skład Zarządu Banku na dzień 31 grudnia 2018 r.

Imię i nazwisko	Funkcja
Krzysztof Bachta	p.o. Prezesa Zarządu
Filip Gorczyca	Wiceprezes Zarządu
Marcin Jaszczuk	Wiceprezes Zarządu
Seweryn Kowalczyk	Wiceprezes Zarządu
Mateusz Poznański	Wiceprezes Zarządu
Agata Strzelecka	Wiceprezes Zarządu
Maciej Surdyk	Wiceprezes Zarządu
Marek Szcześniak	Wiceprezes Zarządu

W stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego zakończonego w dniu 31 grudnia 2018 r. nastąpiły zmiany w składzie Rady Nadzorczej.

W dniu 31 stycznia 2019 r. Pani Prof. Małgorzata Iwanicz-Drozdowska złożyła oświadczenie o rezygnacji z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej Banku ze skutkiem natychmiastowym.

Skład Rady Nadzorczej Banku na dzień 31 grudnia 2019 r. przedstawiał się następująco:

Imię i nazwisko	Funkcja
Tomasz Kulik	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Marcin Eckert	Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej
Dariusz Gątarek	Członek Rady Nadzorczej
Mikołaj Handschke	Członek Rady Nadzorczej
Artur Kucharski	Członek Rady Nadzorczej
Wojciech Myślecki	Członek Rady Nadzorczej
Maciej Rapkiewicz	Członek Rady Nadzorczej

Skład Rady Nadzorczej Banku na dzień 31 grudnia 2018 r. przedstawiał się następująco:

Imię i nazwisko	Funkcja
Tomasz Kulik	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Małgorzata Iwanicz-Drozdowska	Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej
Marcin Eckert	Członek Rady Nadzorczej
Dariusz Gątarek	Członek Rady Nadzorczej
Mikołaj Handschke	Członek Rady Nadzorczej
Artur Kucharski	Członek Rady Nadzorczej
Wojciech Myślecki	Członek Rady Nadzorczej
Maciej Rapkiewicz	Członek Rady Nadzorczej

2 Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

2.1 Zakres podmiotowy i dane porównawcze

Niniejsze sprawozdanie finansowe obejmuje rok zakończony 31 grudnia 2019 r. i zawiera dane porównawcze za rok zakończony 31 grudnia 2018 r. Sprawozdanie zostało sporządzone w polskich złotych (zł), a wszystkie zamieszczone w nim wartości zostały zaprezentowane w tysiącach złotych, chyba, że wskazano inaczej.

2.2 Oświadczenie o zgodności

Niniejsze sprawozdanie finansowe Alior Banku Spółki Akcyjnej zostało sporządzone zgodnie ze stosowanymi w sposób ciągły Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) przyjętymi przez Unię Europejską według stanu w dniu 31 grudnia 2019 r. Jest to pierwsze sprawozdanie finansowe Banku, w którym zastosowano MSSF 16 Leasing, związane z tym zmiany zasad rachunkowości zostały opisane w nocie 4.

2.3 Kontynuacja działalności

Sprawozdanie finansowe Alior Banku SA zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności Banku przez okres co najmniej 12 miesięcy po dniu bilansowym, tzn. po 31 grudnia 2019 r.

Zarząd Banku nie stwierdza na dzień podpisania sprawozdania finansowego istnienia faktów i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenia dla możliwości kontynuacji działalności przez Bank w okresie 12 miesięcy od daty publikacji na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania, bądź istotnego ograniczenia przez Bank dotychczasowej działalności.

W latach 2019 i 2018 roku w Banku nie wystąpiła działalność zaniechana.

2.4 Prezentacja sprawozdań finansowych

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej Bank prezentuje aktywa i zobowiązania według kryterium płynności.

Zasady kompensowania aktywów i zobowiązań finansowych opisano w nocie 37.1 Bank nie kompensuje przychodów i kosztów, chyba, że jest to wymogiem lub zostało dopuszczone przez standardy lub interpretacje.

2.5 Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe Alior Banku Spółki Akcyjnej zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Banku w dniu 27 lutego 2020 r.

3 Opis najistotniejszych zasad rachunkowości

Najważniejsze zasady rachunkowości oraz szacunki i oceny zastosowane przy sporządzaniu niniejszego sprawozdania finansowego przedstawione zostały w poszczególnych notach oraz poniżej. Zasady te stosowane były we wszystkich prezentowanych latach w sposób ciągły, za wyjątkiem zasad wprowadzonych przez MSSF 16, który to po raz pierwszy został zastosowany w sprawozdaniach w 2019 roku. Poniżej zaprezentowano wykaz zasad rachunkowości oraz ważniejszych szacunków i ocen dla poszczególnych pozycji rachunku zysków i strat oraz sprawozdania z sytuacji finansowej.

Rachunek zysków i strat	Numer noty	Polityka rachunkowości*
Przychody i koszty z tytułu odsetek	6	T
Przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat	7	T
Wynik na instrumentach wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i wynik z pozycji wymiany	8	T
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	9	T
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	10	T
Koszty działania Banku	11	T
Wynik z tytułu odpisów na oczekiwane straty	12	T
Podatek dochodowy	15	T

Sprawozdanie z sytuacji finansowej	Numer noty	Polityka rachunkowości *	Ważniejsze szacunki i oceny*
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	17	T	
Należności od banków	18	T	
Inwestycyjne aktywa finansowe	19	T	T
Rachunkowość zabezpieczeń	20	T	T
Należności od klientów	21	T	T
Rzeczowe aktywa trwałe	22	T	T
Wartości niematerialne	22	T	T
Pozostałe aktywa	23	T	
Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	24	T	
Aktywa z tytułu podatku dochodowego	15	T	
Zobowiązania wobec banków	25	T	
Zobowiązania wobec klientów	26	T	
Zobowiązania finansowe	27	T	
Rezerwy	28	T	T
Pozostałe zobowiązania	29	T	
Zobowiązania podporządkowane	30	T	
Kapitał własny i akcjonariat Banku	31	T	

*Litera T oznacza, że w Sprawozdaniu Finansowym zamieszczone zostały istotne informacje dotyczące wybranej polityki rachunkowości i istotnych szacunków

3.1 Transakcje w walutach obcych

Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w polskich złotych, które są walutą funkcjonalną Banku. Kwoty w niniejszym sprawozdaniu finansowym są prezentowane w tysiącach złotych, jeśli nie zaznaczono inaczej.

Transakcje i salda w walutach obcych

Transakcje wyrażone w walutach obcych są początkowo ujmowane w walucie funkcjonalnej według kursu średniego Narodowego Banku Polskiego obowiązującego w dniu zawarcia transakcji. W ostatnim dniu każdego okresu sprawozdawczego Bank przelicza:

- aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach obcych przy zastosowaniu średniego kursu NBP obowiązującego na ten dzień;
- pozycje niepieniężne wyceniane według kosztu historycznego w walucie obcej według kursu wymiany z dnia początkowego ujęcia transakcji;
- pozycje niepieniężne wyceniane według wartości godziwej w walucie obcej według kursu wymiany z dnia ustalenia wartości godziwej.

Różnice kursowe z rozliczenia transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych rozpoznawane są w rachunku zysków i strat. Różnice kursowe z tytułu takich pozycji, jak instrumenty kapitałowe zaklasyfikowane do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, ujmuje się w kapitale z aktualizacji wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Transakcje i salda oddziału w Rumunii

Wynik i salda jednostek zagranicznych (w tym oddziałów), które posiadają walutę funkcjonalną inną niż złoty, wycenia się do złotego zgodnie z poniższym schematem:

- aktywa i zobowiązania na dzień bilansowy wycenia się według średniego kursu NBP obowiązującego na ten dzień,
- przychody i koszty wycenia się według średniej arytmetycznej średnich kursów ogłoszonych przez NBP obowiązujących na koniec każdego dnia,
- różnice kursowe z wyceny jednostek zagranicznych ujmuje się jako odrębny składnik kapitału własnego. Jest ona rozliczana do wyniku finansowego w momencie zbycia jednostki zagranicznej.

RON	2019	2018
Kurs obowiązujący w ostatnim dniu okresu	0,8901	0,9229
Kurs stanowiący średnią arytmetyczną kursów obowiązujących ostatniego dnia miesiąca danego okresu	0,9053	0,9165

3.2 Połączenie jednostek gospodarczych

Nabycia jednostek gospodarczych Bank rozlicza według metody nabycia zgodnie z zasadami opisanymi w MSSF 3. Zgodnie z przyjętą przez Bank polityką rachunkowości, w odniesieniu do MSR 8 pkt.10, przy rozliczeniu połączenia pod wspólną kontrolą zasadą rachunkowości jest stosowanie tzw. metody „wartości od poprzednika” (ang. „predecessor accounting”), czyli ujęcie przejmowanej jednostki według wartości bilansowej aktywów i zobowiązań ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym jednostki wyższego szczebla, włączając w to również wartość firmy powstałą w wyniku nabycia tej jednostki.

W sprawozdaniu jednostkowym Bank prezentuje jednostki zależne według kosztu historycznego.

3.3 Ujmowanie aktywów i zobowiązań finansowych w księgach

Bank ujmuje składnik aktywów lub zobowiązanie finansowe w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wtedy, gdy staje się stroną umowy tego instrumentu. Standaryzowane transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych (papiery wartościowe) ujmuje się na dzień rozliczenia.

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie instrumenty finansowe wycenia się w wartości godziwej.

Bank dokonuje klasyfikacji aktywów i zobowiązań finansowych w momencie ich początkowego ujęcia, w zależności od celu, charakterystyki i zamiaru w stosunku do nabywanego instrumentu finansowego.

Aktywa finansowe Bank przyporządkowuje kategoriom: aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu. Zobowiązania finansowe wyceniane są wyceniane wg zamortyzowanego kosztu i w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Szczegółowe zasady klasyfikacji i wyceny instrumentów finansowych opisano w nocie 19.1.

3.4 Wyłączanie składników aktywów i zobowiązań finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej

Aktywa finansowe

Bank wyłącza składnik aktywów finansowych z bilansu wtedy, gdy:

- wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych;
- Bank przenosi składnik aktywów finansowych na inny podmiot;
- Bank dokonuje spisania aktywów finansowych do ewidencji pozabilansowej, bez rezygnacji z dochodzenia spłaty w przyszłości.

Przenosząc składnik aktywów finansowych, Bank ocenia, w jakim stopniu zachowuje ryzyko i korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych. W tym przypadku:

- jeżeli przenosi zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych, to wyłącza składnik aktywów finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej;

- jeżeli zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych, to w dalszym ciągu ujmuje składnik aktywów finansowych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej;
- jeżeli nie przenosi ani nie zachowuje zasadniczo całego ryzyka i wszystkich korzyści związanych z posiadaniem składnika aktywów finansowych, to ustala, czy zachowuje kontrolę nad tym składnikiem aktywów finansowych. W przypadku zachowania kontroli składnik aktywów finansowych jest nadal ujmowany w bilansie, a w przypadku braku kontroli jest wyłączany z bilansu do wysokości wynikającej z utrzymania zaangażowania.

Decyzja o dokonaniu spisania aktywów finansowych do czasu ich spłaty, odpisania z tytułu nieściągalności, przedawnienia lub umorzenia może zostać podjęta, jeżeli:

- wierzytelność zaklasyfikowana jest do kategorii stracone przez okres co najmniej roku,
- nie występują przesłanki udokumentowania nieściągalności,
- Bank nie identyfikuje źródeł spłaty wierzytelności, z których mógłby się efektywnie zaspokoić.

Decyzja o odpisaniu wierzytelności jako nieściągalnej może być podjęta w sytuacji, gdy wierzytelność jest w całości wymagalna i jej nieściągalność została udokumentowana zgodnie z przepisami ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (odpisanie z udokumentowaniem nieściągalności), tj.:

- postanowieniem o nieściągalności, uznanym przez Bank jako odpowiadającym stanowi faktycznemu, wydanym przez właściwy organ postępowania egzekucyjnego,
- postanowieniem sądu o zakończeniu postępowania upadłościowego obejmującego likwidację majątku,
- postanowieniem sądu o oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości lub umorzeniu postępowania upadłościowego, gdy majątek niewypłacalnego Dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego,
- protokołem sporządzonym przez DRIW, który wykazuje, iż przewidywane koszty procesowe oraz egzekucyjne byłyby równe lub wyższe od kwoty uzyskanej wierzytelności.

Zobowiązania finansowe

Bank wyłącza z bilansu zobowiązanie finansowe (lub jego część), jeśli obowiązek określony w umowie został wypełniony lub umorzony albo wygaś.

Modyfikacja istotna

Modyfikacja aktywa finansowego wycenianego w koszcie zamortyzowanym lub wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz zobowiązania finansowego to zmiana warunków umownych wpływająca na zmianę kwoty i terminu płatności, a w przypadku aktywów – również zmiana dłużnika. Zmiana przepływów pieniężnych bez zmiany warunków umownych nie stanowi modyfikacji (zmiana jest dokonana na podstawie pierwotnie obowiązującej umowy).

Dla każdego przypadku modyfikacji przeprowadza się ocenę istotności.

Modyfikacja uznana za istotną skutkuje wyłączeniem aktywa lub zobowiązania finansowego ze sprawozdania z sytuacji finansowej oraz rozpoznaniem nowego aktywa finansowego z uwzględnieniem zmodyfikowanych przepływów pieniężnych. Dla nowego aktywa lub zobowiązania finansowego należy

wyznaczyć nową efektywną stopę procentową lub efektywną stopę procentową skorygowaną o ryzyko kredytowe (CAEIR) w przypadku, gdy nowe aktywa finansowe rozpoznane w efekcie modyfikacji są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe oraz zaliczyć do wyniku finansowego nierozliczone metodą efektywnej stopy procentowej koszty i przychody dotyczące pierwotnych warunków umownych.

Modyfikacja aktywa finansowego uznana za nieistotną nie skutkuje wyłączeniem ze sprawozdania z sytuacji finansowej i dokonuje się wyliczenia zysku lub straty z modyfikacji. Wszelkie poniesione koszty i opłaty korygują wartość bilansową zmodyfikowanego składnika aktywów finansowych i są amortyzowane w okresie pozostającym do daty wymagalności zmodyfikowanego składnika aktywów finansowych przy pomocy pierwotnej stopy procentowej.

Dla oceny istotności modyfikacji Bank przyjął kryteria jakościowe, jak zmiana wyniku testu przepływow, zmiana waluty finansowania, zmiana dłużnika oraz ilościowe obejmujące progi procentowe zmiany marży, zwiększenia kwoty finansowania i wyrażone w dniach zmiany okresu rezydualnego finansowania.

4 Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

4.1 Zmiany w standardach rachunkowości

Nowe standardy i interpretacje oraz zmiany do opublikowanych standardów i interpretacji, które weszły w życie od 1 stycznia 2019 roku

MSSF 16 Leasing

Został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 13 stycznia 2016 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 31 października 2017 roku i obowiązuje za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie. Nowy standard ustanawia zasady ujęcia, wyceny, prezentacji oraz ujawnień dotyczących leasingu. Wszystkie transakcje leasingu skutkują uzyskaniem przez leasingobiorcę prawa do użytkowania aktywa oraz zobowiązania z tytułu obowiązku zapłaty. Tym samym, MSSF 16 znosi klasyfikację leasingu operacyjnego i leasingu finansowego zgodnie z MSR 17 i wprowadza jeden model dla ujęcia księgowego leasingu przez leasingobiorcę.

Zostały przyjęte następujące założenia na dzień pierwszego zastosowania MSSF 16 tj. na dzień 1 stycznia 2019 roku:

- Alior Bank zastosował podejście uproszczone zgodnie z par. C5 (b) MSSF 16, tzn. nie będzie dokonywał przekształceń danych porównawczych, nie wystąpiła korekta bilansu otwarcia zysków zatrzymanych w dniu pierwszego zastosowania (stan aktywów rozpoznany w bilansie jest równy stanowi pasywów);
- w przypadku leasingów wcześniej sklasyfikowanych jako leasing operacyjny zgodnie z MSR 17 aktywa oraz zobowiązania leasingowe wyceniane są w wartości bieżącej pozostałych opłat leasingowych, zdyskontowanych krańcową stopą procentową leasingobiorcy;
- Alior Bank zgodnie z par.5 MSSF 16 skorzystał ze zwolnienia dla leasingów krótkoterminowych oraz dla leasingów, w odniesieniu do których bazowy składnik aktywów ma niską wartość (wartość nowego składnika aktywów bez względu na wiek składnika aktywów objętego leasingiem);

- zgodnie z par. C10 (c) MSSF 16 dla leasingów operacyjnych, których okres leasingu kończy się w ciągu 12 miesięcy od dnia pierwszego zastosowania MSSF16 Bank stosuje reguły dotyczące leasingów krótkoterminowych, leasing może być traktowany jako krótkoterminowy, jeżeli jest zgodny z definicją leasingu krótkoterminowego z MSSF16;
- zgodnie z par. 4 MSSF 16 Alior Bank podjął decyzję, aby nie stosować MSSF16 dla wartości niematerialnych.

Na dzień 1 stycznia 2019 r., na skutek wprowadzenia do stosowania MSSF 16, suma bilansowa Banku wzrosła o wartość rozpoznanych w tej dacie aktywów i zobowiązań z tytułu umów leasingowych. Zgodnie z opisanymi wyżej zasadami wartość aktywów równa była w dacie pierwszego rozpoznania zdyskontowanym zobowiązaniom finansowym, co prezentuje poniższa tabela:

	Wartość korekty MSSF 16 na 01.01.2019
Aktywa z tytułu umów leasingowych	378 076
Lokale	330 274
opłaty za użytkowanie wieczyste/opłaty roczne	18 542
Parkingi	26 167
Elewacje	1 016
środki transportu	2 077
Zobowiązanie z tytułu umów leasingowych	378 076

Poniższa tabela przedstawia uzgodnienie różnicy między kwotami przyszłych opłat, do których Bank był zobowiązany z tytułu leasingu operacyjnego, ujawnionymi zgodnie z MSR 17 wg stanu na 31 grudnia 2018 roku oraz zobowiązaniami z tytułu leasingu wg stanu na 1 stycznia 2019 roku tj. na dzień wdrożenia standardu MSSF 16.

	stan na 31.12.2018	korekty bilansu początkowego	stan na 01.01.2019
Przyszłe zobowiązania leasingowe według MSR 17	441 847		
korekty bilansu początkowego w związku z implementacją standardu MSSF 16, w tym:		-65 589	
(-) efekt dyskontowania przy użyciu krańcowej stopy oprocentowania leasingobiorcy z dnia 1.01.2019		-18 697	
(-) zwolnienie z tytułu krótkoterminowych umów leasingu		-11 357	
(-) nieleasingowe elementy umów		-11 032	
(+)/(-) opcje przedłużenia lub skrócenia kontraktów		0	
(-) pozostałe		-24 502	
Zobowiązania leasingowe według MSSF 16			378 076

Zmiany do MSSF 9, Przedpłaty instrumentu ze zwrotem dla klienta

Zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 12 października 2017 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 22 marca 2018 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie.

Zmiany do MSSF 9 wprowadzają zapisy w odniesieniu do kontraktów z opcją przedpłaty, w których kredytodawca może być zmuszony do zaakceptowania kwoty przedpłaty, która jest znacznie niższa niż niespłacone kwoty kapitału i odsetek. Taka kwota przedpłaty mogłaby stanowić płatność dla kredytobiorcy

od pożyczkodawcy, a nie rekompensatę od kredytobiorcy dla kredytodawcy. Taki składnik aktywów finansowych będzie kwalifikował się do wyceny według zamortyzowanego kosztu lub według wartości godziwej poprzez inne całkowite dochody (w zależności od modelu biznesowego spółki), aczkolwiek ujemna rekompensata musi stanowić uzasadnioną rekompensatę za wcześniejszą spłatę kontraktu.

Zastosowanie zmiany nie ma wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.

Interpretacja KIMSF 23, Ujęcie niepewności w podatku dochodowym

Została opublikowana przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 7 czerwca 2017 roku i obowiązuje za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie. Interpretacja KIMSF 23 w szczególności określa, jeżeli jest niepewność w ujmowaniu podatku dochodowego, czy i kiedy jednostka powinna analizować niepewne pozycje podatkowe oddzielnie, jakie są założenia jednostki dotyczące możliwości kontroli przez organy podatkowe, sposób w jaki jednostka określa dochód do opodatkowania, stratę podatkową, podstawę opodatkowania, niewykorzystane straty podatkowe, stopy podatkowe, a także w jaki sposób jednostka ujmuje zmiany w faktach i okolicznościach.

Zastosowanie zmiany nie ma wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.

Pozostałe zmiany

Zmiany do MSR 28 dotyczące wyceny inwestycji długoterminowych, roczny program poprawek 2015-2017 (zmiany do MSSF 3, MSSF 11, MSR 12 i MSR 23) oraz zmiany do MSR 19, Świadczenia pracownicze w zakresie zmian do programu określonych świadczeń. Zastosowanie zmienionych standardów nie ma wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.

Opublikowane standardy i interpretacje, które nie obowiązywały na 31.12.2019 r. i nie zostały wcześniej zastosowane przez Bank:

Zmiany do MSSF 9, MSR 39 oraz MSSF 7 – reforma IBOR

Wprowadzone zmiany przewidują tymczasowe i wąskie odstępstwa od wymogów rachunkowości zabezpieczeń zawartych w MSR 39 oraz MSSF 9, dzięki którym przedsiębiorstwa będą mogły nadal spełniać obowiązujące wymogi, przy założeniu, że istniejące wskaźniki referencyjne stopy procentowej nie ulegają zmianie w następstwie przeprowadzonej reformy oprocentowania depozytów międzybankowych.

Bank jest w trakcie szacowania wpływu zmian na sprawozdanie finansowe.

MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe

Zastępuje standard MSSF 4 „Umowy Ubezpieczeniowe”, który umożliwił kontynuowanie ujmowania umów ubezpieczeniowych według zasad rachunkowości obowiązujących w krajowych standardach i co w rezultacie oznaczało stosowanie wielu różnych rozwiązań. MSSF 17 wprowadza wymóg spójnego ujmowania wszystkich umów ubezpieczeniowych. Zobowiązania wynikające z umów będą ujmowane w wartościach bieżących zamiast kosztu historycznego. Nowy standard będzie obowiązywał dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku jednakże nie będzie dotyczył Banku.

Opublikowane w marcu 2018 roku zmiany w zakresie referencji do Założeń Konceptyjnych w MSSF

Regulują obszary ujmowania i wyłączenia składników aktywów i zobowiązań z bilansu, podstaw wyceny, prezentacji i ujawnień, a także aktualizację wybranych definicji, będą obowiązywały dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2020.

Zmiany do MSSF 3

Zawężają i wyjaśniają definicję przedsięwzięcia. Umożliwiają również przeprowadzenie uproszczonej oceny czy zespół aktywów i działań stanowi grupę aktywów a nie przedsięwzięcie będą obowiązywały dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2020.

Zmiany do MSR 1 i MSR 8

Ujednolicają i wyjaśniają definicję pojęcia „istotny” oraz zawierają wytyczne w celu zwiększenia spójności stosowania tego konceptu w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej będą obowiązywały dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2020.

Bank nie oczekuje, że wpływ na sprawozdanie finansowe zmian do MSSF 3, MSR 1, MSR 8 oraz Założeń Konceptyjnych będzie istotny.

4.2 Zmiany prezentacyjne i objaśnienie różnic w stosunku do publikowanych wcześniej sprawozdań finansowych

W porównaniu do jednostkowego sprawozdania finansowego sporządzonego na dzień 31.12.2018 r. prezentacja zrealizowanej marży transakcyjnej na transakcjach wymiany walutowej została zmieniona. We wcześniejszych okresach prezentowana była w Wyniku na instrumentach wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i wyniku z rewaluacji (zmiana nazwy na wynik z pozycji wymiany), obecnie w Wyniku z tytułu prowizji i opłat.

Pozycje rachunku zysków i strat	Dane opublikowane 31.12.2018	zmiana	Dane przekształcone 31.12.2018
Przychody z tytułu prowizji i opłat	769 887	273 906	1 043 793
Wynik na instrumentach wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i wynik z pozycji wymiany	370 880	-273 906	96 974

Dodatkowo Bank zmienił prezentację w bilansie w pozycji Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań – dotyczące kaucji w Alior Traderze, zgodnie z tabelą poniżej:

	Dane opublikowane 31.12.2018	zmiana	Dane przekształcone 31.12.2018
Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	333 286	-88	333 198
Należności od klientów	54 239 172	88	54 239 260

Zmiana ta spowodowała również zmianę w sprawozdaniu z przepływów, poniżej zostały zaprezentowane przekształcone dane :

	Dane opublikowane 31.12.2018	zmiana	Dane przekształcone 31.12.2018
Zmiana stanu aktywów stanowiących zabezpieczenie zobowiązań	75 625	-635	74 990
Zmiana stanu kredytów i innych należności	-2 915 264	635	-2 914 629

Ponadto Bank zgodnie z MSR 1 zaprezentował w bilansie środki pieniężne i ich ekwiwalenty, dokonując odpowiedniej reklasyfikacji aktywów spełniających tę definicję zgodnie z tabelą poniżej:

	Dane opublikowane 31.12.2018	zmiana	Dane przekształcone 31.12.2018
Kasa i środki w banku centralnym/Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 639 033	438 597	2 077 630
Należności od banków	611 436	-438 597	172 839

5 Segmenty działalności

Na potrzeby rachunkowości zarządczej Bank stosuje podział na następujące segmenty działalności:

- segment detaliczny;
- segment biznesowy;
- działalność skarbowa.

Bank obsługuje klientów indywidualnych i biznesowych, oferując im pełny zakres usług bankowych.

Podstawowe produkty dla klientów indywidualnych to:

- produkty kredytowe: pożyczki gotówkowe; karty kredytowe; linie kredytowe w rachunku bieżącym; kredyty na nieruchomości;
- produkty depozytowe: lokaty terminowe; konta oszczędnościowe;
- produkty maklerskie oraz fundusze inwestycyjne;
- konta osobiste;
- usługi transakcyjne: wpłaty i wypłaty gotówkowe; wykonywanie przelewów;
- transakcje wymiany walut.

Podstawowe produkty dla klientów biznesowych to:

- produkty kredytowe: limity debetowe w rachunkach bieżących; kredyty obrotowe; kredyty inwestycyjne; karty kredytowe;
- produkty depozytowe: lokaty terminowe;
- rachunki bieżące i pomocnicze;
- usługi transakcyjne: wpłaty i wypłaty gotówkowe; wykonywanie przelewów;
- produkty skarbowe: transakcje wymiany walut (również wymiany walut na termin), produkty pochodne.

Podstawowym elementem analizy jest dochodowość segmentów detalicznego i biznesowego. Dochodowość obejmuje:

- przychody z tytułu marży pomniejszone o koszt finansowania;
- przychody prowizyjne;
- przychody z transakcji skarbowych oraz wymiany walutowej realizowanych przez klientów;
- pozostałe przychody i koszty operacyjne.

Dochody segmentu detalicznego obejmują również dochody ze sprzedaży produktów maklerskich (m.in. przychody z prowadzenia rachunków brokerskich, pośrednictwa w obrocie papierami wartościowymi oraz przychody z tytułu dystrybucji jednostek funduszy inwestycyjnych).

Dochody segmentu biznesowego obejmują również dochody z portfela kredytów samochodowych.

Pozycja Działalność skarbową obejmuje efekty zarządzania pozycją globalną – płynnościową i walutową, wynikającą z działalności jednostek Banku.

Wyniki i wolumeny w podziale na segmenty za rok zakończony 31 grudnia 2019 r.

	Klienci indywidualni	Klienci biznesowi	Działalność skarbową	Segmenty działalności razem	Pozycje niealokowane	Razem
Wynik odsetkowy zewnętrzny	1 836 050	1 195 324	173 842	3 205 216	0	3 205 216
przychody zewnętrzne	2 320 929	1 316 944	283 358	3 921 231	0	3 921 231
przychody o podobnym charakterze	0	0	153 525	153 525	0	153 525
koszty zewnętrzne	-484 879	-121 620	-263 041	-869 540	0	-869 540
Wynik odsetkowy wewnętrzny	142 553	-271 436	128 883	0	0	0
przychody wewnętrzne	1 065 874	375 540	1 570 296	3 011 710	0	3 011 710
koszty wewnętrzne	-923 321	-646 976	-1 441 413	-3 011 710	0	-3 011 710
Wynik z tytułu odsetek	1 978 603	923 888	302 725	3 205 216	0	3 205 216
Przychody z tytułu opłat i prowizji	412 731	641 247	12 413	1 066 391	0	1 066 391
Koszty z tytułu opłat i prowizji	-189 377	-290 007	-7 185	-486 569	0	-486 569
Wynik z tytułu opłat i prowizji	223 354	351 240	5 228	579 822	0	579 822
Przychody z tytułu dywidend	0	0	7 362	7 362	0	7 362
Wynik na instrumentach wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i wynik z pozycji wymiany	5 724	52 838	44 197	102 759	0	102 759
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w tym:	0	0	46 236	46 236	0	46 236
wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	0	0	38 807	38 807	0	38 807
wycenianych według zamortyzowanego kosztu	0	0	7 429	7 429	0	7 429
Pozostałe przychody operacyjne	105 080	16 531	0	121 611	0	121 611
Pozostałe koszty operacyjne	-299 730	-41 463	0	-341 193	0	-341 193
Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	-194 650	-24 932	0	-219 582	0	-219 582
Wynik razem przed uwzględnieniem odpisów na straty oczekiwane i wyniku z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych	2 013 031	1 303 034	405 748	3 721 813	0	3 721 813
Wynik z odpisów na straty oczekiwane	-515 456	-903 879	0	-1 419 335	0	-1 419 335
Wynik z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych	0	0	0	0	-5 946	-5 946
Wynik po uwzględnieniu odpisów na straty oczekiwane i wyniku z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych	1 497 575	399 155	405 748	2 302 478	-5 946	2 296 532
Koszty działania Banku	-1 191 728	-563 633	0	-1 755 361	0	-1 755 361
Zysk/strata brutto	305 847	-164 478	405 748	547 117	-5 946	541 171
Podatek dochodowy	0	0	0	0	-252 564	-252 564
Zysk/strata netto	305 847	-164 478	405 748	547 117	-258 510	288 607
Amortyzacja						-236 584

	Klienci indywidualni	Klienci biznesowi	Działalność skarbową	Segmenty działalności razem	Pozycje niealokowane	Razem
Aktywa	45 128 838	30 198 890	0	75 327 728	1 006 785	76 334 513
Zobowiązania	49 631 136	19 753 899	0	69 385 035	89 779	69 474 814

Wyniki i wolumenty w podziale na segmenty za rok zakończony 31 grudnia 2018 r.

	Klienci indywidualni	Klienci biznesowi	Działalność skarbową	Segmenty działalności razem	Pozycje niealokowane	Razem
Wynik odsetkowy zewnętrzny	1 911 629	1 053 864	124 476	3 089 969	0	3 089 969
przychody zewnętrzne	2 303 230	1 225 049	279 208	3 807 487	0	3 807 487
przychody o podobnym charakterze	0	0	150 915	150 915	0	150 915
koszty zewnętrzne	-391 601	-171 185	-305 647	-868 433	0	-868 433
Wynik odsetkowy wewnętrzny	10 820	-186 915	176 095	0	0	0
przychody wewnętrzne	881 571	383 850	1 441 515	2 706 936	0	2 706 936
koszty wewnętrzne	-870 751	-570 765	-1 265 420	-2 706 936	0	-2 706 936
Wynik z tytułu odsetek	1 922 449	866 949	300 571	3 089 969	0	3 089 969
Przychody z tytułu opłat i prowizji*	447 035	584 137	12 621	1 043 793	0	1 043 793
Koszty z tytułu opłat i prowizji	-168 749	-198 677	-8 467	-375 893	0	-375 893
Wynik z tytułu opłat i prowizji	278 286	385 460	4 154	667 900	0	667 900
Przychody z tytułu dywidend	0	0	7 597	7 597	0	7 597
Wynik na instrumentach wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i wynik z pozycji wymiany*	4 770	82 037	10 167	96 974	0	96 974
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w tym:	0	0	77 829	77 829	0	77 829
wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	0	0	76 473	76 473	0	76 473
wycenianych według zamortyzowanego kosztu	0	0	1 356	1 356	0	1 356
Pozostałe przychody operacyjne	85 984	6 661	0	92 645	0	92 645
Pozostałe koszty operacyjne	-116 086	-24 595	0	-140 681	0	-140 681
Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	-30 102	-17 934	0	-48 036	0	-48 036
Wynik razem przed uwzględnieniem odpisów na straty oczekiwane i wyniku z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych	2 175 403	1 316 512	400 318	3 892 233	0	3 892 233
Wynik z odpisów na straty oczekiwane	-418 473	-615 566	0	-1 034 039	0	-1 034 039
Wynik z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych	0	0	0	0	-6 251	-6 251
Wynik po uwzględnieniu odpisów na straty oczekiwane i wyniku z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych	1 756 930	700 946	400 318	2 858 194	-6 251	2 851 943
Koszty działania Banku	-1 353 545	-480 133	-4 763	-1 838 441	0	-1 838 441
Zysk/strata brutto	403 385	220 813	395 555	1 019 753	-6 251	1 013 502
Podatek dochodowy	0	0	0	0	-282 428	-282 428

	Klienci indywidualni	Klienci biznesowi	Działalność skarbową	Segmenty działalności razem	Pozycje niealokowane	Razem
Zysk/strata netto	403 385	220 813	395 555	1 019 753	-288 679	731 074
Amortyzacja						-168 807
Aktywa	42 637 508	29 637 448	46 431	72 321 387	921 508	73 242 895
Zobowiązania	46 931 700	19 541 020	10 497	66 483 217	208 854	66 692 071

*Dane przekształcone – nota 4.2

Przychody i koszty realizowane są głównie na terenie Polski. Uruchomiony oddział w Rumunii w 2019 roku poniósł stratę netto w wysokości 33 009 tys. zł, a w 2018 roku 27 020 tys. zł.

Noty do rachunku zysków i strat

6 Wynik z tytułu odsetek

6.1 Zasady rachunkowości

Przychody i koszty odsetkowe obejmują odsetki od instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz instrumentów wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody. W wyniku odsetkowym ujmowane są także opłaty i prowizje bezpośrednio związane z powstaniem instrumentu finansowego (zarówno przychody, w tym część opłaty otrzymywanej od ubezpieczyciela za dystrybucję ubezpieczeń, jak i koszty, w tym zewnętrzne i wewnętrzne koszty inkrementalne) stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej.

Metoda efektywnej stopy procentowej jest metodą obliczania zamortyzowanej wartości początkowej aktywów lub zobowiązań finansowych oraz alokacji przychodów lub kosztów z tytułu odsetek do właściwego okresu. Efektywna stopa procentowa to stopa, za pomocą której szacowane są przyszłe płatności lub wpływy pieniężne w ciągu całego oczekiwanego okresu życia składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego. Obliczając efektywną stopę procentową, Bank szacuje oczekiwane przepływy pieniężne uwzględniając wszystkie warunki umowne danego instrumentu finansowego, nie biorąc jednak pod uwagę oczekiwanych strat kredytowych. Kalkulacja ta uwzględnia wszystkie zapłacone lub otrzymane między stronami umowy prowizje i opłaty, które są integralną częścią efektywnej stopy procentowej, oraz koszty transakcji i wszystkie inne premie lub dyskonta.

Bank oblicza przychód odsetkowy przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej do wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych, za wyjątkiem składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe. W momencie przeklasyfikowania do koszyka 3 aktywa finansowego lub grupy podobnych aktywów finansowych, przychody z tytułu odsetek naliczane są od wartości netto aktywa finansowego i wykazywane są według efektywnej stopy procentowej, według której zdyskontowane zostały przyszłe przepływy pieniężne dla celów wyceny utraty wartości.

Przychody i koszty odsetkowe instrumentów pochodnych zabezpieczających wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, są wykazywane w pozycji przychodów o podobnym charakterze i kosztów odsetkowych.

6.2 Dane finansowe

	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Przychody z tytułu odsetek obliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej	3 921 231	3 807 487
lokaty terminowe	765	645
kredyty	3 593 536	3 433 365
zwrot prowizji i opłat związanych z przedpłatą kredytu*	-135 043	0
aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	119 184	102 039
aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	145 683	162 001
skupione wierzytelności	176 899	90 052
operacje papierami wartościowymi z przyrzeczeniem odkupu	6 243	4 777
rachunki bieżące	11 496	10 718
lokaty jednodniowe	1 164	2 195
Inne	1 304	1 695
Przychody o podobnym charakterze	153 525	150 915
instrumenty pochodne	153 525	150 915
Koszty z tytułu odsetek	-869 540	-868 433
Koszty odsetkowe od instrumentów finansowych w kategorii wg zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej	-506 562	-531 366
depozyty terminowe	-351 186	-365 689
emisja własna	-127 668	-139 685
operacje papierami wartościowymi z przyrzeczeniem odkupu	-12 869	-14 653
zabezpieczenia pieniężne	-2 222	-2 657
leasing	-4 125	n/d
inne	-8 492	-8 682
Pozostałe koszty odsetkowe	-362 978	-337 067
depozyty bieżące	-258 140	-214 785
instrumenty pochodne	-104 838	-122 282
Wynik z tytułu odsetek	3 205 216	3 089 969

*Na kwotę 135 mln składa się kwota zwrotów realizowanych na bieżąco w wysokości 85,3 mln oraz rezerwa na oczekiwany efekt przyszłych przedpłat w wysokości 49,7 mln szczegółów w nocy 28

Przychody odsetkowe i przychody o podobnym charakterze obejmują, przede wszystkim, odsetki od kredytów, instrumentów pochodnych oraz odsetki i dyskonto od obligacji. Koszty z tytułu odsetek dotyczą głównie depozytów terminowych oraz emisji własnych.

W latach 2019 i 2018 wartość przychodów odsetkowych od kredytów z rozpoznaną utratą wartości wyniosła odpowiednio 230 049 tys. zł i 211 029 tys. zł.

6.3 Istotne szacunki i osądy

Ujęcie przychodów z bancassurance

Bank alokuje uzyskiwane wynagrodzenia z dystrybucji produktów ubezpieczeniowych oferowanych w powiązaniu ze sprzedażą produktów kredytowych - zgodnie z treścią ekonomiczną transakcji – jako wynagrodzenie stanowiące:

- integralną część wynagrodzenia z tytułu oferowanego instrumentu finansowego;
- wynagrodzenie za usługę pośrednictwa;

- wynagrodzenie za świadczenie dodatkowych czynności wykonywanych w trakcie trwania umowy ubezpieczenia (rozliczane przez Bank w okresie, w którym świadczone są usługi).

Ekonomiczny tytuł otrzymywanego wynagrodzenia determinuje sposób ujęcia w księgach Banku.

Model „względnej wartości godziwej” stosowany jest dla ustalenia podziału kwoty wynagrodzenia z ubezpieczeń oferowanych w powiązaniu z kredytami gotówkowymi i hipotecznymi oraz ubezpieczeń sprzedawanych bez powiązania z instrumentem finansowym.

Przyjęty przez Bank model „względnej wartości godziwej” polega na szacowaniu wartości godziwych poszczególnych elementów łącznej usługi sprzedaży kredytu wraz z ubezpieczeniem w celu ustalenia proporcji wartości godziwej obu usług. Zgodnie z tak ustaloną proporcją wartości godziwych następuje alokacja przychodu z wynagrodzenia z tytułu łącznej transakcji kredytu i ubezpieczenia do poszczególnych jej elementów. Dodatkowo, w celu ustalenia prawidłowej wysokości przychodu do rozliczania w czasie na przychody odsetkowe model uwzględnia tworzenie i aktualizację rezerwy na zwroty wynagrodzenia z tytułu pośrednictwa ubezpieczeniowego, w przypadku rezygnacji z ubezpieczenia przez Klienta. Adekwatna rezerwa ze względu na niepewność związaną z możliwością rezygnacji przez Klienta z ochrony ubezpieczeniowej w każdym momencie trwania umowy jest weryfikowana okresowo w podziale na poszczególne grupy produktów kredytowych. Wynagrodzenie Banku z tytułu dystrybucji ubezpieczenia jest pomniejszane o niepewny przychód związany z szacowanymi zwrotami z tytułu rezygnacji Klientów z ubezpieczenia.

Wynagrodzenie z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych oferowanych Klientom Banku w powiązaniu z produktami kredytowymi zgodnie z aktualizowanym okresowo modelem „względnej wartości godziwej kredytu” jest rozpoznawane po odroczeniu części wynagrodzenia na pokrycie przewidywanych zwrotów wynagrodzenia w związku z rezygnacją lub odstąpieniami przez Klientów od ubezpieczenia.

Dodatkowo, Bank udostępnia Klientom skorzystanie z ochrony ubezpieczeniowej w formie innych ubezpieczeń niż powiązane ze sprzedażą produktów kredytowych, w tym ubezpieczeń od następstw nieszczęśliwych wypadków, zdrowotnych, komunikacyjnych, mieszkaniowych, turystycznych oraz z produktów inwestycyjnych (ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe).

Przychody z dystrybucji tych produktów ujmowane są odpowiednio:

- produkty ubezpieczeniowe oparte na rozliczeniach miesięcznych zarówno z ubezpieczycielem, jak i z Klientami są rozpoznawane w rachunku zysków i strat w okresach miesięcznych;
- ze sprzedaży ubezpieczeń nie powiązanych ze sprzedażą produktów bankowych w tym: Unit Linked oraz Ubezpieczeń z Funduszem Kapitałowym ujmowane są jednorazowo w rachunku zysków i strat w momencie wykonania czynności w części dotyczącej wykonanej usługi pośrednictwa w sprzedaży, a w części dotyczącej wynagrodzenia za późniejszą obsługę są rozliczane w czasie metodą liniową; analogicznie jak w przypadku produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytem, model dla ubezpieczeń niepowiązanych uwzględnia również tworzenie i aktualizacje rezerwy na zwroty wynagrodzenia z tytułu ubezpieczenia, w przypadku rezygnacji z ubezpieczenia przez Klienta.

Zwrot prowizji i opłat związanych z przedpłatą kredytu - wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej („TSUE”) z dnia 11 września 2019 roku

Oszacowana różnica pomiędzy przychodem odsetkowym ujętym do dnia bilansowego według metody efektywnej stopy procentowej, a przychodem, który powinien być ujęty uwzględniając efekt możliwych

w przyszłości przedpłat kredytów konsumenckich i wynikających z tych przedpłat zwrotów według formuły liniowej stanowi element istotnych szacunków. Szczegóły w nocie 28.

6.4 Analiza wrażliwości istotnych szacunków i osądów

Bancassurance

W latach 2019 i 2018 w Banku stosowano metodę rozliczania w czasie kwoty wynagrodzenia z ubezpieczeń oferowanych w powiązaniu z kredytami gotówkowymi i hipotecznymi opartą na modelu „względnej wartości godziwej” odzwierciedlającym w najwłaściwszy sposób treść ekonomiczną transakcji. Szczegóły w nocie 6.3.

Szacunkowa analiza wrażliwości zmiany przychodu rozpoznanego przez Bank w 2019 r. w odniesieniu do przychodów z bancassurance przedstawia się następująco:

Rodzaj scenariusza	2019	2018
wzrost rezerwy na rezygnacje o 5 p.p	-6,01 mln spadek wyniku odsetkowego	-7,23 mln spadek wyniku odsetkowego
spadek rezerwy na rezygnacje o 5 p.p	+6,01 mln wzrost wyniku odsetkowego	+7,23 mln wzrost wyniku odsetkowego
wzrost przychodu rozpoznawanego jednorazowo o 1 p.p	+1,01 mln wzrost wyniku prowizyjnego	+1,16 mln wzrost wyniku prowizyjnego
spadek przychodu rozpoznawanego jednorazowo o 1 p.p	-1,01 mln spadek wyniku prowizyjnego	-1,16 mln spadek wyniku prowizyjnego

7 Wynik z tytułu prowizji i opłat

7.1 Zasady rachunkowości

Przychody z tytułu prowizji i opłat ujmuje się zasadniczo według zasady memoriału z chwilą wykonania usługi. Powstają one w wyniku świadczenia usług finansowych oferowanych przez Bank. Opłaty i prowizje niestanowiące integralnej części efektywnej stopy procentowej są rozliczane liniowo do rachunku zysków i strat i prezentowane jako przychody lub koszty prowizyjne w przypadku, gdy prowizja pobierana jest lub płacona z góry za czynność niejednorazową, w okresie wynikającym z umowy. Pozostałe opłaty i prowizje związane z usługami finansowymi oferowanymi przez Bank, takie jak usługi zarządzania środkami pieniężnymi, usługi maklerskie, doradztwo inwestycyjne, planowanie finansowe, usługi bankowości inwestycyjnej oraz usługi zarządzania aktywami, jeśli są otrzymywane cyklicznie, są rozpoznawane w rachunku zysków i strat w momencie wykonania usługi. Przychody z tytułu prowizji obejmują również marże na transakcjach wymiany walut tj. marże na wszystkich transakcjach kupna/ sprzedaży walut z dostawą natychmiastową, dostawą na datę waluty spot i z dostawą na datę waluty forward.

7.2 Dane finansowe

	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018*
Przychody z tytułu prowizji i opłat	1 066 391	1 043 793
obsługa kart płatniczych, kredytowych	319 670	254 438
marża transakcyjna na transakcjach wymiany walut	296 088	273 906
obsługa rachunków bankowych	101 548	119 242

	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018*
provizje maklerskie	24 867	67 233
wynagrodzenia z tyt. pośrednictwa sprzedaży ubezpieczeń	49 030	49 317
kredyty i pożyczki	119 047	114 208
przelewy	53 092	60 565
operacje kasowe	38 665	41 972
gwarancje, akredytywy, inkaso, promesy	13 514	15 860
skupione wierzytelności	9 041	11 687
działalność powiernicza	8 751	12 805
spłata zajęcia egzekucyjnego	6 324	5 679
pozostałe prowizje	26 754	16 881
Koszty z tytułu prowizji i opłat	-486 569	-375 893
koszty transakcji kartowych i bankomatowych, w tym koszty wydanych kart	-285 551	-190 452
provizje wypłacane agentom	-61 593	-44 983
ubezpieczenia produktów bankowych	-14 153	-16 467
koszty nagród dla klienta	-16 302	-15 681
provizje za udostępnianie bankomatów	-23 652	-25 854
provizje wypłacane podmiotom z tytułu umów na wykonywanie określonych czynności	-25 572	-28 997
provizje maklerskie	-3 102	-3 702
działalność powiernicza	-2 235	-3 169
przelewy i przekazy	-18 167	-15 344
pozostałe prowizje	-36 242	-31 244
Wynik z tytułu prowizji i opłat	579 822	667 900

*Dane przekształcone – nota 4.2

01.01.2019–31.12.2019	Klienci indywidualni	Klienci biznesowi	Działalność skarbową	Razem
Przychody z tytułu prowizji i opłat	412 731	641 247	12 413	1 066 391
obsługa kart płatniczych, kredytowych	99 063	220 607	0	319 670
marża transakcyjna na transakcjach wymiany walut	143 351	144 033	8 704	296 088
obsługa rachunków bankowych	45 908	55 640	0	101 548
provizje maklerskie	24 867	0	0	24 867
wynagrodzenia z tyt. pośrednictwa sprzedaży ubezpieczeń	49 030	0	0	49 030
kredyty i pożyczki	14 673	104 374	0	119 047
przelewy	13 037	40 055	0	53 092
operacje kasowe	19 307	19 358	0	38 665
gwarancje, akredytywy, inkaso, promesy	0	13 514	0	13 514
skupione wierzytelności	2	9 039	0	9 041
działalność powiernicza	0	8 751	0	8 751
spłata zajęcia egzekucyjnego	0	6 324	0	6 324
pozostałe prowizje	3 493	19 552	3 709	26 754

01.01.2018–31.12.2018*	Klienci indywidualni	Klienci biznesowi	Działalność skarbową	Razem
Przychody z tytułu prowizji i opłat	447 035	584 137	12 621	1 043 793
obsługa kart płatniczych, kredytowych	101 875	152 563	0	254 438
marża transakcyjna na transakcjach wymiany walut	126 506	136 248	11 152	273 906
obsługa rachunków bankowych	48 884	70 358	0	119 242
prowizje maklerskie	67 233	0	0	67 233
wynagrodzenia z tyt. pośrednictwa sprzedaży ubezpieczeń	49 317	0	0	49 317
kredyty i pożyczki	14 911	99 297	0	114 208
przelewy	14 393	46 172	0	60 565
operacje kasowe	23 558	18 414	0	41 972
gwarancje, akredytywy, inkaso, promesy	1	15 859	0	15 860
skupione wierzytelności	0	11 687	0	11 687
działalność powiernicza	0	12 805	0	12 805
spłata zajęcia egzekucyjnego	0	5 679	0	5 679
pozostałe prowizje	357	15 055	1 469	16 881

*Dane przekształcone – nota 4.2

W ramach świadczonych przez Bank usług powierniczych Bank wykonuje między innymi następujące czynności:

- przechowywanie aktywów klienta,
- dokonywanie rozliczeń i rozrachunku transakcji,
- wypłata pożytków z papierów wartościowych,
- raportowanie stanów posiadania ,
- pełnienie funkcji depozytariusza.

8 Wynik na instrumentach wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i wynik z pozycji wymiany

8.1 Zasady rachunkowości

Wynik na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz wynik z pozycji wymiany zawiera zyski i straty powstałe ze zbycia oraz zmian wartości godziwej aktywów i zobowiązań wycenianych oraz desygnowanych do wyceny w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat przy początkowym ujęciu. Wynik ten zawiera również dodatnie i ujemne różnice kursowe, zarówno zrealizowane, jak i niezrealizowane, wynikające z wyceny aktywów i zobowiązań walutowych oraz z wyceny do wartości godziwej walutowych instrumentów pochodnych.

8.2 Dane finansowe

	01.01.2019 – 31.12.2019	01.01.2018 – 31.12.2018*
Wynik na pozycji wymiany i transakcjach pochodnych walutowych w tym:	72 253	86 540
wynik z pozycji wymiany	-88 890	-215 753

	01.01.2019 – 31.12.2019	01.01.2018 – 31.12.2018*
transakcje pochodne walutowe	161 143	302 293
Transakcje stopy procentowej	-5 212	3 149
Część nieefektywna rachunkowości zabezpieczeń	1 068	-864
Wynik na pozostałych instrumentach zawiera wynik z obrotu dłużnymi papierami wartościowymi zaklasyfikowanymi jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat wraz z odsetkami	34 650	8 149
Wynik na instrumentach wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i wynik z pozycji wymiany	102 759	96 974

*Dane przekształcone – nota 4.2

9 Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

9.1 Zasady rachunkowości

Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat zawiera zyski i straty powstałe w wyniku zbycia dłużnych papierów wartościowych wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite, wycenianych w koszcie zamortyzowanym oraz zyski i straty powstałe w wyniku odkupu bankowych papierów wartościowych emisji własnej.

9.2 Dane finansowe

	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Wynik na zbyciu dłużnych papierów wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	38 807	76 473
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	7 429	1 356
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	46 236	77 829

10 Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych

10.1 Zasady rachunkowości

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zalicza się przychody i koszty niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością. Pozostałe przychody operacyjne obejmują głównie przychody z zarządzania majątkiem osób trzecich, otrzymanych odszkodowań, kar i grzywien, wynagrodzeń z tytułu umów z różnymi kontrahentami, zwrotu kosztów dochodzenia roszczeń. Na pozostałe koszty operacyjne składają się głównie koszty zdarzeń z obszaru ryzyka operacyjnego, dochodzenia roszczeń i działalności zarządzania majątkiem osób trzecich. Uzyskane przychody podlegają jednorazowemu ujęciu w rachunku zysków i strat. W przypadku przychodów z tytułu zarządzania majątkiem osób trzecich o jednorazowym ujęciu w rachunku zysków i strat decydują miesięczne okresy rozliczeń.

10.2 Dane finansowe

	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Pozostałe przychody operacyjne z tytułu:	121 611	92 645
przychody ze sprzedaży usług	42 017	42 686
odzyskane koszty windykacji	26 850	24 018
otrzymane odszkodowania, odzyski, kary i grzywny	12 568	7 499
z tytułu zarządzania majątkiem osób trzecich	5 102	5 632
opłaty licencyjne od Partnerów	4 791	4 700
zysk na okazijnym nabyciu SKOK	7 771	n/d
korekta z tytułu rozliczenia VAT	6 129	3 718
inne	16 383	4 392
Pozostałe koszty operacyjne z tytułu:	-341 193	-140 681
zwrot kosztów kredytów (rezerwa TSUE)*	-243 099	n/d
koszty związane z dochodzeniem należności i roszczeń spornych	-67 191	-50 189
zapłacone odszkodowania kary i grzywny	-19 146	-69 159
z tytułu zarządzania majątkiem osób trzecich	-2 035	-1 918
koszty z tytułu reklamacji	-3 004	-5 582
inne	-6 718	-13 833
Wynik z pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	-219 582	-48 036

*opis w nocie 28

11 Koszty działania Banku

11.1 Zasady rachunkowości

Rodzaj kosztu	Opis
Świadczenia pracownicze	Świadczenia pracownicze obejmują obok kosztów wynagrodzeń i ubezpieczeń społecznych(w tym z tytułu składek na świadczenia emerytalno – rentowe, które szczegółowo opisano w nocie „Rezerwy”) a także koszty programu zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze, którego część ujmowana jest jako zobowiązanie z tytułu płatności na bazie akcji rozliczonych w środkach pieniężnych zgodnie z MSSF 2. Bank tworzy również w ciężar kosztów wynagrodzeń rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odszkodowań i odpraw pieniężnych wypłacanych pracownikom, z którymi zostaje rozwiązany stosunek pracy z przyczyn niedotyczących pracowników, a także rozliczenia okresowe z tytułu kosztów przypadających na bieżący okres, które poniesione zostaną w przyszłym okresie, w tym premii oraz z tytułu niewykorzystanych urlopów wypoczynkowych, po uwzględnieniu wszystkich pozostających do wykorzystania zaległych dni urlopów.
Koszty rzeczowe	Ujmuje się tu następujące pozycje: koszty utrzymania i wynajmu majątku trwałego (od roku 2019 w stosunku do umów, które nie zostały przez Bank zaklasyfikowane zgodnie z MSSF 16 jako umowy leasingu), koszty obsługi informatycznej i telekomunikacyjnej, koszty działalności administracyjnej, koszty promocji i reklamy, ochrony mienia oraz koszty szkoleń. Opłaty leasingowe w okresie leasingu ujmowane są metodą liniową jako koszty w rachunku zysków i strat.
Amortyzacja	Odpisy amortyzacyjne od wartości rzeczowych aktywów trwałych, aktywów z tytułu umów leasingowych oraz wartości niematerialnych naliczane są metodą liniową, zgodnie z ustalonymi stawkami amortyzacji, przez przewidywany okres ich użyteczności ekonomicznej. Odnoszone są do rachunku zysków i strat. Przez wartość podlegającą amortyzacji rozumie się cenę nabycia lub koszt wytworzenia danego składnika aktywów, po pomniejszeniu o wartość końcową (rezydualną) tego składnika. Co roku aktualizuje się okres użyteczności, stawki amortyzacji oraz wartość końcową rzeczowych aktywów trwałych podlegających amortyzacji.
Podatki i opłaty	Ujmuje się tu następujące pozycje: podatek od nieruchomości, wpłaty dokonywane na rzecz Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, opłaty komunalne i administracyjne, opłaty za wieczyste użytkowanie gruntów (do roku 2019).

11.2 Dane finansowe

	01.01.2019 – 31.12.2019	01.01.2018 – 31.12.2018
Koszty pracownicze	-724 307*	-848 476
wynagrodzenia	-612 672	-703 315
narzuty na wynagrodzenia	-117 803	-132 266
aktualizacja programu opcji menedżerskich - część rozliczana w środkach pieniężnych	888	521
koszty premii dla osób mających wpływ na profil ryzyka Banku rozliczany w akcjach fantomowych	14 542	211
pozostałe	-9 262	-13 627
Koszty ogólnego zarządu	-548 904	-589 937
koszty czyszczenia i utrzymania budynków	-57 055	-135 859
koszty BFG	-156 589	-106 255
koszty informatyczne	-114 501	-103 334
koszty marketingowe	-63 674	-71 204
koszty usług doradczych	-28 294	-27 293
koszty usług zewnętrznych	-28 331	-35 519
koszty szkoleń	-16 160	-27 248
koszty usług telekomunikacyjnych	-28 164	-24 598
koszty leasingu środków trwałych i wartości niematerialnych	-6 661	-7 650
Pozostałe	-49 475	-50 977
Amortyzacja	-236 584	-168 807
rzeczowe aktywa trwałe	-86 496	-95 931
wartości niematerialne	-61 665	-72 876
prawo użytkowania aktywa	-88 423	n/d
Podatki i opłaty	-19 592	-23 035
Razem koszty działania	-1 529 387	-1 630 255

*Bank dokonał w 3 i 4 kwartale rozwiązania części rezerwy na wynagrodzenia zmienne, w tym wynagrodzenia zmienne kadry zarządzającej. Korekta w wysokości 81,6 mln zł została ujęta jako pomniejszenie kosztów pracowniczych.

12 Wynik z tytułu odpisów na oczekiwane straty

12.1 Zasady rachunkowości

Na wynik z odpisów na oczekiwane straty składają się utworzenia oraz rozwiązania: odpisów na oczekiwane straty, odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości należności od klientów, dłużnych papierów wartościowych, a także utworzenia oraz rozwiązania rezerw na zobowiązania pozabilansowe.

Szczegółowe zasady rachunkowości w zakresie szacowania odpisów na oczekiwane straty oraz z tytułu utraty wartości opisano w nocie 21.

12.2 Dane finansowe

	01.01.2019 – 31.12.2019	01.01.2018 – 31.12.2018
Odpisy na straty oczekiwane Koszyk 3	-1 492 449	-1 236 660
klient detaliczny	-601 949	-547 596
klient biznesowy	-890 500	-689 064

	01.01.2019 – 31.12.2019	01.01.2018 – 31.12.2018
Papiery wartościowe	2 947	2 820
Odpisy na straty oczekiwane Koszyk 1 i 2 (ECL)	58 950	120 444
Koszyk 2	43 802	54 581
klient detaliczny	70 744	83 507
klient biznesowy	-26 942	-28 926
Koszyk 1	15 148	65 863
klient detaliczny	-2 852	28 943
klient biznesowy	18 000	36 920
POCI	-56 382	-55 759
Odzyski	60 902	61 250
Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	6 697	73 866
Wynik z odpisów na straty oczekiwane	-1 419 335	-1 034 039

13 Wynik z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych

	01.01.2019 – 31.12.2019	01.01.2018 – 31.12.2018
Rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	-5 871	-6 150
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	-75	-101
Razem	-5 946	-6 251

14 Podatek bankowy

Z dniem 1 lutego 2016 weszła w życie ustawa z dnia 15 stycznia 2016 roku o podatku od niektórych instytucji finansowych, która objęła m.in. banki oraz zakłady ubezpieczeń. Podstawę opodatkowania stanowi wynikająca z zestawienia obrotów i sald na koniec każdego miesiąca, nadwyżka sumy aktywów ponad kwotę 4 miliardy złotych. Banki są uprawnione do pomniejszenia podstawy opodatkowania m.in. o wartość funduszy własnych, a także wartość skarbowych papierów wartościowych oraz o wartość aktywów nabytych od NBP, stanowiących zabezpieczenie kredytu refinansowego udzielonego przez NBP. Podatek jest płacony miesięcznie (stawka podatku miesięczna wynosi 0,0366%) do 25 dnia miesiąca następującego po miesiącu, którego dotyczy i rozpoznawany w rachunku zysków i strat w okresie, którego dotyczy.

15 Podatek dochodowy

15.1 Zasady rachunkowości

Podatek dochodowy obejmuje podatek bieżący i podatek odroczony. Podatek dochodowy ujmuje się w rachunku zysków i strat z wyjątkiem sytuacji, gdy podatek dotyczy:

- transakcji ujmowanych w innych dochodach całkowitych lub bezpośrednio w kapitale własnym,
- połączenia jednostek.

Podatek bieżący

Zobowiązania (należności) z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot wymaganych według przewidywań zapłaty na rzecz władz podatkowych (lub podlegających zwrotowi od władz podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych (i przepisów podatkowych), które obowiązywały prawnie lub faktycznie w końcu okresu sprawozdawczego.

Podatek odroczony

Podatek odroczony obliczany jest zgodnie z metodą zobowiązania bilansowego opartą na identyfikacji różnic czasowych między wartością podatkową a wartością bilansową aktywów i zobowiązań. Bank tworzy rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych, z wyjątkiem przypadków:

- gdy rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika z początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia danego składnika aktywów, lub zobowiązań pochodzącego z transakcji, która nie jest połączeniem jednostek i w momencie przeprowadzania transakcji nie wpływa na wynik finansowy brutto ani na dochód do opodatkowania (stratę podatkową);
- jednostka dominująca, inwestor lub wspólnik wspólnego przedsięwzięcia są w stanie kontrolować terminy odwracania się różnic przejściowych, i jest prawdopodobne, że różnice przejściowe nie odwrócą się w przewidywalnej przyszłości.

W odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych ujmuje się składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego do wysokości prawdopodobnego dochodu do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych, z wyjątkiem sytuacji:

- gdy składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika z początkowego ujęcia składnika aktywów lub zobowiązań pochodzącego z transakcji, która nie dotyczy połączenia jednostek gospodarczych i w momencie przeprowadzania nie wpływa na wynik finansowy brutto ani na dochód do opodatkowania (stratę podatkową);
- gdy ujemne różnice przejściowe wynikają z inwestycji w jednostkach zależnych, oddziałach, jednostkach stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach poza zakresem, w którym jest prawdopodobne, że odwrócą się w przewidywalnej przyszłości i zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, od którego będzie można odpisać różnice przejściowe.

Wartość bilansową składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego weryfikuje się na koniec każdego okresu sprawozdawczego. Bank obniża jego wartość bilansową w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego jego zrealizowania.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego wycenia się z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą stosowane, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe), które obowiązywały prawnie lub faktycznie w końcu okresu sprawozdawczego.

Podatek bieżący oraz podatek odroczony ujmuje się bezpośrednio w innych dochodach całkowitych, jeżeli dotyczy on pozycji, które w tym samym lub innym okresie zostały ujęte w innych dochodach całkowitych.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego są kompensowane rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy Bank posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności i zobowiązań z tytułu bieżącego podatku, a odroczony podatek dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

15.2 Dane finansowe

15.2.1 Obciążenie podatkowe w ramach rachunku zysków i strat

	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Podatek bieżący	319 723	421 075
bieżący rok	319 723	421 075
Podatek odroczoney	-67 159	-138 647
powstanie i odwrócenie się różnic przejściowych	-67 159	-138 647
Razem podatek księgowy ujęty w rachunku zysków i strat	252 564	282 428

15.2.2 Kalkulacja efektywnej stopy podatkowej

	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Zysk brutto	541 171	1 013 502
Podatek dochodowy 19%	102 822	192 565
Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodu	150 240	92 529
Koszty reprezentacji	176	227
Rezerwy na należności kredytowe nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów	69 617	19 289
Oplata ostrożnościowa na rzecz BFG	29 752	20 188
Podatek od niektórych instytucji finansowych	42 935	39 555
Darowizny	63	21
Inne	7 697	13 249
Przychody niepodlegające opodatkowaniu	-6 572	-4 775
Rozwiązanie rezerwy na należności kredytowe w części niepokrytej podatkiem odroczonym	-4	-12
Inne	-6 568	-4 763
Rozliczenie straty podatkowej	1 313	1 251
Ulga na działalność badawczo-rozwojową	0	-2 304
Inne	4 761	3 162
Podatek księgowy ujęty w rachunku zysków i strat	252 564	282 428
Efektywna stawka podatkowa	46,67%	27,87%

15.2.3 Aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	31.12.2018	Zmiany odnoszone na wynik finansowy	Zmiany odnoszone na kapitał	Zmiany z tytułu przejęcia SKOK Jaworzno	31.12.2019
Prowizje pobrane z góry	305 195	1 021	0	5 043	311 259
Odsetki naliczone od depozytów	21 481	8 876	0	621	30 978

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	31.12.2018	Zmiany odnoszone na wynik finansowy	Zmiany odnoszone na kapitał	Zmiany z tytułu przejęcia SKOK Jaworzno	31.12.2019
Odsetki / dyskonto naliczone od papierów wartościowych	60 741	-7 968	0	0	52 773
Ujemna wycena papierów wartościowych	5 058	-1 628	914	0	4 344
Odsetki naliczone od instrumentów pochodnych	72 488	-23 956	0	0	48 532
Ujemna wycena instrumentów pochodnych	53 948	-17 564	670	0	37 054
Premia do otrzymania od opcji	29 961	-6 140	0	0	23 821
Rezerwy na wydatki przyszłych okresów	49 289	41 462	0	286	91 037
Odpisy aktualizujące wartość należności kredytowych	670 842	20 567	0	14 369	705 778
Pozostałe rezerwy	-9 445	10 289	0	1 275	2 119
Rozpoznanie aktywa z tytułu aportu wierzytelności	9 371	6 122	-333	0	15 160
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 268 929	31 081	1 251	21 594	1 322 855
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	31.12.2018	Zmiany odnoszone na wynik finansowy	Zmiany odnoszone na kapitał	Zmiany z tytułu przejęcia SKOK Jaworzno	31.12.2019
Odsetki naliczone od kredytów	-100 268	-8 248	0	-649	-109 165
Odsetki / dyskonto naliczone od papierów wartościowych	-13 881	1 518	0	0	-12 363
Dodatnia wycena papierów wartościowych	-7 590	-5 040	-2 999	0	-15 629
Odsetki naliczone od instrumentów pochodnych	-79 488	20 072	0	0	-59 416
Dodatnia wycena instrumentów pochodnych	-89 743	31 927	-4 271	0	-62 087
Różnica między amortyzacją bilansową a amortyzacją podatkową	-43 135	-2 793	0	317	-45 611
Przychody naliczone nieotrzymane	-10 441	-1 358	0	0	-11 799
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-344 546	36 078	-7 270	-332	-316 070
Podatek odroczonego - stan bilansowy	924 383	67 159	-6 019	21 262	1 006 785

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	31.12.2017 Dane przeksztalczone	Zmiany odnoszone na wynik finansowy	Zmiany odnoszone na kapitał	31.12.2018
Prowizje pobrane z góry	284 148	21 055	-8	305 195
Odsetki naliczone od depozytów	31 405	-9 924	0	21 481
Odsetki / dyskonto naliczone od papierów wartościowych	56 644	4 097	0	60 741
Ujemna wycena papierów wartościowych	3 096	-843	2 805	5 058
Odsetki naliczone od instrumentów pochodnych	47 264	25 224	0	72 488
Ujemna wycena instrumentów pochodnych	59 785	-4 141	-1 696	53 948
Premia do otrzymania od opcji	25 367	4 594	0	29 961
Rezerwy na wydatki przyszłych okresów	64 307	-15 018	0	49 289
Odpisy aktualizujące wartość należności kredytowych	321 676	111 342	237 824	670 842
Pozostałe rezerwy	-34 794	23 359	1 990	-9 445
Rozpoznanie aktywa na stratę podatkową	4 439	4 794	138	9 371
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	863 337	164 539	241 053	1 268 929

Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	31.12.2017 Dane przekształcone	Zmiany odnoszone na wynik finansowy	Zmiany odnoszone na kapitał	31.12.2018
Odsetki naliczone od kredytów	-114 983	14 715	0	-100 268
Odsetki / dyskonto naliczone od papierów wartościowych	-11 974	-1 907	0	-13 881
Dodatnia wycena papierów wartościowych	-4 728	-922	-1 940	-7 590
Odsetki naliczone od instrumentów pochodnych	-58 617	-20 871	0	-79 488
Dodatnia wycena instrumentów pochodnych	-70 119	-13 286	-6 338	-89 743
Różnica między amortyzacją bilansową a amortyzacją podatkową	-39 132	-4 003	0	-43 135
Przychody naliczone nieotrzymane	-10 823	382	0	-10 441
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-310 376	-25 892	-8 278	-344 546
Podatek odroczony - stan bilansowy	552 961	138 647	232 775	924 383

16 Zysk na akcję

16.1 Zasady rachunkowości

Zgodnie z MSR 33 Bank sporządza kalkulację rozwodnionego zysku na jedną akcję, uwzględniając akcje emitowane warunkowo w ramach programów motywacyjnych opisanych w Nocie 36.

Podstawowy zysk na akcję wylicza się jako iloraz zysku przypadającego na akcjonariuszy Banku oraz średniej ważonej liczby akcji zwykłych w trakcie roku.

Rozwodniony zysk na akcję wylicza się w oparciu o stosunek zysku przypadającego na akcjonariuszy Banku do średniej ważonej liczby akcji zwykłych skorygowanych w taki sposób, jak gdyby nastąpiła zamiana na akcje wszystkich powodujących rozwodnienie potencjalnych akcji zwykłych. Bank posiada jedną kategorię powodującą rozwodnienie potencjalnych akcji zwykłych: opcje na akcje. W ramach Programu opcji menedżerskich w 2019 roku uczestnicy Programu nie obejmowali warrantów. Warranty serii B wygasły w 2019 roku. W stosunku do warrantów serii C, w dniu 4 listopada 2019 została podjęta przez Radę Nadzorczą Banku decyzja o częściowym braku ich wydania.

Liczba warrantów na 31 grudnia 2019 r.

Seria warrantów	Liczba warrantów na 31.12.2018 r.	Wykonanie w 2019 roku /Brak wydania	Warranty wygasły w 2019 roku	Liczba warrantów na 31.12.2019 r. w tym:	Liczba wydanych warrantów	Liczba warrantów odroczonego
B	528 612	0	528 612	0	0	0
C	631 800	88 075	0	543 725	543 725	0
	1 160 412	88 075	528 612	543 725	543 725	0

16.2 Dane finansowe

	01.01.2019 – 31.12.2019	01.01.2018 – 31.12.2018
Zysk netto	288 607	731 074
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	130 553 991	130 026 866
Opcje na akcje (liczba) - instrument rozwadniający	543 725	1 160 412
Skorygowana średnia ważona liczba akcji zwykłych zastosowana do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	131 097 716	131 187 278
Zysk netto przypadający na jedną akcję zwykłą (zł)	2,21	5,62
Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję (zł)	2,20	5,57

Informacje dodatkowe do sprawozdania z sytuacji finansowej

17 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

17.1 Zasady rachunkowości

Na środki pieniężne i ich ekwiwalenty składają się gotówka, środki pieniężne na rachunkach nostro, inne środki pieniężne o terminie wymagalności do 3 miesięcy licząc od daty nabycia, wyceniane w kwocie wymaganej zapłaty obejmującej również ewentualne odsetki od tych środków.

Szczegółowe zasady rachunkowości instrumentów finansowych opisano w nocie 19.1.

17.2 Dane finansowe

	31.12.2019	31.12.2018*
Rachunek bieżący w banku centralnym	553 598	706 079
Gotówka	444 371	932 954
Rachunki bieżące w innych bankach	297 611	428 851
Rachunki terminowe w innych bankach	57 024	9 746
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 352 604	2 077 630

*Dane przekształcone-nota 4.2

Bank może wykorzystywać w ciągu dnia środki na rachunkach rezerwy obowiązkowej do bieżących rozliczeń pieniężnych na podstawie dyspozycji złożonej do Narodowego Banku Polskiego, musi jednak zapewnić utrzymanie średniego miesięcznego salda na tym rachunku w odpowiedniej wysokości wynikającej z deklaracji rezerwy obowiązkowej.

Rezerwę obowiązkową stanowi wyrażona w złotych część środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych i uzyskanych ze sprzedaży papierów wartościowych z wyjątkiem środków przyjętych od innego banku krajowego, spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej oraz środków zwrotnych otrzymanych z BFG. Wysokość stopy rezerwy obowiązkowej ustala Rada Polityki Pieniężnej. Stopa rezerwy obowiązkowej wynosi:

- 3,5 proc. dla środków złotych i środków w walutach obcych zgromadzonych na rachunkach bankowych oraz dla środków uzyskanych z tytułu emisji papierów wartościowych,
- 0 proc. dla środków uzyskanych z tytułu transakcji repo i sell-buy-back oraz środków pozyskanych na co najmniej 2 lata.

Podmioty naliczające rezerwę obowiązkową pomniejszają kwotę naliczonej rezerwy o równowartość 500 tys. Euro.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku jak i na koniec 2018 roku oprocentowanie rezerwy obowiązkowej wynosiło 0,5%.

18 Należności od banków

18.1 Zasady rachunkowości

Należności od banków są wyceniane według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej pomniejszone o odpisy na oczekiwane straty, za wyjątkiem środków pieniężnych w drodze, które wycenia się w wartości nominalnej. Jeżeli dla należności nie można ustalić harmonogramu przyszłych przepływów pieniężnych, a więc także ustalić efektywnej stopy procentowej, należność wycenia się według kwoty wymaganej zapłaty.

Zakupione papiery wartościowe z przyrzeczeniem odsprzedaży ujmuje się jako należności od banków jeśli kontrahentem jest bank. Transakcje z przyrzeczeniem odsprzedaży są wyceniane według zamortyzowanego kosztu. Różnica między ceną zakupu i odkupu (sprzedaży) jest traktowana odpowiednio jako przychód odsetkowy i rozliczana jest w czasie trwania umowy z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Szczegółowe zasady rachunkowości instrumentów finansowych opisano w nocie 19.1.

18.2 Dane finansowe

Według struktury rodzajowej	31.12.2019	31.12.2018*
Reverse Repo	15 959	0
Kaucje będące zabezpieczeniem transakcji pochodnych (ISDA)	135 157	124 998
Pozostałe	61 769	47 841
Należności od banków	212 885	172 839

Według terminów zapadalności (na datę bilansową)	31.12.2019	31.12.2018*
≤ 1M	212 885	172 839
Należności od banków	212 885	172 839

Według struktury walutowej	31.12.2019	31.12.2018*
PLN	17 550	2 633
EUR	152 563	120 559
USD	42 127	49 309
Pozostałe waluty	645	338
Należności od banków	212 885	172 839

*Dane przekształcone- nota 4.2

Kaucje udzielone dotyczą zabezpieczeń przekazanych innym bankom w ramach rozliczeń związanych z umową CSA (Credit Support Annex).

19 Inwestycyjne aktywa finansowe

19.1 Zasady rachunkowości

Zgodnie z MSSF 9 aktywa finansowe klasyfikowane są jako:

- aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu,

- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Klasyfikacja aktywów finansowych o charakterze dłużnym zależy od modelu biznesowego, w ramach którego dany instrument finansowy jest zarządzany oraz od charakterystyki umownych przepływów pieniężnych.

Aktywa finansowe o charakterze kapitałowym, z zastrzeżeniem inwestycji w jednostki zależne, wyceniane są w wartości godziwej przez wynik finansowy, o ile Bank, w dacie pierwszego ujęcia, nie podejmie decyzji o wycenie przez inne całkowite dochody.

Model biznesowy to sposób zarządzania portfelem aktywów finansowych. Jego ocena zależy od intencji co do sposobu realizacji przepływów pieniężnych wynikających z tych aktywów, tj. czy będą one realizowane poprzez (i) uzyskanie przepływów pieniężnych zgodnie z warunkami umownymi, czy poprzez (ii) uzyskanie przepływów zgodnie z warunkami umownymi oraz sprzedaż tych aktywów, czy też (iii) w inny sposób.

Kategoryzacja modelu biznesowego opiera się na analizie wielu czynników, w tym kryterium oceny wyników zarządzania danym portfelem (np.: marża odsetkowa, wartość godziwa) oraz częstotliwości i istotności sprzedaży aktywów z portfela.

W przypadku realizacji przepływów pieniężnych w wyniku sprzedaży dla oceny modelu biznesowego istotny jest również motyw, dla którego sprzedaż jest podejmowana. Rozróżnia się sprzedaż aktywów finansowych o pogorszonej jakości kredytowej ze względu na zarządzanie ryzykiem kredytowym, sprzedaż aktywów na potrzeby zarządzania ryzykiem płynności finansowej i ryzykiem finansowym oraz sprzedaż podejmowaną w celu wypracowania zysków finansowych.

Sprzedaż aktywów o pogorszonej jakości kredytowej nie wyklucza klasyfikacji do modelu uzyskania przepływów zgodnie z warunkami umownymi. Intencja sprzedaży ze względów płynnościowych zostanie różnie oceniona w zależności czy dany portfel ma służyć utrzymaniu płynności bieżącej (model uzyskiwania przepływów i sprzedaży lub wyłącznie sprzedaży) czy utrzymaniu płynności w warunkach stresowych (model uzyskiwania przepływów nie jest wykluczony).

Ocena charakterystyki umownych przepływów pieniężnych składnika aktywów finansowych ma na celu weryfikację, czy warunki umowy powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty (tzw. kryterium SPPI – ang. solely payments of principal and interest).

Jako kwotę główną na potrzeby testu SPPI przyjmuje się wartość godziwą składnika aktywów finansowych w momencie początkowego ujęcia.

Jako odsetki od kwoty głównej przyjmuje się zapłatę za wartość pieniądza w czasie, wynagrodzenie za ponoszone ryzyko kredytowe i inne rodzaje ryzyka, koszty administracyjne i marżę zysku.

Aktywa finansowe, których przepływy pieniężne mają cechy jedynie spłaty kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej są klasyfikowane do kategorii wyceny:

- wg zamortyzowanego kosztu, jeżeli utrzymywane są w modelu biznesowym, którego celem jest realizacja przepływów pieniężnych zgodnie z warunkami umownymi,
- w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, jeżeli utrzymywane są w modelu biznesowym, którego celem jest realizacja przepływów pieniężnych zgodnie z warunkami umownymi lub poprzez sprzedaż.

Aktywa finansowe, których przepływy pieniężne są zmodyfikowane w ten sposób, że mają cechy inne niż jedynie spłata kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej, są klasyfikowane do kategorii wyceny wg wartości godziwej przez wynik finansowy niezależnie od modelu biznesowego. Do tej kategorii klasyfikowane są również aktywa finansowe zarządzane zgodnie z modelem biznesowym, w ramach którego dokonuje się sprzedaży aktywów celem wypracowania zysków finansowych, oceny wyników na podstawie zmian wartości godziwej i wyników ze sprzedaży. Do tej kategorii zalicza się również zawsze instrumenty pochodne niebędące instrumentami zabezpieczającymi.

19.2 Dane finansowe

	31.12.2019	31.12.2018
Inwestycyjne aktywa finansowe	15 798 474	13 727 570
wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	10 438 695	7 280 080
wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	543 725	515 138
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	4 816 054	5 932 352

19.2.1 Inwestycyjne aktywa finansowe według struktury rodzajowej

wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	31.12.2019	31.12.2018
Instrumenty dłużne	10 387 477	7 257 145
Emitowane przez Skarb Państwa	8 548 971	7 109 317
obligacje skarbowe	8 548 971	7 109 317
Emitowane przez instytucje monetarne	1 769 963	74 304
euroobligacje	20 182	74 304
bony pieniężne	1 749 781	0
Emitowane przez przedsiębiorstwa	68 543	73 524
obligacje	68 543	73 524
Instrumenty kapitałowe	51 218	22 935
Razem	10 438 695	7 280 080

wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	31.12.2019	31.12.2018
Instrumenty dłużne	111 786	21 814
Emitowane przez Skarb Państwa	94 074	5 254
obligacje skarbowe	94 074	5 254
Emitowane przez przedsiębiorstwa	17 712	16 560
obligacje	17 712	16 560
Instrumenty kapitałowe	58 602	27 060
Instrumenty pochodne	373 337	466 264
Transakcje stopy procentowej	213 601	286 917
SWAP	213 550	286 014
opcje Cap Floor	51	903
Transakcje walutowe	84 460	108 205
FX swap	33 281	40 353
FX forward	16 522	32 310
CIRS	13 244	11 723
opcje FX	21 413	23 819

wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	31.12.2019	31.12.2018
Pozostałe opcje	68 289	36 028
Pozostałe instrumenty	6 987	35 114
Razem	543 725	515 138

wyceniane według zamortyzowanego kosztu	31.12.2019	31.12.2018
Instrumenty dłużne	4 816 054	5 932 352
Emitowane przez Skarb Państwa	4 816 009	5 932 352
obligacje skarbowe	4 816 009	5 932 352
Emitowane przez pozostałe instytucje finansowe	45	0
obligacje	45	0
Razem	4 816 054	5 932 352

19.2.2 Inwestycyjne aktywa finansowe według terminów zapadalności

wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	31.12.2019	31.12.2018
bez określonego terminu	51 218	22 935
≤ 1M	1 749 781	0
> 6M ≤ 1Y	0	44 193
> 1Y ≤ 2Y	163 817	471 205
> 2Y ≤ 5Y	3 582 683	2 087 901
> 5Y ≤ 10Y	4 891 196	4 653 846
Razem	10 438 695	7 280 080

wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	31.12.2019	31.12.2018
bez określonego terminu	58 602	27 060
≤ 1M	117 007	58 593
> 1M ≤ 3M	20 357	44 637
> 3M ≤ 6M	48 114	48 979
> 6M ≤ 1Y	30 409	58 736
> 1Y ≤ 2Y	122 501	145 057
> 2Y ≤ 5Y	84 648	91 746
> 5Y ≤ 10Y	62 087	40 330
Razem	543 725	515 138

wyceniane według zamortyzowanego kosztu	31.12.2019	31.12.2018
> 3M ≤ 6M	415 910	198 802
> 6M ≤ 1Y	299 247	686 483
> 1Y ≤ 2Y	2 041 406	721 769
> 2Y ≤ 5Y	1 447 259	2 654 543
> 5Y ≤ 10Y	612 232	1 670 755
Razem	4 816 054	5 932 352

19.2.3 Wartość nominalna instrumentów pochodnych

Transakcje pochodne zawierane są w celach handlowych oraz w celu zarządzania ryzykiem rynkowym. Bank zawiera następujące rodzaje transakcji pochodnych: FX-Forward, FX-Swap, IRS, CIRS, FRA, Futures na towary, Forward na towary, terminowe transakcje papierami wartościowymi. Bank codziennie dokonuje wyceny instrumentów pochodnych, stosując model zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Bank zawiera również transakcje opcyjne które wyceniane są na podstawie modeli wyceny opcji.

Instrumenty pochodne (wartość nominalna)	31.12.2019	31.12.2018
Transakcje stopy procentowej	29 908 118	64 251 954
SWAP	28 049 289	61 326 293
Opcje Cap Floor	1 858 829	2 925 661
Transakcje walutowe	12 823 604	12 266 206
FX swap	4 692 887	5 217 411
FX forward	1 579 351	2 024 654
CIRS	1 114 733	715 148
Opcje FX	5 436 633	4 308 993
Pozostałe opcje	5 042 855	6 077 100
Pozostałe instrumenty	223 948	1 431 724
Instrumenty pochodne (wartość nominalna)	47 998 525	84 026 984

19.3 Istotne szacunki i osądy

Wartość godziwa, odpisy aktualizujące

Odpis aktualizujący na oczekiwane straty kredytowe instrumentów dłużnych	31.12.2019		31.12.2018	
	Wartość brutto należności	Kwota odpisu	Wartość brutto należności	Kwota odpisu
Wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	10 387 477	7 234*	7 257 145	8 879*
Wycenianych wg zamortyzowanego kosztu	4 819 307	3 253	5 936 911	4 559

*Odpis dotyczący aktywów wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody jest ujęty w pozycji „Kapitał z aktualizacji wyceny” i nie pomniejsza wartości bilansowej.

Aktywa wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	RAZEM
Wartość bilansowa brutto					
Stan na początek okresu 01.01.2019	5 936 799	0	80	32	5 936 911
Ujęcie instrumentów w momencie nabycia, powstania, udzielenia	58 913	0	0	13	58 926
Zmiany w poziomie ryzyka kredytowego, wyłączenia z bilansu (inne niż spisanie z bilansu): spłaty, zmiany z tytułu wyceny, sprzedaży lub wygaśnięcia instrumentu	-1 176 527	0	-3	0	-1 176 530
Aktywa spisane z bilansu	0	0	0	0	0
Reklasyfikacja do koszyka 1	0	0	0	0	0
Reklasyfikacja do koszyka 2	0	0	0	0	0
Reklasyfikacja do koszyka 3	0	0	0	0	0
Stan na koniec okresu 31.12.2019	4 819 185	0	77	45	4 819 307
Oczekiwane straty kredytowe					0
Stan na początek okresu 01.01.2019	4 479	0	80	0	4 559
Utworzenie odpisów dla instrumentów nowo nabytych, powstałych, udzielonych	39	0	0	0	39

Aktywa wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	RAZEM
Zmiany w poziomie ryzyka kredytowego, wyłączenia z bilansu (inne niż spisanie z bilansu): spłaty, zmiany z tytułu wyceny, sprzedaży lub wygaśnięcia instrumentu	-1 342	0	-3	0	-1 345
Aktywa spisane z bilansu	0	0	0	0	0
Reklasyfikacja do koszyka 1	0	0	0	0	0
Reklasyfikacja do koszyka 2	0	0	0	0	0
Reklasyfikacja do koszyka 3	0	0	0	0	0
Stan na koniec okresu 31.12.2019	3 176	0	77	0	3 253
Wartość bilansowa netto 31.12.2019	4 816 009	0	0	45	4 816 054

Aktywa wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	RAZEM
Wartość bilansowa brutto					
Stan na początek okresu 01.01.2018	3 506 437	0	575	0	3 507 012
Ujęcie instrumentów w momencie nabycia, powstania, udzielenia	2 895 027	0	0	32	2 895 059
Zmiany w poziomie ryzyka kredytowego, wyłączenia z bilansu (inne niż spisanie z bilansu): spłaty, zmiany z tytułu wyceny, sprzedaży lub wygaśnięcia instrumentu	-464 665	0	-495	0	-465 160
Aktywa spisane z bilansu	0	0	0	0	0
Reklasyfikacja do koszyka 1	0	0	0	0	0
Reklasyfikacja do koszyka 2	0	0	0	0	0
Reklasyfikacja do koszyka 3	0	0	0	0	0
Stan na koniec okresu 31.12.2018	5 936 799	0	80	32	5 936 911
Oczekiwane straty kredytowe					0
Stan na początek okresu 01.01.2018	2 964	0	575	0	3 539
Utworzenie odpisów dla instrumentów nowo nabytych, powstałych, udzielonych	1 839	0	0	0	1 839
Zmiany w poziomie ryzyka kredytowego, wyłączenia z bilansu (inne niż spisanie z bilansu): spłaty, zmiany z tytułu wyceny, sprzedaży lub wygaśnięcia instrumentu	-324	0	-495	0	-819
Aktywa spisane z bilansu	0	0	0	0	0
Reklasyfikacja do koszyka 1	0	0	0	0	0
Reklasyfikacja do koszyka 2	0	0	0	0	0
Reklasyfikacja do koszyka 3	0	0	0	0	0
Stan na koniec okresu 31.12.2018	4 479	0	80	0	4 559
Wartość bilansowa netto 31.12.2018	5 932 320	0	0	32	5 932 352

Aktywa wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	RAZEM
Wartość bilansowa brutto					
Stan na początek okresu 01.01.2019	7 213 276	0	0	66 804	7 280 080
Ujęcie instrumentów w momencie nabycia, powstania, udzielenia	56 320 218	0	0	0	56 320 218
Zmiany w poziomie ryzyka kredytowego, wyłączenia z bilansu (inne niż spisanie z bilansu): spłaty, zmiany z tytułu wyceny, sprzedaży lub wygaśnięcia instrumentu	-53 163 342	0	0	1 739	-53 161 603
Aktywa spisane z bilansu	0	0	0	0	0
Reklasyfikacja do koszyka 1	0	0	0	0	0
Reklasyfikacja do koszyka 2	0	0	0	0	0

Aktywa wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	RAZEM
Reklasyfikacja do koszyka 3	0	0	0	0	0
Stan na koniec okresu 31.12.2019	10 370 152	0	0	68 543	10 438 695
Oczekiwane straty kredytowe					
Stan na początek okresu 01.01.2019	5 506	0	0	3 373	8 879
Utworzenie odpisów dla instrumentów nowo nabytych, powstałych, udzielonych	5 394	0	0	0	5 394
Zmiany w poziomie ryzyka kredytowego, wyłączenia z bilansu (inne niż spisanie z bilansu): spłaty, zmiany z tytułu wyceny, sprzedaży lub wygaśnięcia instrumentu	-5 235	0	0	-1 804	-7 039
Aktywa spisane z bilansu	0	0	0	0	0
Reklasyfikacja do koszyka 1	0	0	0	0	0
Reklasyfikacja do koszyka 2	0	0	0	0	0
Reklasyfikacja do koszyka 3	0	0	0	0	0
Stan na koniec okresu 31.12.2019	5 665	0	0	1 569	7 234*
Wartość bilansowa netto 31.12.2019	10 364 487	0	0	66 974	10 431 461

*Odpis dotyczący aktywów wycenianych wg wartości godziwej przez inne całkowite dochody jest ujęty w pozycji „Kapitał z aktualizacji wyceny” i nie pomniejsza wartości bilansowej.

Aktywa wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	RAZEM
Wartość bilansowa brutto					
Stan na początek okresu 01.01.2018	9 581 514	0	0	68 342	9 649 856
Ujęcie instrumentów w momencie nabycia, powstania, udzielenia	52 226 344	0	0	0	52 226 344
Zmiany w poziomie ryzyka kredytowego, wyłączenia z bilansu (inne niż spisanie z bilansu): spłaty, zmiany z tytułu wyceny, sprzedaży lub wygaśnięcia instrumentu	-54 594 582	0	0	-1 538	-54 596 120
Aktywa spisane z bilansu	0	0	0	0	0
Reklasyfikacja do koszyka 1	0	0	0	0	0
Reklasyfikacja do koszyka 2	0	0	0	0	0
Reklasyfikacja do koszyka 3	0	0	0	0	0
Stan na koniec okresu 31.12.2018	7 213 276	0	0	66 804	7 280 080
Oczekiwane straty kredytowe					
Stan na początek okresu 01.01.2018	7 198	0	0	5 989	13 187
Utworzenie odpisów dla instrumentów nowo nabytych, powstałych, udzielonych	4 105	0	0	0	4 105
Zmiany w poziomie ryzyka kredytowego, wyłączenia z bilansu (inne niż spisanie z bilansu): spłaty, zmiany z tytułu wyceny, sprzedaży lub wygaśnięcia instrumentu	-5 797	0	0	-2 616	-8 413
Aktywa spisane z bilansu	0	0	0	0	0
Reklasyfikacja do koszyka 1	0	0	0	0	0
Reklasyfikacja do koszyka 2	0	0	0	0	0
Reklasyfikacja do koszyka 3	0	0	0	0	0
Stan na koniec okresu 31.12.2018	5 506	0	0	3 373	8 879*
Wartość bilansowa netto 31.12.2018	7 207 770	0	0	63 431	7 271 201

*Odpis dotyczący aktywów wycenianych wg wartości godziwej przez inne całkowite dochody jest ujęty w pozycji „Kapitał z aktualizacji wyceny” i nie pomniejsza wartości bilansowej.

Korekty BCVA

Alior Bank SA w wycenie instrumentów pochodnych stosuje korektę z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta. Kwota korekty równoznaczna jest ze zmianą wyceny instrumentów pochodnych w wyniku niewypłacalności każdej ze stron transakcji (ang. Bilateral Credit Value Adjustment).

Kwota korekty wyliczana jest w oparciu o szacunki następujących parametrów: obustronne prawdopodobieństwo niewypłacalności stron transakcji (PD, z ang. Probability of Default), wskaźnik LGD (z ang. Loss Given Default), oczekiwaną pozytywną i negatywną ekspozycję z transakcji (z ang. EE oraz NEE). Wskaźniki PD oraz LGD szacowane są przy pomocy wewnętrznych modeli stosowanych przez Grupę z wykorzystaniem kwotowań rynkowych ryzyka kredytowego. Natomiast ekspozycja kontrahenta wyliczana jest z uwzględnieniem bieżącej wyceny oraz jej projekcji kalkulowanej w oparciu o oczekiwane zmiany warunków rynkowych. Dodatkowo w szacowaniu korekty z tytułu ryzyka kredytowego uwzględniane są wzajemne zobowiązania wynikające z umów zabezpieczających regulujące relacje stron transakcji.

Kwota korekty wyceny BCVA na 31 grudnia 2019 roku wyniosła -8 016 tys. zł. Na sumaryczną kwotę korekty BCVA składa się kwota z korekty z tytułu CVA (odzwierciedlająca wyłączenie ryzyko niewypłacalności kontrahenta) wynosząca -8 133 tys. zł oraz kwota korekty DVA (odzwierciedlająca ryzyko niewypłacalności Banku) wynosząca 117 tys. zł. Kwota korekty wyceny BCVA na 31 grudnia 2018 roku wyniosła -9 318 tys. zł. Na sumaryczną kwotę korekty BCVA składała się kwota z korekty z tytułu CVA (odzwierciedlająca wyłączenie ryzyko niewypłacalności kontrahenta) wynosząca -9 802 tys. zł oraz kwota korekty DVA (odzwierciedlająca ryzyko niewypłacalności Banku) wynosząca 484 tys. zł.

19.4 Analiza wrażliwości istotnych szacunków i osądów

Na potrzeby ujawnień zgodnie z MSSF 7 Bank szacuje wartość zmiany wycen instrumentów dłużnych zakwalifikowanych do aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez całkowite dochody oraz wartość zmiany wycen instrumentów pochodnych o liniowym profilu ryzyka nieobjętych rachunkowością zabezpieczeń przy założeniu równoległego przesunięcia krzywych dochodowości o 50pb. W tym celu Bank konstruuje krzywe dochodowości w oparciu o dane rynkowe. Bank analizuje, jaki wpływ na wycenę transakcji będzie miała zmiana krzywych dochodowości zgodnie z założonymi scenariuszami.

Szacunkowa zmiana wyceny	31.12.2019		31.12.2018	
	scenariusz	scenariusz	scenariusz	scenariusz
	+50pb	-50pb	+50pb	-50pb
IRS	7 372	-7 372	22 666	-22 666
CIRS	2 014	-2 014	-352	352
Pozostałe instrumenty	1 130	-1 130	-209	209
Suma instrumentów pochodnych	10 516	-10 516	22 106	-22 106
Instrumenty dłużne	-26 085	26 085	-21 540	21 540

20 Rachunkowość zabezpieczeń

20.1 Zasady rachunkowości

Rachunkowość zabezpieczeń służy do symetrycznego ujmowania w rachunku zysków i strat kompensujących się zmian wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego oraz pozycji zabezpieczanej.

Bank wyznacza dla celów rachunkowości zabezpieczeń instrumenty zabezpieczające tak, aby zmiana ich wartości godziwej lub przepływów pieniężnych pokrywała w całości lub części zmianę wartości godziwej lub przyszłych przepływów pieniężnych pozycji zabezpieczanej.

Na podstawie przepisu MSSF 9 7.2.21 Bank postanowił o kontynuowaniu stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń zgodnych z MSR 39. Zgodnie z MSR 39. 88 rachunkowość zabezpieczeń może być stosowana jeśli spełnione są wszystkie poniższe warunki:

- w momencie ustanowienia zabezpieczenia sporządzona została sformalizowana dokumentacja powiązania zabezpieczającego, określająca cel i strategię zabezpieczania, rodzaj i identyfikację instrumentu zabezpieczanego jak i zabezpieczającego, charakter zabezpieczanego ryzyka oraz sposób oceny efektywności zabezpieczenia;
- oczekuje się wysokiej efektywności zabezpieczenia, tj. wysokiej skuteczności w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą konkretnego powiązania zabezpieczającego;
- jest możliwa wiarygodna ocena skuteczności zabezpieczenia, tj. wiarygodna wycena wartości godziwej lub przepływów pieniężnych z tytułu pozycji zarówno zabezpieczanej jak i zabezpieczającej;
- w przypadku przepływów pieniężnych istnieje wysokie prawdopodobieństwo wystąpienia transakcji zabezpieczanej, która jest narażona na ryzyko zmiany przepływów środków pieniężnych, wpływających na rachunek zysków i strat;
- zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane i stwierdza się jego wysoką efektywność we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zabezpieczenie zostało ustanowione.

20.2 Rodzaje strategii zabezpieczeń

20.2.1 Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych oznacza zabezpieczenie przed zmianami przyszłych przepływów pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka, związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub pasywów, lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją, mającymi wpływ na rachunek zysków i strat.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych ujmuje się w księgach w następujący sposób:

a) część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, stanowiącą efektywne zabezpieczenie, ujmuje się w pozostałych całkowitych dochodach w kwocie niższej spośród następujących kwot (w wartościach bezwzględnych):

- skumulowanych od momentu ustanowienia zabezpieczenia zysków lub strat na instrumencie zabezpieczającym;
- skumulowanej od momentu ustanowienia zabezpieczenia zmiany wartości godziwej (wartości bieżącej) oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych, wynikających z zabezpieczanej pozycji;

b) nieefektywną część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Część efektywna zabezpieczenia przenoszona jest na wynik finansowy w tym okresie lub okresach, kiedy zabezpieczana planowana transakcja wywiera wpływ na rachunek zysków i strat.

Bank zaprzestaje stosowania rachunkowości zabezpieczeń w przypadku wystąpienia co najmniej jednego z poniższych zdarzeń:

- nastąpi zbycie, wygaśnięcie, wypowiedzenie lub wykonanie instrumentu zabezpieczającego;

- nie zostaną spełnione, opisane wyżej, wymogi rachunkowości zabezpieczeń;
- Bank unieważnia powiązanie zabezpieczające;
- przyszłe przepływy pieniężne nie są już dłużej uznawane za prawdopodobne.

W przypadku wystąpienia powyższego zdarzenia, wynik na instrumencie zabezpieczającym, gdy zabezpieczenie było skuteczne, jest nadal ujęty w kapitale z aktualizacji wyceny do momentu zajścia prognozowanej transakcji i ujęcia jej wówczas w rachunku zysków i strat.

Strategia zabezpieczająca ma na celu zabezpieczenie ryzyka stóp procentowych, wynikającego ze zmienności przepływów pieniężnych z tytułu aktywów o zmiennym oprocentowaniu, przy wykorzystaniu transakcji złotych IRS. W ustanowionych powiązaniach zabezpieczających pozycje zabezpieczane stanowią przepływy pieniężne z tytułu portfela kredytów i pożyczek złotych o zmiennej stopie procentowej, zaś pozycje zabezpieczające transakcje IRS, w ramach których Bank otrzymuje stałe odsetki oparte na stopie stałej, a płaci odsetki oparte na stopie zmiennej. Pozycje zabezpieczane wyceniane są wg zamortyzowanego kosztu, zaś pozycje zabezpieczające wg wartości godziwej przez inne całkowite dochody, a w miarę naliczania odsetek na pozycji zabezpieczanej odpowiednia część tej wyceny przenoszona jest z innych całkowitych dochodów do rachunku zysków i strat.

W ustanowionych powiązaniach zabezpieczających pozycje zabezpieczane stanowią również przepływy pieniężne z tytułu wyemitowanych przez bank obligacji opartych na zmiennej stopie procentowej, zaś pozycje zabezpieczające transakcje IRS, w ramach których Bank otrzymuje odsetki oparte na stopie zmiennej, a płaci odsetki oparte na stopie stałej.

Bank tworząc powiązania zabezpieczające identyfikuje grupy kredytów, pożyczek lub obligacji o takich samych parametrach jak transakcje zabezpieczające, tj. waluta, data zapadalności, indeks referencyjny dla płatności odsetkowych oraz daty jego przeszacowania. W ramach wstępnej oceny efektywności zabezpieczenia w drodze oceny jakościowej Bank oczekuje wysokiego dopasowania zmian wycen oczekiwanych przepływów odsetkowych zabezpieczanej warstwy kredytów, pożyczek lub obligacji oraz odpowiadającej im nogi zmiennej zabezpieczającej transakcji IRS z uwagi na dopasowanie kluczowych parametrów tych transakcji. Bank oczekuje niewielkiej nieefektywności zabezpieczeń, co wynikać może z niedopasowania częstotliwości płatności odsetkowych z zabezpieczanego portfela kredytów lub obligacji oraz transakcji zabezpieczającej IRS. Ponadto na niewielką nieefektywność utrzymywanych powiązań zabezpieczających mogą wpływać niedopasowane daty przeszacowania indeksów referencyjnych zabezpieczanego portfela oraz nogi zmiennej transakcji IRS.

Bank analizuje efektywność utrzymywanych zabezpieczeń w trybie miesięcznym na podstawie relacji zakumulowanej zmiany wartości bieżącej oczekiwanych płatności odsetkowych z zabezpieczanego portfela kredytów oraz płatności odsetkowych transakcji zabezpieczających, wykorzystując do pomiaru efektywności koncepcję derywatu hipotetycznego.

20.2.2 Zabezpieczenie wartości godziwej

Bank zabezpiecza ryzyko zmiany wartości godziwej nabytych dłużnych papierów wartościowych o stałym oprocentowaniu wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite z tytułu zmian krzywej swapowej stóp procentowych. W ramach powyższej strategii, Bank tworzy powiązania zabezpieczające, w których instrumentem zabezpieczanym są stałokuponowe dłużne papiery wartościowe denominowane w danej walucie, a instrumentem zabezpieczającym są swapy stopy procentowej (IRS) w tej samej walucie. W

ramach powyższej strategii Bank zabezpiecza ryzyko wynikające ze zmian krzywej swapowej stóp procentowych (ryzyko zmienności rynkowych swapowych stóp procentowych) z wyłączeniem innych efektów wpływających na zmianę wyceny (w tym asset swap spread). Efektywność powiązań zabezpieczających testowana jest z częstotliwością miesięczną w ramach testów prospektywnych oraz testów retrospektywnych. Testy efektywności bazują na wycenie transakcji zabezpieczającej pomniejszonej o wartość narosłych odsetek w danym okresie odsetkowym.

Bank oczekuje, że powiązanie zabezpieczające będzie wysoce efektywne jeżeli spełnione są wszystkie poniższe kryteria:

- na podstawie porównania podstawowych parametrów transakcji zabezpieczanych i zabezpieczających można spodziewać się, że efektywność zabezpieczenia będzie wysoka;
- stosunek zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanej i instrumentu zabezpieczającego zawiera się w przedziale <80%, 125%> lub udział kwoty nieefektywności w wartości nominalnej transakcji zabezpieczającej znajduje się w przedziale <-1%, 1%> ;
- w każdym okresie sprawozdawczym symulacja wskaźnika efektywności zabezpieczenia w zakładanych scenariuszach ewolucji rynkowych stóp procentowych należy do przedziału od <80%, 125%>.

Bank identyfikuje potencjalne źródła nieefektywności:

- wpływ ryzyka kredytowego kontrahenta oraz własnego ryzyka kredytowego na wartość godziwą transakcji zabezpieczającej – minimalizowany poprzez wymaganie od kontrahenta wpłacenia depozytu zabezpieczającego oraz poprzez rozliczanie transakcji na instrumentach pochodnych z udziałem centralnych izb rozliczeniowych (CCP);
- różne terminy zapadalności transakcji zabezpieczającej oraz dłużnego papieru wartościowego;
- różnice w terminach przeszacowania oraz płatności kuponów odsetkowych transakcji zabezpieczającej IRS oraz dłużnego papieru wartościowego.

Zabezpieczenie wartości godziwej ujmuje się w księgach poprzez prezentację zmian wartości godziwej zarówno transakcji zabezpieczającej, jak i pozycji zabezpieczanej w rachunku zysków i strat w nocy Wynik na instrumentach wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i wynik z pozycji wymiany w pozycji część nieefektywna rachunkowości zabezpieczeń.

20.3 Dane finansowe

	31.12.2019		31.12.2018	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
Instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne	134 818	40 676	112 400	9 381
Instrumenty zabezpieczające wartość godziwą papierów wartościowych	14	0	0	0
Rzazem pochodne instrumenty zabezpieczające	134 832	40 676	112 400	9 381

W tabelach poniżej zostały zaprezentowane wartości godziwe i wartości nominalne instrumentów zabezpieczających i zabezpieczanych w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych

	Stopy procentowej	
	CFH Kredyty/Obligacje	
	31.12.2019	31.12.2018
Instrumenty zabezpieczające		
Wartość nominalna	9 948 785	7 994 200

	Stopy procentowej	
	CFH Kredyty/Obligacje	
	31.12.2019	31.12.2018
Wartość bilansowa – aktywa	134 818	112 400
Wartość bilansowa – zobowiązania	40 676	9 381
Nazwa linii w bilansie, w której zaprezentowano instrument zabezpieczający	Pochodne instrumenty zabezpieczające	Pochodne instrumenty zabezpieczające
Zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego stanowiące podstawę wyznaczenia kwoty nieefektywności zabezpieczenia	61 463	48 071
Zyski lub straty wynikające z zabezpieczenia pozycji netto, ujęte w pozostałych całkowitych dochodach	39 870	56 948
Kwota przeniesiona w okresie z pozostałych dochodów całkowitych do rachunku zysków i strat	-20 917	-14 665
Podatek odroczone	-3 601	-8 034
Kwota nieefektywności zabezpieczenia rozpoznana w rachunku zysków i strat	1 076	-864
Nazwa linii rachunku zysków i strat, w której rozpoznano kwotę nieefektywności zabezpieczenia, wskazanej powyżej	Wynik na instrumentach wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i wynik z pozycji wymiany, część nieefektywna rachunkowości zabezpieczeń	Wynik na instrumentach wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i wynik z pozycji wymiany, część nieefektywna rachunkowości zabezpieczeń
Pozycje zabezpieczane		
Kwota zmiany wartości godziwej derywatu hipotetycznego reprezentującego pozycję zabezpieczaną, która to zmiana jest podstawą do oszacowania nieefektywności zabezpieczenia w danym okresie	-56 574	-46 020
Saldo pozycji kapitału z tytułu CFH dla relacji, dla których rachunkowość zabezpieczeń będzie kontynuowana po zakończeniu danego okresu sprawozdawczego	15 352	34 249

Instrumenty zabezpieczające (wartość nominalna)	31.12.2019	31.12.2018
Transakcje stopy procentowej - SWAP	9 948 785	7 994 200
Instrumenty zabezpieczające (wartość nominalna)	9 948 785	7 994 200

Aktywa finansowe -Instrumenty zabezpieczające	31.12.2019	31.12.2018
Poziom 2		
Transakcje stopy procentowej - SWAP	134 818	112 400
Razem	134 818	112 400

Według terminów zapadalności	31.12.2019	31.12.2018
> 1M ≤ 3M	1 504	23 863
> 3M ≤ 6M	1 709	2 738
> 6M ≤ 1Y	14 292	867
> 1Y ≤ 2Y	41 214	22 451
> 2Y ≤ 5Y	76 099	62 481
Razem	134 818	112 400

Zobowiązania finansowe-Instrumenty zabezpieczające	31.12.2019	31.12.2018
Poziom 2		
Transakcje stopy procentowej - SWAP	40 676	9 381
Razem	40 676	9 381

Według terminów zapadalności	31.12.2019	31.12.2018
> 1Y ≤ 2Y	0	0
> 2Y ≤ 5Y	33 229	83
> 5Y ≤ 10Y	7 447	9 298
Razem	40 676	9 381

Inne dochody całkowite z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Inne dochody całkowite na początek okresu brutto	31 141	-11 142
Zyski odniesione na inne dochody całkowite w okresie	39 870	56 948
Kwota przeniesiona w okresie z innych dochodów całkowitych do rachunku zysków i strat, w tym:	-20 917	-14 665
- wynik z tytułu odsetek	20 917	14 665
Skumulowane inne dochody całkowite na koniec okresu brutto	50 094	31 141
Efekt podatkowy	-9 518	-5 917
Skumulowane inne dochody całkowite na koniec okresu netto	40 576	25 224
Nieefektywna część zabezpieczenia przepływów pieniężnych rozpoznana w rachunku zysków i strat w pozycji wynik na instrumentach wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i wynik z pozycji wymiany	-1 076	864
Wpływ w okresie na inne dochody całkowite brutto	18 953	42 283
Podatek odroczone z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych	-3 601	-8 034
Wpływ w okresie na inne dochody całkowite netto	15 352	34 249

W tabelach poniżej zostały zaprezentowane wartości godziwe i wartości nominalne instrumentów zabezpieczających i zabezpieczanych w rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej.

POWIĄZANIE FVH IRS OBLIGACJE - zabezpieczenie papierów wartościowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	31.12.2019	31.12.2018
Instrumenty zabezpieczające		
Wartość nominalna	12 776	0
Wartość bilansowa – aktywa	14	0
Nazwa linii w bilansie, w której zaprezentowano instrument zabezpieczający	Pochodne instrumenty zabezpieczające	
Kwota zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego wykorzystana jako podstawa do oszacowania nieefektywności zabezpieczenia w danym okresie	17	0
Kwota nieefektywności zabezpieczenia rozpoznana w rachunku zysków i strat	-8	0
Nazwa linii rachunku zysków i strat, w której rozpoznano kwotę nieefektywności zabezpieczenia, wskazanej powyżej	Wynik na instrumentach wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i wynik z pozycji wymiany, część nieefektywna rachunkowości zabezpieczeń	
Pozycje zabezpieczane		

POWIĄZANIE FVH IRS OBLIGACJE - zabezpieczenie papierów wartościowych wycenianych według wartości godziwej przez inne całkowite dochody	31.12.2019	31.12.2018
Wartość bilansowa – aktywa	13 731	0
Skumulowana kwota korekty do wartości godziwej pozycji zabezpieczanej uwzględniona w wartości bilansowej pozycji zabezpieczanej ujętej w bilansie – aktywa	0	0
Nazwa linii w bilansie, w której zaprezentowano pozycję zabezpieczaną	Inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	
Zmiana wartości pozycji zabezpieczanej wykorzystana jako podstawa do oszacowania nieefektywności zabezpieczenia w danym okresie	-25	0
Skumulowana kwota korekty do wartości godziwej pozycji zabezpieczanej pozostająca w bilansie dla tych pozycji zabezpieczanych, dla których zaprzestano korygowania pozycji bilansowej o korekty do wartości godziwej	0	0

Instrumenty zabezpieczające (wartość nominalna)	31.12.2019	31.12.2018
Transakcje stopy procentowej - SWAP	12 776	0
Instrumenty zabezpieczające (wartość nominalna)	12 776	0

Aktywa finansowe -Instrumenty zabezpieczające	31.12.2019	31.12.2018
Poziom 2		
Transakcje stopy procentowej - SWAP	14	0
Razem	14	0

Według terminów zapadalności	31.12.2019	31.12.2018
> 5Y	14	0
Razem	14	0

20.4 Analiza wrażliwości istotnych szacunków i osądów

Na potrzeby ujawnień zgodnie z MSSF 7, Bank szacuje wartość zmiany wycen instrumentów pochodnych o liniowym profilu ryzyka przy założeniu równoległego przesunięcia krzywych dochodowości o 50pb. W tym celu Bank konstruuje krzywe dochodowości w oparciu o dane rynkowe. Bank analizuje, jaki wpływ na wycenę transakcji będzie miała zmiana krzywych dochodowości dla portfela instrumentów pochodnych o liniowym profilu ryzyka objętych rachunkowością zabezpieczeń.

Szacunkowa zmiana wyceny	31.12.2019		31.12.2018	
	scenariusz +50pb	scenariusz -50pb	scenariusz +50pb	scenariusz -50pb
	IRS	-74 246	74 246	-55 533

21 Należności od klientów

21.1 Zasady rachunkowości

Na dzień 31.12.2019 r. oraz na 31.12.2018 r. Bank posiadał w tej kategorii należności z tytułu kredytów i pożyczek, skupione wierzytelności oraz inne należności od klientów. Ponadto Bank prezentuje w tej pozycji również transakcje z przyrzeczeniem odkupu na papierach wartościowych kierując się treścią ekonomiczną transakcji. Ocenie podlega czy zawarcie transakcji kupna/sprzedaży papierów wartościowych wiąże się z przeniesieniem ryzyka i korzyści z danego papieru wartościowego. W przypadku transakcji dotyczących zawieranych przez Bank zachowane zostaje zasadniczo całe ryzyko i korzyści po stronie zbywającego papiery wartościowe ponieważ ryzyko zmiany wartości bieżącej składnika aktywów netto nie zmienia się istotnie w wyniku jego przeniesienia. Oznacza to, że zarówno transakcje kupna papierów wartościowych z jednoczesnym przyrzeczeniem odsprzedaży (revers repo, buy-sell-back), jak i transakcje sprzedaży papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu (repo, sell-buy-back) są prezentowane w bilansie Banku jako odpowiednio: zdeponowane u nabywcy papieru wartościowego lokaty lub przyjęte od nabywcy papieru wartościowego depozyty.

Papiery wartościowe będące przedmiotem transakcji z przyrzeczeniem odkupu nie są wyłączone ze sprawozdania z sytuacji finansowej i podlegają wycenie według zasad określonych dla poszczególnych portfeli papierów wartościowych. Różnica pomiędzy ceną sprzedaży a ceną odkupu jest traktowana, odpowiednio, jako koszty albo przychody odsetkowe.

Bank wycenia należności od klientów wg zamortyzowanego kosztu, ponieważ utrzymywane są w modelu biznesowym, którego celem jest realizacja przepływów pieniężnych zgodnie z warunkami umownymi a kontraktowe przepływy pieniężne zawierają spłatę wyłącznie kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej.

Szczegółowe zasady rachunkowości w zakresie klasyfikacji opisano w nocie 19.1.

Zgodnie z metodą wyceny wg zamortyzowanego kosztu, Bank dokonuje oszacowania odpisów i rezerw na straty oczekiwane. Zasady wyceny obejmują podział należności od klientów na 3 kategorie (koszyki) jakości implikujące sposób i horyzont szacowania odpisów:

- Koszyk 1, należności bez przesłanek utraty wartości oraz bez istotnego pogorszenia jakości od początkowego ujęcia,
- Koszyk 2, należności bez przesłanek utraty wartości, ale charakteryzujące się istotnym pogorszeniem jakości kredytowej od początkowego ujęcia,
- Koszyk 3, należności z przesłankami utraty wartości.

Należności klasyfikowane do Koszyka 1 podlegają oszacowaniu strat oczekiwanych w horyzoncie 12 miesięcy. Należności klasyfikowane do Koszyka 2 i 3 podlegają oszacowaniu strat w horyzoncie life-time (dożywotniego szacowanego horyzontu życia należności).

Horyzont life-time stosuje się również zawsze w przypadku ekspozycji nabytych lub utworzonych składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (tzw. purchased or originated credit impaired, POCI) bez względu na ich jakość kredytową na datę wyceny.

Dodatkowo Bank wyodrębnia grupę ekspozycji niskiego ryzyka (ang. low credit risk), które są wyłączone z oceny występowania istotnego pogorszenia ryzyka kredytowego i podlegają wycenie w horyzoncie 12 miesięcy (lub zapadalności, o ile krótszy). Do grupy tej Bank kwalifikuje:

- ekspozycje wobec skarbu państwa (Ministerstwo Finansów, Narodowy Bank Polski, etc.),

- ekspozycje o charakterze rozliczeń bieżących/terminowych wobec podmiotów z sektora bankowego.

Odpis stanowi różnicę pomiędzy wartością ekspozycji brutto a spodziewanymi odzyskami po uwzględnieniu statusu/prawdopodobieństwa default w zadanym horyzoncie. W przypadku należności POCl, odpis stanowi dodatnią lub ujemną różnicę pomiędzy skumulowanym poziomem strat szacowanym bieżąco a skumulowanym poziomem strat w dniu nabycia/wytworzenia należności.

W przypadku stwierdzenia nieściągalności, Bank spisuje należności w całości lub części w ciężar odpisów utworzonych z tytułu utraty wartości. Kwoty należności spisanych odzyskane w późniejszych okresach pomniejszają wartość odpisów utworzonych z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat. Szczegółowe zasady wyłączenia składników aktywów finansowych zostały opisane w nocie 3.4.

21.2 Zasady wyznaczania jakości kredytowej (koszyków)

Na każdy dzień bilansowy Bank dokonuje oceny jakości kredytowej posiadanych należności i dokonuje ich klasyfikacji do odpowiednich kategorii (koszyków) ryzyka.

Koszyk 3, z przesłankami utraty wartości

Bank definiuje przesłanki utraty wartości w oparciu o regulacje i wytyczne nadzorcze oraz własnych doświadczeń związanych z zarządzaniem ryzykiem kredytowym. Bank stosuje pełną zasadę zarażania (ang. cross-default) tzn. identyfikacja przesłanki na jakimkolwiek zaangażowaniu klienta powoduje klasyfikację do portfela z przesłankami utraty wartości wszystkich jego zaangażowań.

Przesłanki utraty wartości to:

- znaczące opóźnienie w spłacie, rozumiane jako opóźnienie w spłacie przez okres dłuższy niż 90 dni, przy jednoczesnym spełnieniu kryterium istotności kwoty wymagalnej (500 zł oraz 1% w stosunku do całkowitej kwoty ekspozycji) na wszystkich rachunkach klienta łącznie, wobec których klient pozostaje w relacji właściciel/współwłaściciel bądź kredytobiorca/współkredytobiorca;
- znaczące pogorszenie sytuacji ekonomiczno-finansowej klientów biznesowych wpływające na zagrożenie wywiązania się klienta z pierwotnych warunków umownych dotyczących obsługi zobowiązań wobec Banku;
- restrukturyzacja rozumiana jako przyznane udogodnienie w warunkach finansowania na skutek istotnych trudności finansowych kredytobiorcy zagrażających spłacie zobowiązań według pierwotnych warunków umownych;
- złożenie przez klienta biznesowego wniosku o postępowanie restrukturyzacyjne, upadłościowe, likwidacyjne;
- skuteczne wypowiedzenie umowy;
- upadłość konsumencka klienta indywidualnego;
- znaczące pogorszenie wewnętrznej oceny scoringowej/ratingowej klientów biznesowych (poniżej poziomu akceptowalnego przez Bank);
- zgon klienta indywidualnego (z uwzględnieniem wpływu na zagrożenie obsługi długu w przypadku zobowiązań wielu dłużników);
- brak informacji o miejscu pobytu klienta indywidualnego;

- utrata pracy klientów indywidualnych (rozpoznawana na podstawie oceny braku możliwości spłaty zadłużenia przez klienta na skutek utraty pracy);
- wszczęcie postępowania sądowego lub egzekucyjnego;
- ekspozycja kwestionowana przez dłużnika na drodze postępowania sądowego;
- wyłudzenie.

Powyższy katalog stanowi zbiór otwarty.

W przypadku wystąpienia zdarzenia mogącego stanowić przesłankę utraty wartości, nieobjętego ww. katalogiem ocenia się jego istotność dla ryzyka niewywiązania się klienta z zobowiązań wobec Banku w oparciu o pierwotne warunki umowne i jeśli jest to zasadne, dokonuje się oznaczenia przesłanek utraty wartości. Przesłanki utraty wartości bilansowej ekspozycji kredytowej (grup bilansowych ekspozycji kredytowych) rejestrowane są w systemie na poziomie klienta lub rachunku. Zarejestrowanie przesłanki utraty wartości na poziomie rachunku skutkuje oznaczeniem wszystkich rachunków danego klienta jako posiadających przesłanki utraty wartości. W przypadku zarejestrowania przesłanki utraty wartości na poziomie klienta następuje propagacja utraty wartości na wszystkie rachunki w jego portfelu. Propagacja zawsze dotyczy wszystkich rachunków, do których klient pozostaje w relacji właściciel/współwłaściciel bądź kredytobiorca/współkredytobiorca.

Bank dokonuje oceny wszystkich bilansowych ekspozycji kredytowych (grup bilansowych ekspozycji kredytowych) pod kątem identyfikacji obiektywnych przesłanek utraty wartości, według najbardziej aktualnych danych w dniu dokonywania aktualizacji wartości.

Koszyk 2, bez przesłanek utraty wartości, z istotnym pogorszeniem od początkowego ujęcia

Dla ekspozycji bez przesłanek utraty wartości, na każdy dzień sprawozdawczy Bank dokonuje oceny czy ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym istotnie wzrosło od dnia jego początkowego ujęcia. W celu dokonania takiej oceny Bank porównuje szacowane ryzyko niewykonania zobowiązania w horyzoncie life-time dla danego instrumentu finansowego ustalone na dzień sprawozdawczy z ryzykiem niewykonania zobowiązania dla tego instrumentu finansowego w analogicznym okresie ustalone w dniu początkowego ujęcia, biorąc pod uwagę racjonalne i możliwe do udokumentowania informacje, które są dostępne bez nadmiernych kosztów lub starań i które wskazują na znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia.

Zasady identyfikacji istotnego wzrostu ryzyka kredytowego od początkowego ujęcia oparte są na:

- przesłankach o charakterze jakościowym i
- przesłankach o charakterze ilościowym.

Do przesłanek o charakterze jakościowym Bank zalicza:

- występowanie przeterminowania przekraczającego 30 dni,
- klasyfikację klienta na listę podwyższonego ryzyka („watch lista”),
- forbearance, o ile nie oznacza przesłanek utraty wartości,
- identyfikację istotnego ryzyka branżowego.

Do przesłanek o charakterze ilościowym Bank zalicza:

- wzrost powyżej zdefiniowanych progów istotności, skumulowanego prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania w okresie do zapadalności ustalonego na datę wyceny w stosunku do

ustalenia dla analogicznego okresu dokonanego w dacie udzielenia zaangażowania, gdzie w oszacowaniach Bank wykorzystuje modele life-time PD

- prognozy istotności definiowane są na poziomie homogenicznych segmentów z uwzględnieniem jakości kredytowej poszczególnych populacji oraz oceny przyszłych czynników makroekonomicznych.

Identyfikacja przesłanek istotnego pogorszenia ryzyka kredytowego dokonywana jest na poziomie pojedynczej ekspozycji.

Koszyk 1, bez przesłanek utraty wartości, bez istotnego pogorszenia od początkowego ujęcia

Ekspozycje kredytowe klientów, dla których nie identyfikuje się przesłanek utraty wartości oraz dla których Bank nie stwierdził istotnego pogorszenia jakości kredytowej od początkowego ujęcia klasyfikowane są do Koszyka 1.

21.3 Istotne szacunki i osądy - odpisy na oczekiwane straty z tytułu utraty wartości

Zgodnie z MSSF 9, dla wszystkich aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, Bank dokonuje oszacowania odpisów na oczekiwane straty kredytowe.

Zasady szacowania odpisów dla ekspozycji bez przesłanek utraty wartości (Koszyk 1 i Koszyk 2)

Ekspozycje, dla których nie zidentyfikowano przesłanek utraty wartości, ocenia się z zachowaniem zasady homogeniczności względem profilu ryzyka i tworzy odpis służący pokryciu strat oczekiwanych (expected credit loss, ECL). Oszacowanie strat oczekiwanych dla ekspozycji desygnowanych do Koszyka 1 oraz Koszyka 2 dokonywane jest w oparciu o:

- szacowaną wartość ekspozycji w momencie niewykonania zobowiązania (model EAD),
- szacowany rozkład ryzyka niewykonania zobowiązania w ciągu życia ekspozycji (model life-time PD),
- szacowany poziom straty w przypadku niewywiązania się klienta z zobowiązań (model LGD).

Dla koszyka 1, horyzont oszacowania obejmuje okres najbliższych 12 miesięcy (lub zapadalności o ile krótszy). Dla koszyka 2, horyzont oszacowania obejmuje okres do spodziewanej zapadalności.

Model EAD obrazuje spodziewany rozkład zaangażowania danej ekspozycji kredytowej w okresie do zapadalności. Dla produktów z harmonogramami spłat, model oparty jest na przepływach kontraktowych modyfikowanych o efekt przedpłat/niedopłat. Dla produktów bez harmonogramów spłat, model oparty jest na średnim spodziewanym wykorzystaniu przyznanego limitu kredytowego.

Model life-time PD obrazuje spodziewany, w horyzoncie life-time, rozkład prawdopodobieństwa default każdej ekspozycji, który zasadniczo jest zależny od grupy segmentowej/produktowej, indywidualnej jakości kredytowej klienta oraz fazy cyklu życia ekspozycji. Stosowany jest do oszacowania strat kredytowych, do oceny występowania istotnego pogorszenia jakości kredytowej.

Model LGD obrazuje spodziewany poziom straty z ekspozycji, w przypadku której nastąpi niewywiązanie się klienta z zobowiązań. Uwzględnia wszystkie możliwe ścieżki/scenariusze odzyskiwalności oraz wycenę indywidualnych zabezpieczeń każdej z transakcji.

Oszacowanie poszczególnych parametrów dokonywane jest na poziomie homogenicznych grup ekspozycji wykazujących wspólne cechy w zakresie opisywanego zjawiska.

Zasady szacowania odpisów dla ekspozycji ze zidentyfikowanymi przesłankami utraty wartości (Koszyk 3)

Ekspozycje, dla których stwierdzono przesłanki utraty wartości, dzielone są na wyceniane indywidualnie i wyceniane grupowo (kolektywnie).

Do celów wyceny kolektywnej identyfikowane są grupy o podobnych charakterystykach ryzyka kredytowego, które pod względem utraty wartości ocenia się zbiorczo. Wycena grupowa oparta jest na czasie pozostawania danej ekspozycji w default i uwzględnia specyfikę danej grupy pod kątem oczekiwanych odzysków oraz indywidualną wartość zabezpieczeń każdej z ekspozycji.

Przyszłe przepływy pieniężne w grupie aktywów finansowych, dla których utrata wartości oceniana jest łącznie, są szacowane na podstawie historii strat dla aktywów o podobnych charakterystykach ryzyka kredytowego. Korekta danych historycznych uwzględnia warunki obecne oraz ustąpienie czynników obecnie niewystępujących. Metodyka i założenia przyjęte do oszacowania przyszłych przepływów pieniężnych są regularnie analizowane w celu zmniejszenia rozbieżności pomiędzy stratami oczekiwanymi a rzeczywistymi.

Ocena indywidualna obowiązuje dla ekspozycji klientów biznesowych zagrożonych utratą wartości przekraczających próg łącznego zaangażowania na poziomie 3 milionów złotych. Ocenę indywidualną dopuszcza się także dla ekspozycji zagrożonych utratą wartości, w których przypadku Bank nie jest w stanie wyodrębnić grupy aktywów o podobnych charakterystykach ryzyka kredytowego lub nie posiada wystarczającej próby do oszacowania parametrów grupowych.

Wycena indywidualna opiera się na analizie scenariuszowej. Każdy scenariusz i gałąź drzewa decyzyjnego mają przypisane prawdopodobieństwo realizacji oraz oczekiwane odzyski odzwierciedlające prowadzone wobec klienta strategię restrukturyzacyjno-windykacyjną. Wartości odzysków oczekiwanych w ramach wycen indywidualnych są porównywane ze zrealizowanymi odzyskami w cyklach kwartalnych.

Bank uznaje, że składnik aktywów finansowych lub grupa aktywów finansowych utraciły wartość, a strata z tytułu utraty wartości została poniesiona wtedy, gdy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości wynikające z jednego lub więcej zdarzeń mających miejsce po początkowym ujęciu składnika aktywów, a zdarzenie (lub zdarzenia) powodujące przesłankę ma negatywny wpływ na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne danej ekspozycji doprowadzając do rozpoznania straty.

Na dzień 31 grudnia 2019 i 31 grudnia 2018 roku dla portfeli z przesłankami utraty wartości Bank posiadał wartość odzyskiwalną zabezpieczeń w wartości odpowiednio (w mln zł):

Rodzaj portfela	31.12.2019	31.12.2018
kolektywny	778,2	482
indywidualny	1 900,20	1 772

Ekspozycje obejmowane indywidualną lub grupową metodą oszacowania, dla których Bank nie identyfikuje jednostkowej straty, są grupowane w homogeniczne populacje, dla których Bank ustala minimalny poziom straty (tzw. LGD floor).

Zmiany oszacowania odzysków wpływające na poziom strat dokonywane są poprzez odwracanie poziomu odpisów aktualizujących/rezerw i są odzwierciedlane w rachunku zysków i strat.

21.4 Przyszłe czynniki makroekonomiczne w ocenie jakości kredytowej i szacowaniu strat

Zgodnie z MSSF 9, zarówno ocena istotnego pogorszenia jakości kredytowej jak i szacowanie odpisów, poza odzwierciedleniem bieżącej jakości portfela kredytowego powinny uwzględniać oczekiwane czynniki makroekonomiczne (FLI, forward-looking-information), które będą występować w przyszłości.

Ze względu na relatywnie krótką historię Banku oraz doświadczenia funkcjonowania zasadniczo w okresie wysokiej koniunktury, Bank posiada pewne ograniczenia w zakresie określenia złożonych korelacji pomiędzy otoczeniem makroekonomicznym a zachowaniem portfeli kredytowych dla wszystkich aspektów wpływających na poziom strat oczekiwanych. Dodatkowym obciążeniem dla uwzględniania czynników zewnętrznych jest ograniczenie dotyczące kształtowania wiarygodnych, długoterminowych scenariuszy makroekonomicznych.

Pomimo ograniczeń, Bank zapewnia uwzględnienie przyszłych czynników makroekonomicznych we wszystkich istotnych komponentach oszacowania oczekiwanych strat kredytowych. Bank wykorzystuje dla tego celu własne dane historyczne, obserwacje rynkowe, w tym również obserwacje dla dojrzałych rynków europejskich oraz osądy eksperckie. We wszystkich uzasadnionych aspektach Bank stosuje ocenę scenariuszową.

Do kluczowych aspektów szacowania strat oczekiwanych uwzględniających wpływ przyszłych czynników makroekonomicznych w Banku należą:

- definiowanie istotnego pogorszenia ryzyka kredytowego wpływającego na udział Koszyka 2, gdzie Bank uzależnia jego skalę od prognoz makroekonomicznych poprzez wprowadzenie mechanizmu o charakterze stabilizująco - antycyklicznym (skutkiem czego, oczekiwane straty kredytowe, odzwierciedlają przyszłą dekonunkturę lub kryzys gospodarczy),
- definiowanie prawdopodobieństwa default (w wymiarze life-time) wpływającego zarówno na ocenę pogorszenia jakości kredytowej oraz na szacowany poziom strat,
- uwzględnienie w parametrze szacowanej straty (LGD), w długoterminowym horyzoncie charakterystycznym dla pełnych cykli odzyskiwalności, scenariuszy negatywnie wpływających na wartość zabezpieczeń (zarówno w zakresie wartości rynkowej jak i efektywności procesów windykacyjnych) oraz skalę uzdrowień.

Założenia makroekonomiczne przyjmowane w zakresie FLI są zbieżne z prognozami definiowanymi przez Bank w zakresie strategicznych planów biznesowo-finansowych. Proces definiowania prognoz makroekonomicznych realizowany jest przez wyspecjalizowaną jednostkę, tj. Biuro Analiz Ekonomicznych Banku we współpracy z inwestorem strategicznym Banku. W przypadkach, gdy analizowany horyzont wykracza poza okno planów strategicznych, założenia makro definiowane są ekspercko na bazie dostępnych zewnętrznych prognoz i oszacowań.

Scenariusze prognoz wskaźników makroekonomicznych są budowane w oparciu o skrajne prognozy opublikowane przez kontrybutorów w serwisie Bloomberg: wyznaczana jest mediana odchylenia najniższej i najwyższej wartości prognozy od średniej wartości wskaźnika dla każdego kwartału wyznaczonej na podstawie prognoz dostępnych w serwisie. Finalne wartości szeregów skrajnych prognoz używane na potrzeby szacowania ECL to wartości odchylone od bazowej prognozy publikowanej przez Biuro Analiz Ekonomicznych Banku o wyznaczone wcześniej medianowe odchylenie.

Na dzień 31 grudnia 2019, Bank stosował scenariusze skrajne z prawdopodobieństwem wystąpienia:

- 5% dla zjawisk default
- 10% dla zmienności cen nieruchomości / odzyskiwalności

gdzie różnica wynika z horyzontów analizowanych zjawisk.

W procesie budowy modeli FLI i aplikacji przyszłych zdarzeń makroekonomicznych Bank aktualnie wykorzystuje poniższe wskaźniki: PKB, WIBOR, kursy głównych walut, stopę bezrobocia, CPI.

21.5 Dane finansowe (wartość brutto, odpisy aktualizujące)

Dane na dzień 31.12.2018 roku są prezentowane w wersji przekształconej zgodnie z notą 4.2

Kredyty i pożyczki udzielone klientom	31.12.2019			31.12.2018		
	Wartość brutto	Odpis z tytułu strat oczekiwanych	Wartość netto	Wartość brutto	Odpis z tytułu strat oczekiwanych	Wartość netto
Segment detaliczny	34 519 004	-2 649 663	31 869 341	32 048 060	-2 604 564	29 443 496
Kredyty konsumpcyjne	20 296 824	-2 477 209	17 819 615	18 948 266	-2 419 791	16 528 475
Kredyty na nieruchomości mieszkaniowe	11 402 108	-130 782	11 271 326	10 490 966	-138 830	10 352 136
Kredyty consumer finance	2 820 072	-41 672	2 778 400	2 608 828	-45 943	2 562 885
Segment biznesowy	26 478 815	-2 767 644	23 711 171	26 848 867	-2 053 103	24 795 764
Kredyty operacyjne	14 204 756	-1 865 330	12 339 426	14 539 239	-1 426 679	13 112 560
Kredyty inwestycyjne	7 641 382	-449 072	7 192 310	8 731 827	-418 291	8 313 536
Pozostałe gospodarcze	4 632 677	-453 242	4 179 435	3 577 801	-208 133	3 369 668
Razem	60 997 819	-5 417 307	55 580 512	58 896 927	-4 657 667	54 239 260

Kredyty i pożyczki udzielone klientom	31.12.2019			31.12.2018		
	Wartość brutto	Odpis z tytułu strat oczekiwanych	Wartość netto	Wartość brutto	Odpis z tytułu strat oczekiwanych	Wartość netto
Segment detaliczny	34 519 004	-2 649 663	31 869 341	32 048 060	-2 604 564	29 443 496
Koszyk 1	29 084 087	-305 168	28 778 919	26 277 481	-288 859	25 988 622
Koszyk 2	2 576 933	-468 820	2 108 113	2 944 648	-539 526	2 405 122
Koszyk 3	2 742 152	-1 816 378	925 774	2 687 348	-1 739 333	948 015
POCI	115 832	-59 297	56 535	138 583	-36 846	101 737
Segment biznesowy	26 478 815	-2 767 644	23 711 171	26 848 867	-2 053 103	24 795 764
Koszyk 1	17 225 447	-169 604	17 055 843	19 063 481	-183 452	18 880 029
Koszyk 2	3 350 881	-259 506	3 091 375	3 375 925	-232 691	3 143 234
Koszyk 3	5 682 900	-2 307 213	3 375 687	4 149 232	-1 612 567	2 536 665
POCI	219 587	-31 321	188 266	260 229	-24 393	235 836
Razem	60 997 819	-5 417 307	55 580 512	58 896 927	-4 657 667	54 239 260

Kredyty i pożyczki udzielone klientom według metod kalkulacji odpisów	31.12.2019			31.12.2018		
	Wartość brutto	Odpis z tytułu strat oczekiwanych	Wartość netto	Wartość brutto	Odpis z tytułu strat oczekiwanych	Wartość netto
Koszyk 3	8 425 052	-4 123 591	4 301 461	6 836 580	-3 351 900	3 484 680
metoda indywidualna, w tym:	3 594 887	-1 241 827	2 353 060	3 025 282	-931 978	2 093 304
ze stwierdzoną utratą wartości	2 951 945	-1 234 316	1 717 629	2 425 615	-928 978	1 496 637
bez stwierdzonej utraty wartości	642 942	-7 511	635 431	599 667	-3 000	596 667
metoda kolektywna	4 830 165	-2 881 764	1 948 401	3 811 298	-2 419 922	1 391 376
ze stwierdzoną utratą wartości	4 724 480	-2 874 121	1 850 359	3 766 488	-2 412 345	1 354 143
bez stwierdzonej utraty wartości	105 685	-7 643	98 042	44 810	-7 577	37 233
Koszyk 2	5 927 814	-728 326	5 199 488	6 320 573	-772 217	5 548 356
Koszyk 1	46 309 534	-474 772	45 834 762	45 340 962	-472 311	44 868 651
POCI	335 419	-90 618	244 801	398 812	-61 239	337 573
Razem	60 997 819	-5 417 307	55 580 512	58 896 927	-4 657 667	54 239 260

Kredyty i pożyczki udzielone klientom – ekspozycja Banku na ryzyko kredytowe	31.12.2019			31.12.2018		
	Wartość brutto	Odpis z tytułu strat oczekiwanych	Wartość netto	Wartość brutto	Odpis z tytułu strat oczekiwanych	Wartość netto
Z rozpoznaną utratą wartości (Koszyk 3) w tym:	7 676 425	-4 108 437	3 567 988	6 192 103	-3 341 323	2 850 780
oceniane metodą indywidualną	2 951 945	-1 234 316	1 717 629	2 425 615	-928 978	1 496 637
bez rozpoznanej utraty wartości, w tym:	52 985 975	-1 218 252	51 767 723	52 306 012	-1 255 105	51 050 907
Koszyk 3 (z rozpoznaną przesłanką indywidualną)	748 627	-15 154	733 473	644 477	-10 577	633 900
nieprzeterminowane	342 403	-2 524	339 879	126 675	-3 521	123 154
przeterminowane	406 224	-12 630	393 594	517 802	-7 056	510 746
Koszyk 1 i koszyk 2	52 237 348	-1 203 098	51 034 250	51 661 535	-1 244 528	50 417 007
nieprzeterminowane	48 865 183	-803 144	48 062 039	47 376 504	-842 308	46 534 196
przeterminowane	3 372 165	-399 954	2 972 211	4 285 031	-402 220	3 882 811
POCI	335 419	-90 618	244 801	398 812	-61 239	337 573
Razem	60 997 819	-5 417 307	55 580 512	58 896 927	-4 657 667	54 239 260

W 2019 roku Bank sprzedał wierzytelności na łączną kwotę brutto 757 692 tys. zł podczas gdy odpis z tytułu utraty wartości dla tego portfela wynosił 593 284 tys. zł. Wpływ sprzedaży wierzytelności na koszty ryzyka w 2019 roku wyniósł 31 433 tys. zł(zysk).

W 2018 roku Bank sprzedał wierzytelności na łączną kwotę brutto 448 279 tys. zł podczas gdy odpis z tytułu utraty wartości dla tego portfela wynosił 353 047 tys. zł. Wpływ sprzedaży wierzytelności na koszty ryzyka w 2018 roku wyniósł 33 367 tys. zł(zysk).

W 2019 roku Bank dokonał spisania aktywów w wysokości 454 080 tys. zł. W 2018 roku Bank dokonał spisania aktywów w wysokości 504 842 tys. zł. Spisania dotyczyły zarówno portfela kredytów klientów indywidualnych jak i biznesowych. Spisane aktywa mogą być w dalszym ciągu przedmiotem działań służących ich odzyskaniu.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	RAZEM
Wartość bilansowa brutto					
Stan na początek okresu 01.01.2019	45 340 874	6 320 573	6 836 580	398 812	58 896 839
Ujęcie instrumentów w momencie nabycia, powstania, udzielenia	16 692 235	0	0	0	16 692 235
Zmiany w poziomie ryzyka kredytowego, wyłączenia z bilansu (inne niż spisanie z bilansu): spłaty, zmiany z tytułu wyceny, sprzedaży lub wygaśnięcia instrumentu	-11 662 144	-1 647 262	-764 405	-63 364	-14 137 175
Aktywa spisane z bilansu	0	-49 573	-404 478	-29	-454 080
Reklasyfikacja do koszyka 1	1 435 227	-1 403 166	-32 061	0	0
Reklasyfikacja do koszyka 2	-3 604 830	3 792 130	-187 300	0	0
Reklasyfikacja do koszyka 3	-1 891 827	-1 084 888	2 976 715	0	0
Stan na koniec okresu 31.12.2019	46 309 534	5 927 814	8 425 052	335 419	60 997 819
Oczekiwane straty kredytowe					
Stan na początek okresu 01.01.2019	472 311	772 217	3 351 900	61 239	4 657 667
Utworzenie odpisów dla instrumentów nowo nabytych, powstałych, udzielonych	674 556	0	0	0	674 556
Zmiany w poziomie ryzyka kredytowego, wyłączenia z bilansu (inne niż spisanie z bilansu): spłaty, zmiany z tytułu wyceny, sprzedaży lub wygaśnięcia instrumentu	-806 265	103 731	1 212 290	29 408	539 164
Aktywa spisane z bilansu	0	-49 573	-404 478	-29	-454 080
Reklasyfikacja do koszyka 1	231 720	-216 313	-15 407	0	0
Reklasyfikacja do koszyka 2	-93 999	148 348	-54 349	0	0
Reklasyfikacja do koszyka 3	-3 551	-30 084	33 635	0	0
Stan na koniec okresu 31.12.2019	474 772	728 326	4 123 591	90 618	5 417 307
Wartość bilansowa netto 31.12.2019	45 834 762	5 199 488	4 301 461	244 801	55 580 512

Kredyty i pożyczki udzielone klientom	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	RAZEM
Wartość bilansowa brutto					
Stan na początek okresu 01.01.2018	41 463 192	6 451 057	5 818 396	480 394	54 213 039
Ujęcie instrumentów w momencie nabycia, powstania, udzielenia	16 832 872	0	0	0	16 832 872
Zmiany w poziomie ryzyka kredytowego, wyłączenia z bilansu (inne niż spisanie z bilansu): spłaty, zmiany z tytułu wyceny, sprzedaży lub wygaśnięcia instrumentu	-9 474 011	-1 334 902	-754 673	-80 556	-11 644 142
Aktywa spisane z bilansu	0	-49	-503 767	-1 026	-504 842
Reklasyfikacja do koszyka 1	1 504 160	-1 450 145	-54 015	0	0
Reklasyfikacja do koszyka 2	-3 594 435	3 864 723	-270 288	0	0
Reklasyfikacja do koszyka 3	-1 390 817	-1 210 111	2 600 928	0	0
Stan na koniec okresu 31.12.2018	45 340 962	6 320 573	6 836 580	398 812	58 896 927
Oczekiwane straty kredytowe					
Stan na początek okresu 01.01.2018	540 317	825 445	2 723 356	22 990	4 112 108
Utworzenie odpisów dla instrumentów nowo nabytych, powstałych, udzielonych	348 969	200 233	228 910	60	778 172
Zmiany w poziomie ryzyka kredytowego, wyłączenia z bilansu (inne niż spisanie z bilansu): spłaty, zmiany z tytułu wyceny, sprzedaży lub wygaśnięcia instrumentu	-517 674	7 960	742 728	39 215	272 229
Aktywa spisane z bilansu	0	-49	-503 767	-1 026	-504 842
Reklasyfikacja do koszyka 1	207 953	-185 161	-22 792	0	0
Reklasyfikacja do koszyka 2	-64 863	109 652	-44 789	0	0

Kredyty i pożyczki udzielone klientom	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	POCI	RAZEM
Reklasyfikacja do koszyka 3	-42 391	-185 863	228 254	0	0
Stan na koniec okresu 31.12.2018	472 311	772 217	3 351 900	61 239	4 657 667
Wartość bilansowa netto 31.12.2018	44 868 651	5 548 356	3 484 680	337 573	54 239 260

Według terminów zapadalności (na datę bilansową)	31.12.2019	31.12.2018
Segment detaliczny	31 869 341	29 443 496
≤ 1M	2 454 599	2 615 286
> 1M ≤ 3M	871 908	765 826
> 3M ≤ 6M	1 230 628	1 096 397
> 6M ≤ 1Y	2 132 847	1 976 997
>1Y ≤ 2Y	3 326 034	2 951 156
>2Y ≤ 5Y	6 966 756	6 293 279
>5Y ≤ 10Y	6 882 294	6 260 175
>10Y ≤ 20Y	5 004 152	4 573 367
>20Y	3 000 123	2 911 013
Segment biznesowy	23 711 171	24 795 764
≤ 1M	6 093 700	6 777 660
> 1M ≤ 3M	1 058 390	1 280 072
> 3M ≤ 6M	1 283 920	1 063 873
> 6M ≤ 1Y	2 061 660	2 529 249
>1Y ≤ 2Y	3 598 838	3 020 801
>2Y ≤ 5Y	6 036 015	6 235 452
>5Y ≤ 10Y	3 107 714	3 086 591
>10Y ≤ 20Y	470 484	802 066
>20Y	450	0
Razem	55 580 512	54 239 260

Według struktury walutowej	31.12.2019	31.12.2018
Segment detaliczny	31 869 341	29 443 496
PLN	29 647 506	27 747 110
EUR	1 492 078	1 208 410
GBP	353 956	274 302
USD	59 448	47 717
CHF	144 527	159 681
Pozostałe	171 826	6 276
Segment biznesowy	23 711 171	24 795 764
PLN	19 805 110	20 150 418
EUR	3 833 801	4 513 887
GBP	1 959	182
USD	45 221	99 255
CHF	25 080	32 022

Według struktury walutowej	31.12.2019	31.12.2018
Należności razem	55 580 512	54 239 260

21.6 Analiza wrażliwości istotnych szacunków i osądów

Odpisy aktualizujące w reżimie MSSF 9, ze względu na długi horyzont oszacowania (life-time) oraz stosowanie scenariuszy, charakteryzują się zasadniczo znaczącą wrażliwością.

W poniższych tabelach wskazano główne obszary wrażliwości z ich wpływem na poziom odpisów.

Wpływ zwiększenia/zmniejszenia przepływów pieniężnych (w tym przepływów z realizacji zabezpieczeń) na utratę wartości dla portfela kredytów i pożyczek ocenianych przez Bank metodą indywidualną przedstawia poniższa tabela (w mln zł):

	31.12.2019	31.12.2018
	Scenariusz	Scenariusz
	-/+ 10%	-/+ 10%
Szacunkowa zmiana utraty wartości kredytów i pożyczek na skutek portfelowej zmiany wartości bieżącej szacowanych przepływów pieniężnych dla kredytów i pożyczek ocenianych przez Bank metodą indywidualną	+232/-170	+/-222

Wpływ zwiększenia/zmniejszenia przepływów pieniężnych (w tym przepływów z realizacji zabezpieczeń) na utratę wartości dla portfela kredytów i pożyczek ocenianych przez Bank metodą portfelową przedstawia poniższa tabela (w mln zł):

	31.12.2019	31.12.2018
	Scenariusz	Scenariusz
	-/+ 10%	-/+ 10%
Szacunkowa zmiana utraty wartości kredytów i pożyczek na skutek portfelowej zmiany wartości bieżącej szacowanych przepływów pieniężnych dla kredytów i pożyczek ocenianych przez Bank metodą portfelową	+179/-159	+/-151

Wpływ zwiększenia/zmniejszenia parametru PD na zmianę odpisu ECL na oczekiwane straty kredytów i pożyczek w obrębie poszczególnych koszyków przedstawia poniższa tabela (w mln zł):

	31.12.2019	31.12.2018
	Scenariusz	Scenariusz
	-/+ 10%	-/+ 10%
Szacunkowa zmiana utraty wartości kredytów i pożyczek na skutek portfelowej zmiany prawdopodobieństwa default o +/- 10% lub LGD o +/- 10% - Koszyk 1	+/-41	+/-50
Szacunkowa zmiana utraty wartości kredytów i pożyczek na skutek portfelowej zmiany prawdopodobieństwa default o +/- 10% lub LGD o +/- 10% - Koszyk 2	+/-68	+/-68

Wpływ zmiany PKB na udział Koszyka 2 przedstawia poniższa tabela (w mln zł):

	31.12.2019	31.12.2018
Szacunkowa zmiana utraty wartości kredytów i pożyczek na skutek zmiany udziału Koszyka 2 w przyjmowanych skrajnych zmiennych fazach makro	+24/-81	+/-100

Definiowanie istotnego pogorszenia ryzyka kredytowego wpływającego na udział Koszyka 2 należy do kluczowych aspektów szacowania strat oczekiwanych uwzględniających wpływ przyszłych czynników makroekonomicznych. Bank uzależnia jego skalę od prognoz makroekonomicznych poprzez wprowadzenie mechanizmu o charakterze stabilizująco – antycyklicznym. Mechanizm ten wyznacza horyzont okna transfer-logic (wpływającego na określenie istotność pogorszenia) w przedziale 24-60 miesięcy. Historycznie horyzonty te były obserwowane dla zmiany PKB z 100,4 na 103,1 (okres 24 miesiące) oraz spadek z 105,2 na 101,5 (okres 60 miesięcy).

22 Rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne

22.1 Zasady rachunkowości

Rzeczowe aktywa trwałe i nieruchomości inwestycyjne

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują aktywa o przewidywanym okresie użytkowania dłuższym niż jeden rok, kompletne i użytkowane w celu świadczenia usług. Wyceniane są początkowo według cen nabycia lub kosztu wytworzenia. Po początkowym ujęciu pozycji rzeczowych aktywów trwałych wykazywane są w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie oraz skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Nakłady ponoszone po początkowym ujęciu nabytego składnika majątku rzeczowego są ujmowane jako aktywa tylko wtedy, gdy zwiększają przyszłe korzyści ekonomiczne tego składnika. W pozostałych przypadkach te nakłady ujmowane są w rachunku zysków i strat jako koszty w momencie ich poniesienia.

Nieruchomości inwestycyjne obejmują nieruchomości, które Bank traktuje jako źródło korzyści ekonomicznych z tytułu przychodów z wynajmu lub przyrostu ich wartości godziwej (lub obu tych tytułów jednocześnie). Nieruchomości inwestycyjne wycenia się początkowo wg ceny nabycia lub kosztu wytworzenia z uwzględnieniem kosztów transakcji. Po początkowym ujęciu nieruchomości inwestycyjnych Bank stosuje metodę wyceny według metody ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonej o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Do rzeczowych aktywów trwałych, Bank zalicza również aktywa, w stosunku do których, posiada prawo do użytkowania, zgodnie z MSSF 16. Szczegółowy opis w nocie 4.1.

Wartości niematerialne

Wartości niematerialne o zdefiniowanym okresie ekonomicznej użyteczności, w tym wytworzone we własnym zakresie, po początkowym ujęciu, wykazywane są w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia, pomniejszonym o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składnika aktywów. Na każdy dzień bilansowy Bank dokonuje oceny aktywów pod względem istnienia przesłanek wskazujących na utratę ich wartości. W przypadku istnienia takiej przesłanki Bank dokonuje formalnego oszacowania wartości odzyskiwalnej. Jeśli wartość bilansowa danego składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwalną, uznaje się utratę jego wartości i dokonuje odpisu aktualizującego jego wartość do poziomu wartości odzyskiwalnej.

Wartość firmy stanowi nadwyżkę kosztu nabycia nad wartością godziwą nabytych aktywów netto możliwych do zidentyfikowania w transakcji połączenia jednostek. Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu

utrata wartości. W przypadku zbycia jednostki zależnej, wartość firmy rozpoznaną na nabyciu wlicza się w wynik finansowy stanowiący rozliczenie sprzedaży.

W odniesieniu do wartości firmy utrata wartości ustalana jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, którego dotyczy dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, tworzony jest odpis z tytułu utraty wartości. Stwierdzona w wyniku przeprowadzonych testów utrata wartości nie podlega odwróceniu w okresach późniejszych. Wartość firmy jest analizowana pod kątem utraty wartości na każdy dzień bilansowy kończący rok obrotowy lub częściej - jeśli zidentyfikowano przesłanki utraty wartości.

Pozostałe składniki wartości niematerialnych to możliwe do zidentyfikowania składniki aktywów, bez postaci fizycznej. Początkowo są wyceniane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia. Bank kapitalizuje:

- wydatki poniesione w związku z nabyciem licencji na oprogramowanie i wytworzeniem licencji lub modułu do nabytej licencji;
- koszty wytworzenia składnika aktywów we własnym zakresie obejmujące wszystkie nakłady, w tym koszty z tytułu świadczeń pracowniczych które mogą być bezpośrednio przyporządkowane czynnościom tworzenia i przygotowania składnika aktywów do użytkowania zgodnie z jego planowanym przeznaczeniem.

Koszt składnika wartości niematerialnych nabytego w oddzielnej transakcji obejmuje:

- cenę zakupu łącznie z kwotą ceł importowych i niepodlegających odliczeniu podatków od zakupu, pomniejszoną o upusty handlowe i rabaty;
- nakłady bezpośrednie związane z przygotowaniem składnika aktywów do użytkowania zgodnie z jego planowanym przeznaczeniem.

Nakłady poniesione po początkowym ujęciu składnika wartości niematerialnych są ujmowane jako aktywa tylko wtedy, gdy zwiększają przyszłe korzyści ekonomiczne danego składnika. Koszt wytworzenia licencji lub dodatkowego modułu do nabytej licencji przez jednostkę we własnym zakresie obejmuje wszystkie nakłady, które mogą być bezpośrednio przyporządkowane czynnościom tworzenia, produkcji i przystosowania składnika aktywów do użytkowania w sposób zamierzony przez kierownictwo.

W pozostałych przypadkach są odnoszone do rachunku zysków i strat.

Odpisy amortyzacyjne

Amortyzacja naliczana jest od wszystkich aktywów trwałych o określonym okresie użytkowania metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego aktywa. Co najmniej raz w roku weryfikowana jest przyjęta metoda amortyzacji oraz okresy użytkowania.

Rozpoczęcie amortyzacji rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych oraz nieruchomości inwestycyjnych następuje od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym ten środek przyjęto do używania, a jej zakończenie nie później niż z chwilą:

- 1) zrównania wartości odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych z wartością początkową danego składnika aktywów, lub
- 2) przeznaczenia go do likwidacji, lub
- 3) sprzedaży, lub
- 4) stwierdzenia jego niedoboru, lub

- 5) ustalenia w wyniku weryfikacji, że przewidywana wartość końcowa składnika aktywów przewyższa jego wartość bilansową (netto) z uwzględnieniem przewidywanej przy likwidacji wartości końcowej składnika aktywów (wartości „rezydualnej”), tj. kwoty netto, którą Bank spodziewa się uzyskać na zakończenie okresu użytkowania, po odliczeniu oczekiwanych kosztów zbycia.

Okresy użytkowania rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych

Wyszczególnienie	Okres użytkowania w latach
Rzeczowe aktywa trwałe	
Lokale	5-40
Parkingi, elewacje	1-10
Opłaty za użytkowanie wieczyste	5-71
Ulepszenia w obcych budynkach lub budowlach	5-10
Maszyny i urządzenia	1-5
Wyposażenie	2-10
Środki transportu	2,5-5
Wartości niematerialne	
Licencje	2-12,5
Oprogramowanie systemów informatycznych	2-10
Koszty prac rozwojowych	2-12,5
Prawo autorskie i inne wartości niematerialne	2-10

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości

Utrata wartości następuje wtedy, gdy wartość bilansowa składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwalną. Wyznaczony w ten sposób odpis aktualizujący jest ujmowany w rachunku zysków i strat.

Wartość odzyskiwalna odpowiada wyższej spośród dwóch wartości: godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży i użytkowej składnika aktywów.

Wartość użytkowa jest wyznaczana przez dyskonto szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dla danego składnika aktywów, przy użyciu stopy dyskonta sprzed opodatkowania. Dla aktywów, które nie generują niezależnych przepływów gotówki, Bank ustala wartość odzyskiwalną na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego należy dany składnik aktywów.

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości może zostać odwrócony przez wynik finansowy do poziomu, przy którym wartość księgowa aktywów nie przekracza wartości księgowej danego składnika aktywów, przy założeniu, że nie dokonano odpisu aktualizującego.

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w odniesieniu do wartości firmy nie podlega odwracaniu. W przypadku innych aktywów ten odpis podlega odwracaniu pod warunkiem, że nastąpiła zmiana w szacunkach służących do określenia wartości możliwej do odzyskania.

22.2 Dane finansowe

Rzeczowe aktywa trwałe

31.12.2019	Środki trwałe w budowie	Urządzenia techniczne (w tym sprzęt informatyczny)	Inwestycje w obce obiekty	Budynki własne	Pozostałe	Razem
Wartość w cenie nabycia na 01.01.2019	24 145	486 060	244 348	164 527	97 612	1 016 692
Wartość brutto aktywów z tytułu prawa do użytkowania na moment zastosowania MSSF16	0	0	0	0	378 076	378 076
Z tytułu przejęcia SKOK Jaworzno	130	493	0	7 585	36	8 244
Zmiany z tytułu:	23 719	20 150	14 111	-5 050	37 352	90 282
Zakupów w 2019 r.	32 572	17 741	11 216	0	1 465	62 994
Sprzedaży w 2019 r.	0	-9 809	-1	0	-174	-9 984
Przeksięgowani w 2019 r.	-1 929	2 402	-47	52	99	577
Inne zmiany	-6 924	9 816	2 943	-5 102	35 962	36 695
Wartość w cenie nabycia na 31.12.2019	47 994	506 703	258 459	167 062	513 076	1 493 294
Skumulowana amortyzacja na 01.01.2019	0	306 144	153 543	13 341	74 703	547 731
Amortyzacja za 2019 r.	0	57 079	19 090	5 321	93 429	174 919
Inne zmiany	0	0	0	0	0	0
Skumulowana amortyzacja na 31.12.2019	0	363 223	172 633	18 662	168 132	722 650
Odpisy z tytułu utraty wartości na 01.01.2019	4	3 700	11 443	0	3 410	18 557
Zmiany odpisów w 2019 r.	0	2 318	746	0	352	3 416
Inne zmiany	0	0	0	0	0	0
Odpisy z tytułu utraty wartości 31.12.2019	4	6 018	12 189	0	3 762	21 973
Wartość netto na 01.01.2019	24 141	176 216	79 362	151 186	19 499	450 404
Wartość netto na 31.12.2019	47 990	137 462	73 637	148 400	341 182	748 671

31.12.2018	Środki trwałe w budowie	Urządzenia techniczne (w tym sprzęt informatyczny)	Inwestycje w obce obiekty	Budynki własne	Pozostałe	Razem
Wartość w cenie nabycia na 01.01.2018	42 187	420 408	213 669	160 132	97 082	933 478
Zmiany z tytułu:	-18 042	65 652	30 679	4 395	530	83 214
Zakupów w 2018 r.	11 631	42 687	30 326	3 288	3 160	91 092
Sprzedaży w 2018 r.	0	-2 476	0	0	-4 998	-7 474
Inne zmiany	-29 673	25 441	353	1 107	2 368	-404
Wartość w cenie nabycia na 31.12.2018	24 145	486 060	244 348	164 527	97 612	1 016 692
Skumulowana amortyzacja na 01.01.2018	0	244 839	129 742	8 155	69 064	451 800
Amortyzacja za 2018 r.	0	61 305	23 801	5 186	5 639	95 931
Skumulowana amortyzacja na 31.12.2018	0	306 144	153 543	13 341	74 703	547 731
Odpisy z tytułu utraty wartości na 01.01.2018	4	3 063	9 024	0	2 629	14 720
Zmiany odpisów w 2018 r.	0	637	2 419	0	781	3 837
Odpisy z tytułu utraty wartości 31.12.2018	4	3 700	11 443	0	3 410	18 557
Wartość netto na 01.01.2018	42 183	172 506	74 903	151 977	25 389	466 958
Wartość netto na 31.12.2018	24 141	176 216	79 362	151 186	19 499	450 404

Bank jako leasingobiorca

Prawa do użytkowania	lokale	użytkowanie wieczyste	parkingi	elewacje	środki transportu	razem
Wartość w cenie nabycia na 01.01.2019	330 274	18 542	26 167	1 016	2 077	378 076
Zmiany z tytułu:	38 698	309	-11 366	174	486	28 301
Zwiększenia*	60 682	2 580	2 096	235	486	66 079
Zmniejszenia*	-21 984	-2 271	-13 462	-61	0	-37 778
Wartość księgowa brutto na 31.12.2019	368 972	18 851	14 801	1 190	2 563	406 377
Amortyzacja za 2019 r.	81 966	931	4 074	233	1 219	88 423
Amortyzacja na 31.12.2019	81 966	931	4 074	233	1 219	88 423
Zmiany odpisów w 2019 r.	43	0	0	0	0	43
Odpis na 31.12.2019	43	0	0	0	0	43
Wartość netto na 31.12.2019	286 963	17 920	10 727	957	1 344	317 911

*Pozycja "zwiększenia" obejmuje nowe umowy i modyfikacje. Pozycja "zmniejszenia" obejmuje modyfikacje, spisania

Saldo zobowiązań z tytułu umów leasingowych oraz analizę zapadalności ujawniono w nocie 29.2 "Pozostałe zobowiązania - dane finansowe".

Koszty odsetkowe zobowiązań z tytułu umów leasingowych ujawniono w nocie 6.2 "Wynik z tytułu odsetek - dane finansowe".

Koszty z tytułu krótkoterminowych umów leasingu oraz umów z przedmiotem niskiej wartości Bank ujmuje w rachunku zysków i strat w pozycji "Koszty działania Banku". W roku 2019 Bank poniósł z tytułu umów krótkoterminowych oraz tytułu umów niskowartościowych koszty w wysokości 6 661 tys. zł.

Bank nie zidentyfikował zmiennych płatności leasingowych, które nie stanowiłyby elementu wyceny zobowiązań z tytułu leasingu.

Informacja na temat przepływów pieniężnych związanych z umowami leasingu ujęto wprost w "Sprawozdaniu z przepływów pieniężnych".

Informacja o pierwszym zastosowaniu MSSF 16, w tym o przyjętych uproszczeniach, znajduje się w nocie 4.1.

Wartości niematerialne

31.12.2019	Wartość firmy	Nakłady	Oprogramowanie, licencje i koszty prac rozwojowych	Znak towarowy	Pozostałe	Razem
Wartość w cenie nabycia na 01.01.2019	116 288	115 310	621 713	3 667	48 182	905 160
Zmiany wartości niematerialnych z tytułu	0	-16 401	83 403	0	413	67 415
Zakupów w 2019 r.	0	19 487	17 642	0	212	37 341
Przeksięgowania w 2019 r.	0	-64 268	63 556	0	0	-712
Skapitalizowanych kosztów wytworzenia	0	18 230	9 911	0	0	28 141
Inne zmiany	0	10 150	-7 706	0	201	2 645
Wartość w cenie nabycia na 31.12.2019	116 288	98 909	705 116	3 667	48 595	972 575
Skumulowana amortyzacja na 01.01.2019	0	0	293 680	0	47 669	341 349
Amortyzacja za 2019 r.	0	0	61 507	0	158	61 665
Skumulowana amortyzacja na 31.12.2019	0	0	355 187	0	47 827	403 014

31.12.2019	Wartość firmy	Nakłady	Oprogramowanie, licencje i koszty prac rozwojowych	Znak towarowy	Pozostałe	Razem
Odpisy z tytułu utraty wartości na 01.01.2019	11 920	9 959	10 064	3 367	0	35 310
Zmiany odpisów w 2019 r.	0	1 652	803	0	0	2 455
Odpisy z tytułu utraty wartości na 31.12.2019	11 920	11 611	10 867	3 367	0	37 765
Wartość netto na 01.01.2019	104 368	105 351	317 969	300	513	528 501
Wartość netto na 31.12.2019	104 368	87 298	339 062	300	768	531 796

31.12.2018	Wartość firmy	Nakłady	Oprogramowanie, licencje i koszty prac rozwojowych	Znak towarowy	Pozostałe	Razem
Wartość w cenie nabycia na 01.01.2018	116 288	83 403	560 334	3 667	47 884	811 576
Zmiany wartości niematerialnych z tytułu	0	31 907	61 379	0	298	93 584
Zakupów w 2018 r.	0	40 864	21 991	0	265	63 120
Skapitalizowanych kosztów wytworzenia	0	22 207	21 988	0	0	44 195
Inne zmiany	0	-31 164	17 400	0	33	-13 731
Wartość w cenie nabycia na 31.12.2018	116 288	115 310	621 713	3 667	48 182	905 160
Skumulowana amortyzacja na 01.01.2018	0	0	240 215	0	28 258	268 473
Amortyzacja za 2018 r.	0	0	53 465	0	19 411	72 876
Skumulowana amortyzacja na 31.12.2018	0	0	293 680	0	47 669	341 349
Odpisy z tytułu utraty wartości na 01.01.2018	11 920	8 228	9 482	3 367	0	32 997
Zmiany odpisów w 2018 r.	0	1 731	582	0	0	2 313
Odpisy z tytułu utraty wartości na 31.12.2018	11 920	9 959	10 064	3 367	0	35 310
Wartość netto na 01.01.2018	104 368	75 175	310 637	300	19 626	510 106
Wartość netto na 31.12.2018	104 368	105 351	317 969	300	513	528 501

22.3 Istotne szacunki i osądy - Test na utratę wartości firmy

Test na utratę wartości salda wartości firmy powstałej z nabycia i połączenia z Meritum Bank SA

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Bank przeprowadził obowiązkowe testy na utratę wartości firmy powstałej z nabycia Meritum Bank Polska SA zgodnie z modelami opracowanymi na podstawie wytycznych zawartych w MSR 36.

Test na utratę wartości Bank przeprowadza w odniesieniu do zbioru aktywów- portfela kredytów indywidualnych, które określane są jako ośrodki generujące przepływy pieniężne („CGU”) poprzez porównanie ich wartości bilansowej z ich wartością odzyskiwalną.

Wartość odzyskiwalna szacowana jest na podstawie wartości użytkowej CGU. Wartość użytkowa to bieżąca, szacunkowa wartość przyszłych przepływów pieniężnych za okres 3 lat z uwzględnieniem wartości rezydualnej CGU. Wartość rezydualna CGU została skalkulowana z wykorzystaniem modelu teoretycznych dywidend (model Gordona), poprzez ekstrapolację projekcji przepływów pieniężnych poza okres prognozy, przy zastosowaniu stopy wzrostu przyjętej na poziomie 3,3%. Prognozy przepływów pieniężnych opierają się na założeniach zawartych w planie finansowym dla Alior Banku na 2019 rok oraz strategii Banku do roku 2025 włącznie. Przepływy finansowe dyskontowane są przy pomocy stopy kosztu kapitału własnego określonej za pomocą modelu wyceny aktywów kapitałowych. Aktualna stopa dyskonta wynosi 9,7%. Test na utratę wartości przeprowadzony na dzień 31 grudnia 2019 roku wykazał nadwyżkę wartości

odzyskiwalnej nad wartością bilansową poszczególnych CGU i w związku z tym nie stwierdzono utraty wartości CGU.

22.4 Analiza wrażliwości istotnych szacunków i osądów

Wpływ zmiany długości okresu użytkowania dla składników majątkowych podlegających amortyzacji, z grupy urządzenia techniczne oraz inwestycji w obcych środkach trwałych, wpływających na zmiany wyniku finansowego przedstawia poniższa tabela:

Wpływ na koszty amortyzacji zmiany długości okresu użytkowania dla składników majątkowych	31.12.2019		31.12.2018	
	scenariusz +5 lat	scenariusz -5 lat	scenariusz +5 lat	scenariusz -5 lat
Urządzenia techniczne	-32 566	266 090	-33 748	289 883
Inwestycje w obce objekty	-14 780	49 478	-15 898	73 181
	-47 346	315 568	-49 646	363 064

Wpływ zmiany stopy wzrostu oraz stopy dyskontowej na wynik testu na utratę wartości firmy powstałej z nabycia Meritum Bank SA

	Wartość bazowa parametru	Wynik testu na utratę wartości w przypadku spadku parametru o 20%	Wynik testu na utratę wartości w przypadku wzrostu parametru o 20%
Stopa dyskontowa	9,70%	Brak utraty wartości	Brak utraty wartości
Stopa wzrostu	3,30%	Brak utraty wartości	Brak utraty wartości

23 Pozostałe aktywa

23.1 Zasady rachunkowości

Aktywa finansowe ujęte w tej pozycji wycenia się w kwocie wymaganej zapłaty, obejmującej również ewentualne odsetki od tych aktywów, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości. Aktywa niefinansowe wycenia się zgodnie z zasadami wyceny obowiązującymi dla poszczególnych kategorii aktywów ujętych w tej pozycji.

23.2 Dane finansowe

	31.12.2019	31.12.2018
Dłużnicy różni	450 043	550 532
pozostałe rozrachunki	295 606	320 905
należności związane ze sprzedażą usług (w tym ubezpieczenia)	19 941	31 482
kaucje gwarancyjne	15 530	16 782
rozliczenia z tytułu środków w bankomatach	118 966	181 363
Koszty rozliczane w czasie	29 600	33 945
utrzymanie i wsparcie systemów, serwis sprzętu i urządzeń	15 704	18 166
pozostałe koszty rozliczane w czasie	13 896	15 779
Rozliczenia z tytułu VAT	4 549	3 032
Pozostałe aktywa (brutto)	484 192	587 509
Odpis	-68 416	-69 626

	31.12.2019	31.12.2018
Pozostałe aktywa (netto)	415 776	517 883
w tym aktywa finansowe (brutto)	450 043	550 532

Należności związane ze sprzedażą usług i towarów obejmują, przede wszystkim, wynagrodzenie od towarzystw ubezpieczeniowych z tytułu obsługi ubezpieczeń.

24 Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań

24.1 Zasady rachunkowości

Bank prezentuje odrębnie w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań w przypadku których, otrzymujący ma prawo sprzedać lub wymienić na inne zabezpieczenie przedmiot zabezpieczenia.

24.2 Dane finansowe

	31.12.2019	31.12.2018*
Obligacje skarbowe zablokowane pod transakcje REPO	499	0
Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu zabezpieczające kredyt w EBI	334 990	333 198
Razem	335 489	333 198

*Dane przekształcone – nota 4.2

Poza aktywami stanowiącymi zabezpieczenie zobowiązań prezentowanymi odrębnie w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, Bank posiada jeszcze następujące zabezpieczenia zobowiązań niespełniające kryterium oddzielnej prezentacji zgodnie z MSSF 9:

	31.12.2019	31.12.2018
Obligacje skarbowe zablokowane pod BFG	386 927	351 896
Kaucje będące zabezpieczeniem transakcji pochodnych (ISDA)	135 157	124 998
Kaucja na zabezpieczenie transakcji robionych w Alior Traderze	608	88
Razem	522 692	476 982

25 Zobowiązania wobec banków

25.1 Zasady rachunkowości

Zobowiązania wobec banków są wyceniane według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Jeżeli dla zobowiązania finansowego nie można ustalić harmonogramu przyszłych przepływów pieniężnych, a więc także ustalić efektywnej stopy procentowej, zobowiązanie to wycenia się według kwoty wymaganej zapłaty.

25.2 Dane finansowe

Według struktury rodzajowej	31.12.2019	31.12.2018
Depozyty bieżące	4 333	4 991
Depozyty terminowe	0	2 770
Emisja własna obligacji	22 763	22 761
Kredyt otrzymany	67 980	106 838
Pozostałe zobowiązania	270 418	336 482
Repo	499	0
Zobowiązania wobec banków razem	365 993	473 842

Według terminów zapadalności (na datę bilansową)	31.12.2019	31.12.2018
≤ 1M	275 249	344 243
> 1M ≤ 3M	22 763	0
> 1Y ≤ 5Y	0	22 761
>5Y	67 981	106 838
Zobowiązania wobec banków razem	365 993	473 842

Według struktury walutowej	31.12.2019	31.12.2018
PLN	298 918	407 494
EUR	61 172	60 794
USD	1	1
GBP	5 900	2 782
Pozostałe	2	2 771
Zobowiązania wobec banków razem	365 993	473 842

26 Zobowiązania wobec klientów

26.1 Zasady rachunkowości

Zobowiązania wobec klientów wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Jeżeli dla zobowiązania finansowego nie można ustalić harmonogramu przyszłych przepływów pieniężnych, a więc także ustalić efektywnej stopy procentowej, zobowiązanie to wycenia się według kwoty wymaganej zapłaty.

Na dzień 31 grudnia 2019 r. i 31 grudnia 2018 r. kategoria ta, obejmowała zobowiązania z tytułu depozytów oraz wyemitowanych bankowych papierów wartościowych (BPW), a także obligacji.

26.2 Dane finansowe

Według struktury rodzajowej i segmentu klientów	31.12.2019	31.12.2018
Segment detaliczny	46 603 066	43 944 874
Depozyty bieżące	30 700 187	28 546 686
Depozyty terminowe	13 333 981	12 777 384
Emisja własna bankowych papierów wartościowych	2 318 064	2 380 331
Emisja własna obligacji	81 492	81 484
Pozostałe zobowiązania	169 342	158 989
Segment biznesowy	18 409 694	18 482 991
Depozyty bieżące	11 187 509	10 157 636
Depozyty terminowe	6 886 549	7 519 001
Emisja własna bankowych papierów wartościowych	17 773	429 148
Emisja własna obligacji	148 669	163 883
Pozostałe zobowiązania	169 194	213 323
Zobowiązania wobec klientów razem	65 012 760	62 427 865

Według terminów zapadalności (na datę bilansową)	31.12.2019	31.12.2018
Segment detaliczny	46 603 066	43 944 874
≤ 1M	33 078 909	31 096 078
> 1M ≤ 3M	3 467 445	3 968 381
> 3M ≤ 1Y	8 056 671	5 639 417
> 1Y ≤ 5Y	1 959 242	3 238 068
> 5Y	40 799	2 930
Segment biznesowy	18 409 694	18 482 991
≤ 1M	15 902 580	14 540 474
> 1M ≤ 3M	1 180 570	2 205 326
> 3M ≤ 1Y	910 129	1 237 059
> 1Y ≤ 5Y	386 875	456 186
> 5Y	29 540	43 946
Zobowiązania wobec klientów razem	65 012 760	62 427 865

Według struktury walutowej	31.12.2019	31.12.2018
Segment detaliczny	46 603 066	43 944 874
PLN	40 339 456	37 804 559
EUR	2 788 317	2 580 436
GBP	511 138	580 994
USD	2 466 086	2 540 593
CHF	159 918	151 577
Pozostałe	338 151	286 715
Segment biznesowy	18 409 694	18 482 991

Według struktury walutowej	31.12.2019	31.12.2018
PLN	15 491 339	15 474 802
EUR	2 274 715	1 909 583
GBP	61 152	85 084
USD	451 640	881 229
CHF	67 535	81 626
Pozostałe	63 313	50 667
Zobowiązania wobec klientów razem	65 012 760	62 427 865

W 2019 r. Bank wyemitował 686 620 tys. zł bankowych papierów wartościowych (BPW), a wykup przed terminem zapadalności wyniósł 158 417 tys. zł.

W 2018 r. Bank wyemitował 1 111 576 tys. zł bankowych papierów wartościowych (BPW), wykup przed terminem zapadalności wyniósł 123 966 tys. zł.

27 Zobowiązania finansowe

27.1 Zasady rachunkowości

Kategoria obejmuje instrumenty pochodne oraz zobowiązania finansowe z tytułu krótkiej sprzedaży. Instrumenty te wyceniane są do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Do kategorii zobowiązań finansowych na dzień 31 grudnia 2019 r. i 31 grudnia 2018 r. Bank zaklasyfikował instrumenty pochodne oraz papiery wartościowe (obligacje). Transakcje pochodne zawierane są w celach handlowych oraz w celu zarządzania ryzykiem rynkowym. Bank zawiera następujące rodzaje transakcji pochodnych: FX-Forward, FX-Swap, IRS, CIRS, FRA, Futures na towary, Forward na towary, terminowe transakcje papierami wartościowymi. Bank codziennie dokonuje wyceny instrumentów pochodnych, stosując model zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Bank zawiera również transakcje opcyjne, które wyceniane są na podstawie modeli wyceny opcji.

27.2 Dane finansowe

	31.12.2019	31.12.2018
Krótką sprzedaż obligacji skarbowych	108 498	0
Transakcje stopy procentowej	191 989	290 875
SWAP	191 939	289 975
Opcje Cap Floor	50	900
Transakcje walutowe	63 389	55 226
FX swap	24 297	12 170
FX forward	8 790	13 117
CIRS	10 289	5 586
Opcje FX	20 013	24 353
Pozostałe opcje	68 289	36 028
Pozostałe instrumenty	4 691	34 278
Zobowiązania finansowe	436 856	416 407

Według terminów zapadalności	31.12.2019	31.12.2018
≤ 1W	4 863	2 196
> 1W ≤ 1M	69 659	49 495
> 1M ≤ 3M	25 108	26 668
> 3M ≤ 6M	46 410	47 403
> 6M ≤ 1Y	29 940	74 129
> 1Y ≤ 2Y	73 268	116 795
> 2Y ≤ 5Y	53 486	72 815
> 5Y ≤ 10Y	134 122	26 906
Razem	436 856	416 407

28 Rezerwy

28.1 Zasady rachunkowości

Rezerwy są to zobowiązania o niepewnym terminie zapłaty bądź niepewnej kwocie. Bank tworzy rezerwy wtedy, gdy na jednostce ciąży obecny obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje wypływ środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku. Jeśli warunki te nie są spełnione, nie tworzy się rezerwy.

Rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe

Rezerwę na odprawy emerytalne i rentowe tworzy się indywidualnie dla każdego pracownika, na podstawie wyceny aktuarialnej sporządzanej przez niezależną firmę doradztwa aktuarialnego. Podstawą do wyznaczania wartości rezerw jest przewidywana kwota odprawy emerytalnej lub rentowej, jaką Bank zobowiązuje się wypłacić na podstawie regulaminu wynagradzania pracowników.

Zgodnie z wymogami MSR 19 stopa dyskonta finansowego do obliczania wartości rezerw została ustalona na podstawie rynkowych stóp zwrotu z obligacji skarbowych, których waluta i termin wykupu są zbieżne z walutą i szacunkowym terminem realizacji zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych.

Rezerwa na sprawy sporne

Jest to rezerwa na sprawy sporne z pracownikami, kontrahentami, klientami oraz instytucjami zewnętrznymi (np. UOKiK), tworzona ze względu na duże prawdopodobieństwo przegrania sprawy sądowej przez Bank.

Szczegóły zostały opisane w nocie 38.

Rezerwy na sprawy sporne tworzone są w wysokości oczekiwanych wpływów korzyści ekonomicznych.

Rezerwy na udzielone zobowiązania o charakterze finansowym i gwarancyjnym

Rezerwę na pozabilansowe ekspozycje kredytowe tworzy się zgodnie z MSSF 9. Szczegółowe zasady oceny ryzyka zostały opisane w nocie 20. Rezerwy pozabilansowe tworzone są z uwzględnieniem modelu EAD, gdzie rezerwa wyceniana jest w oparciu o nadwyżkę EAD nad zaangażowanie bilansowe. W procesie wyceny rezerw Bank stosuje parametry ryzyka i zasady oszacowania tożsame z wyceną należności.

Rezerwa restrukturyzacyjna

Rezerwa restrukturyzacyjna przeznaczona jest na wypłaty odpraw ustawowych w związku z rozwiązaniem stosunku pracy w ramach zwolnienia grupowego oraz na tzw. dodatkowe odszkodowanie wynikające z porozumienia zawartego z organizacjami związkowymi oraz rezerwę przeznaczoną na koszty związane z restrukturyzacją sieci oddziałów i opuszczeniem zlokalizowanych w zbyt bliskiej odległości placówek franczyzowych (rezerwa obejmuje koszty odszkodowań oraz wydatki związane z fizycznym opuszczeniem placówki i przywróceniem jej do stanu pierwotnego). Program restrukturyzacji został ogłoszony przez Bank i rozpoczęto jego realizację w grudniu 2016r.

Ponadto, w związku z nabyciem przedsiębiorstwa SKOK Jaworzno, Bank rozpoznał dodatkowe rezerwy na poczet odpraw dla pracowników oraz oczekiwanych kosztów restrukturyzacji oddziałów byłego SKOK.

Rezerwa z tytułu zwrotu kosztów kredytu - wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej („TSUE”) z dnia 11 września 2019 roku

W dniu 11 września 2019 r. opublikowano wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) w sprawie C-383/18 (tzw. sprawa Lexitor). Rozstrzygając sprawę, TSUE orzekł, że artykuł 16 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę Rady 87/102/EWG należy interpretować w ten sposób, że prawo konsumenta do obniżki całkowitego kosztu kredytu w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu obejmuje wszystkie koszty, które zostały nałożone na konsumenta.

Trybunał jednoznacznie przesądził, że przy przedpłacie konsument jest uprawniony do obniżki wszystkich kosztów wchodzących w skład całkowitego kosztu kredytu. Wyrok ten jednakże nie wskazał sposobu kalkulacji takiej obniżki w odniesieniu do kosztów jednorazowych, takich jak prowizje i opłaty przygotowawcze.

Na podstawie posiadanych interpretacji prawnych, Zarząd Banku postanowił zastosować liniową formułę rozliczania się z kredytobiorcami z kosztów kredytu, która proporcjonalność odnosi do okresu pomiędzy rzeczywistą datą spłaty kredytu a datą spłaty określoną w umowie i nakazuje równy podział kosztu jednorazowego na poszczególne terminy płatności. Stanowisko takie zostało zaprezentowane przez Prezesa UOKiK oraz Rzecznika Finansowego

W wyniku analizy skutków orzeczenia TSUE, Bank dokonał zmiany podejścia w zakresie zwrotu tej części całkowitych kosztów kredytów konsumenckich, która dotyczy okresu od daty dokonania przedterminowej spłaty kredytu do daty jego pierwotnej wymagalności. Dla wszystkich przedterminowych spłat kredytów dokonywanych po dniu wyroku TSUE Bank realizuje zwroty na bieżąco, a ich efekt pomniejsza wynik odsetkowy.

Ponadto Bank dokonał oszacowania kwoty oczekiwanych wypłat wynikającego z przedpłat kredytów konsumenckich dokonanych przed dniem wyroku TSUE i zgodnie z MSR 37 utworzył na ten cel rezerwę w kwocie 243 099 tys. zł., która obciążała pozostałe koszty operacyjne. Kwota rezerwy została oszacowana na podstawie napływających do Banku reklamacji w zakresie zwrotu kosztów kredytu, biorąc pod uwagę ich liczbę i tempo napływu począwszy od dnia wyroku TSUE, jak również rozkład kwoty zwrotu.

Dodatkowo Bank dokonał oszacowania różnicy pomiędzy przychodem odsetkowym ujętym do dnia bilansowego według metody efektywnej stopy procentowej, a przychodem, który powinien być ujęty uwzględniając efekt możliwych w przyszłości przedpłat kredytów konsumenckich i wynikających z tych

przedpłat zwrotów według formuły liniowej. W efekcie Bank pomniejszył przychody odsetkowe z tego tytułu o kwotę 49 708 tys. zł.

28.2 Dane finansowe

	Rezerwy na sprawy sporne	Rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe	Rezerwy na udzielone zobowiązania o charakterze pozabilansowym	Rezerwy na restrukturyzację	Rezerwa z tytułu zwrotu kosztów kredytu (rezerwa TSUE)	Rezerwy ogółem
Stan 1 stycznia 2019 r.	35 064	7 188	74 392	9 528	0	126 172
Z tytułu przejęcia SKOK Jaworzno	231	113	0	6 563	0	6 907
Utworzenie rezerw	22 214	17 454	121 890	0	243 099	404 657
Rozwiązanie rezerw	-7 293	-14 775	-128 587	-1 186	0	-151 841
Wykorzystanie rezerw	-2 983	-567	0	-10 459	-15 545	-29 554
Inne zmiany	2 589	0	-30	0	0	2 559
Stan 31 grudnia 2019 r.	49 822	9 413	67 665	4 446	227 554	358 900

	Rezerwy na sprawy sporne	Rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe	Rezerwy na udzielone zobowiązania o charakterze pozabilansowym	Rezerwy na restrukturyzację	Rezerwy ogółem
Stan 1 stycznia 2018 r.	16 024	13 314	145 603	37 418	212 359
w tym wpływ MSSF 9	0	0	121 926	0	121 926
Utworzenie rezerw	35 484	7 188	243 103	0	285 775
Rozwiązanie rezerw	-7 750	-12 887	-316 969	-6 800	-344 406
Wykorzystanie rezerw	-8 698	-427	0	-21 090	-30 215
Inne zmiany	4	0	2 655	0	2 659
Stan 31 grudnia 2018 r.	35 064	7 188	74 392	9 528	126 172

Podział rezerwy restrukturyzacyjnej na 31.12.2019 r. zaprezentowano poniżej:

	31.12.2018	z tytułu przejęcia SKOK Jaworzno	wykorzystanie	rozwiązanie	31.12.2019
Odprawy dla pracowników	0	5 377	-4 638	0	739
Reorganizacja sieci placówek	9 528	1 186	-7 007	0	3 707
	9 528	6 563	-11 645	0	4 446

28.3 Istotne szacunki i osądy

Rezerwa aktuarialna

Wycena rezerw na świadczenia pracownicze dokonywana jest z zastosowaniem technik i założeń aktuarialnych. W kalkulacji rezerwy uwzględniono wszystkie odprawy emerytalne i rentowe, które mogą być w przyszłości wypłacone. Rezerwę utworzono na podstawie listy osób zawierającej wszystkie niezbędne dane o pracownikach, ze szczególnym uwzględnieniem stażu pracy, wieku oraz płci. Naliczone rezerwy są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do końca okresu sprawozdawczego.

Rezerwa z tytułu zwrotu kosztów kredytu - wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej („TSUE”) z dnia 11 września 2019 roku

Oszacowanie rezerwy z tytułu zwrotu kosztów kredytu wymagało przyjęcia przez Bank szeregu eksperckich założeń odnośnie liczby spodziewanych reklamacji oraz średniej kwoty zwrotu, które wiążą się z istotną niepewnością wynikającą m.in. z krótkiego okresu obserwacji i trudnej do oszacowania zmienności obserwowanych trendów. Kwota rezerwy będzie podlegała aktualizacji w kolejnych okresach w zależności od kształtowania się liczby reklamacji i kwot do zwrotu.

28.4 Analiza wrażliwości istotnych szacunków i osądów

Rezerwa aktuarialna

Bank dokonał aktualizacji szacunków na dzień 31 grudnia 2019 roku wykorzystując kalkulacje przeprowadzone przez zewnętrznego niezależnego aktuarusza. Naliczone rezerwy są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia kończącego okres sprawozdawczy. Istotnym elementem wpływającym na wysokość rezerwy jest przyjęta stopa dyskonta finansowego, która została przyjęta przez Bank na poziomie 2%. W 2018 roku przyjęta stopa dyskonta finansowego wynosiła 2,80%.

Wpływ zwiększenia/zmniejszenia stopy dyskonta finansowego oraz podstawowych założeń aktuarialnych o 1 p.p. na zmniejszenie/zwiększenie wartości rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku przedstawiają poniższe tabele:

Szacunkowa zmiana rezerwy na 31.12.2019	Stopa dyskonta finansowego		Planowane wzrosty podstaw	
	scenariusz +1pp	scenariusz -1pp	scenariusz +1pp	scenariusz -1pp
Rezerwa na odprawy emerytalne oraz rentowe	8 571	10 471	10 567	8 560

Szacunkowa zmiana rezerwy na 31.12.2018	Stopa dyskonta finansowego		Planowane wzrosty podstaw	
	scenariusz +1pp	scenariusz -1pp	scenariusz +1pp	scenariusz -1pp
Rezerwa na odprawy emerytalne oraz rentowe	6 560	7 919	8 010	6 538

Rezerwa z tytułu zwrotu kosztów kredytu - wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej („TSUE”) z dnia 11 września 2019 roku

Istotne założenia przyjęte do oszacowania przez Bank rezerwy z tytułu zwrotów kosztów kredytu na dzień 31 grudnia 2019 r. obejmują:

- oczekiwany w przyszłości poziom reklamacji,
- średnia kwota zwrotu.

Wpływ na wysokość rezerwy	+1 000	-1 000
Poziom reklamacji	3,6 mln	3,6 mln

Wpływ na wysokość rezerwy	+10%	-10%
Średnia kwota zwrotu	22,7 mln	22,7 mln

29 Pozostałe zobowiązania

29.1 Zasady rachunkowości

Zobowiązania ujęte w tej pozycji wycenia się w kwocie wymaganej zapłaty obejmującej ewentualne odsetki od tych zobowiązań, natomiast rezerwy na przyszłe płatności w uzasadnionej wiarygodnie oszacowanej wartości niezbędnej do wypełnienia obecnego obowiązku na koniec okresu sprawozdawczego. Zobowiązania niefinansowe wycenia się zgodnie z zasadami wyceny obowiązującymi dla poszczególnych kategorii zobowiązań ujętych w tej pozycji.

29.2 Dane finansowe

	31.12.2019	31.12.2018
Rozrachunki międzybankowe	344 832	354 356
Zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych rozrachunków publiczno-prawnych	38 283	38 441
Zobowiązania z tytułu rozliczenia kart płatniczych	46 565	117 620
Pozostałe rozrachunki, w tym:	140 767	124 214
<i>rozrachunki z ubezpieczycielami</i>	12 446	20 118
Zobowiązanie z tytułu zwrotu kosztów kredytu*	94 871	n/d
Rozliczenie z emisji bankowych certyfikatów depozytowych	19 256	42 902
Rozliczenia międzyokresowe bierne	216 370	164 247
Przychody pobrane z góry	62 737	72 995
Rezerwa na odstąpienia	24 168	28 300
Rezerwa na premie**	31 607	102 469
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	17 958	23 237
Zobowiązania z tytułu programu na akcjach fantomowych	813	15 355
Rezerwa na programy retencyjne	1 448	6 326
Aktualizacja programu opcji menedżerskich - część rozliczana w środkach pieniężnych	180	1 068
Pozostałe rezerwy pracownicze	1 727	2 870
Zobowiązania z tytułu leasingu	327 639	n/d
Pozostałe zobowiązania	6 644	17 057
Pozostałe zobowiązania	1 375 865	1 111 457
w tym zobowiązania finansowe	627 035	596 190

*opis w nocie 28

** opis w nocie 11

Zapadalność zobowiązań z z tytułu leasingu, przepływy niezdyktowane

Zapadalność zobowiązań z z tytułu leasingu, przepływy niezdyktowane na 31.12.2019	lokale	Użytkowanie wieczyste	parkingi	elewacje	środki transportu	razem
Poniżej 1 roku	89 181	409	7 534	365	1 137	98 626
Od 1 roku do 2 lat	77 094	409	6 559	309	202	84 573
Od 2 roku do 3 lat	68 491	409	5 666	225	15	74 806
Od 3 roku do 4 lat	45 129	409	4 329	139	0	50 006

Zapadalność zobowiązań z z tytułu leasingu, przepływy niezdykontowane na 31.12.2019	lokale	Użytkowanie wieczyste	parkingi	elewacje	środki transportu	razem
Od 4 roku do 5 lat	15 954	392	1 974	49	0	18 369
Powyżej 5 lat	7 588	12 196	1 344	86	0	21 214
	303 437	14 224	27 406	1 173	1 354	347 594

30 Zobowiązania podporządkowane

30.1 Zasady rachunkowości

Zobowiązania podporządkowane wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

30.2 Dane finansowe

Zobowiązania zaliczane do funduszy własnych	Wartość nominalna w walucie (tys.)	Waluta	Okres	Oprocentowanie	Stan zobowiązań	
					31.12.2019	31.12.2018
Pożyczka podporządkowana	10 000	EUR	12.10.2011-12.10.2019	EBOR3M+4,5	0	43 189
Obligacje serii F	321 700	PLN	26.09.2014-26.09.2024	WIBOR6M +3,14	325 914	325 914
Obligacje serii G	192 950	PLN	31.03.2015-31.03.2021	WIBOR6M +3,50	195 551	195 551
Obligacje serii I	150 000	PLN	04.12.2015-06.12.2021	WIBOR6M +3,35	150 591	150 591
Obligacje serii I1	33 350	PLN	04.12.2015-06.12.2021	WIBOR6M +3,35	33 482	33 482
Obligacje serii B (Meritum Bank)	67 200	PLN	29.04.2013-29.04.2021	WIBOR6M +5,80	67 975	67 885
Obligacje serii C (Meritum Bank)	80 000	PLN	21.10.2014-21.10.2022	WIBOR6M+4,10	0	80 582
Obligacje serii EUR001	10 000	EUR	04.02.2016-04.02.2022	LIBOR6M + 6,00	43 635	44 060
Obligacje serii P1A	150 000	PLN	27.04.2016-16.05.2022	WIBOR6M +3,25	150 955	150 957
Obligacje serii P1B	70 000	PLN	29.04.2016-16.05.2024	WIBOR6M +3,00	70 424	70 424
Obligacje serii K	400 000	PLN	20.10.2017-20.10.2025	WIBOR6M +2,70	403 600	403 600
Obligacje serii K1	200 000	PLN	20.10.2017-20.10.2025	WIBOR6M +2,70	201 800	201 800
Obligacje serii P2A	150 000	PLN	14.12.2017-29.12.2025	WIBOR6M +2,70	150 058	150 058
Zobowiązania podporządkowane					1 793 985	1 918 093

Zarówno obligacje podporządkowane jak i pożyczka podporządkowana zostały za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego zaliczone do funduszy własnych uzupełniających Banku.

Zarząd Alior Bank SA w dniu 4 października 2019 r. podjął uchwałę w sprawie wcześniejszego wykupu w dniu 21 października 2019 r. obligacji własnych serii C o łącznej wartości nominalnej 80 000 000 zł, wyemitowanych w dniu 21 października 2014 r. przez Meritum Bank ICB SA (obecnie Alior Bank SA), których ostateczny termin wykupu przypada na dzień 21 października 2022 r. Obligacje te zostały wykupione.

31 Kapitały

31.1. Zasady rachunkowości

Na kapitał własny składa się kapitał akcyjny, kapitał zapasowy, kapitał z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (w tym kapitał rezerwowy na świadczenia pracownicze rozliczane instrumentami kapitałowymi) oraz wynik roku bieżącego i lat ubiegłych.

Kapitał akcyjny

Kapitał zakładowy wykazany jest w wartości nominalnej zgodnie ze statutem oraz wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego.

Kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy tworzony jest z odpisów z zysku, na podstawie uchwały Walnego Zgromadzenia. Na kapitał zapasowy odnoszone są także nadwyżki osiągnięte przy emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej, pomniejszone o koszty przeprowadzenia emisji. Kapitał zapasowy przeznaczony jest na pokrycie strat bilansowych, jakie mogą wyniknąć w związku z działalnością Banku.

Kapitał z aktualizacji wyceny

Kapitał z aktualizacji wyceny tworzony jest w wyniku wyceny:

- instrumentów finansowych zakwalifikowanych jako wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
- efektywnej części zabezpieczenia dla programu rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych,
- odroczonego podatku dochodowego utworzonego w związku z tymi pozycjami.

Kapitał z aktualizacji wyceny nie podlega dystrybucji.

Pozostałe kapitały

Pozostały kapitał tworzony jest z odpisów z zysku. Jest przeznaczony na cele określone w statucie Banku lub w przepisach prawa.

Wynik roku bieżącego i lat ubiegłych

Wynik finansowy netto przypadający na jednostkę dominującą to wynik brutto z rachunku zysków i strat roku bieżącego skorygowany o obciążenie z tytułu podatku dochodowego i wynik przypadający na udziały niekontrolujące.

W dniu 28 czerwca 2019 r. Walne Zgromadzenie Alior Banku Spółki Akcyjnej podjęło uchwałę w sprawie podziału zysku za rok 2018 i postanowiło podzielić zysk w łącznej kwocie 731 073 627,45 zł w następujący sposób:

- przekazanie na pokrycie niepodzielonego wyniku z lat ubiegłych (strata), wynikającego z korekty związanej z wdrożeniem MSSF 9 w kwocie 724 967 282,80 zł
- przeznaczenie niepodlegającego podziałowi zysku na działalności Kasy Mieszkaniowej w kwocie 6 106 344,65 zł na podstawie art. 5 ust. 4 Ustawy z dnia 26 października 1995 r. o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego (z późniejszymi zmianami), na kapitał zapasowy.

Dywidendy

Dywidendy za dany rok obrotowy, które zostały zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie, ale nie zostały wypłacone do dnia bilansowego, ujawnia się w pozycji zobowiązania z tytułu dywidendy w ramach pozostałych zobowiązań.

31.2 Dane finansowe

Kapitał własny	31.12.2019	31.12.2018
Kapitał akcyjny	1 305 540	1 305 540
Kapitał zapasowy	5 388 926	5 382 819
Pozostałe kapitały rezerwowe	179 505	184 284
Niepodzielony wynik z lat ubiegłych	-379 888	-1 104 855
Kapitał z aktualizacji wyceny	76 404	52 164
Kapitał z tytułu wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	35 828	26 940
Kapitał z tytułu wyceny instrumentów zabezpieczających	40 576	25 224
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą	605	-202
Zysk roku bieżącego	288 607	731 074
Kapitały razem	6 859 699	6 550 824

Kapitał z aktualizacji wyceny	31.12.2019	31.12.2018
Wycena aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	35 828	26 940
obligacje skarbowe	13 394	31 624
pozostałe instrumenty dłużne	2 358	1 446
instrumenty kapitałowe	28 480	189
podatek odroczony	-8 404	-6 319
Wycena instrumentów zabezpieczających	40 576	25 224
IRS	50 094	31 141
podatek odroczony	-9 518	-5 917
Kapitał z aktualizacji wyceny	76 404	52 164

31.3 Akcjonariusze Alior Banku Spółki Akcyjnej

Według aktualnych informacji na dzień 31 grudnia 2019 r. akcjonariuszami posiadającymi 5 i więcej procent ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu były następujące podmioty:

Akcjonariusz	Liczba akcji	Wartość nominalna akcji (zł)	Udział akcji w kapitale zakładowym	Liczba głosów	Udział głosów w ogólnej liczbie głosów
31.12.2019					
Grupa PZU SA	41 689 286	416 892 860	31,93%	41 689 286	31,93%
Aviva OFE Aviva Santander	9 467 000	94 670 000	7,25%	9 467 000	7,25%
Nationale-Nederlanden OFE	9 300 000	93 000 000	7,12%	9 300 000	7,12%
Pozostali akcjonariusze	70 097 705	700 977 050	53,70%	70 097 705	53,70%
Razem	130 553 991	1 305 539 910	100,00%	130 553 991	100,00%

Akcjonariusz	Liczba akcji	Wartość nominalna akcji (zł)	Udział akcji w kapitale zakładowym	Liczba głosów	Udział głosów w ogólnej liczbie głosów
31.12.2018					
Grupa PZU SA	41 658 850	416 588 500	31,91%	41 658 850	31,91%
Aviva OFE Aviva Santander	9 467 000	94 670 000	7,25%	9 467 000	7,25%
Nationale-Nederlanden OFE	7 600 000	76 000 000	5,82%	7 600 000	5,82%
BlackRock, Inc.	7 392 649	73 926 490	5,66%	7 392 649	5,66%
Pozostali akcjonariusze	64 435 492	644 354 920	49,36%	64 435 492	49,36%
Razem	130 553 991	1 305 539 910	100,00%	130 553 991	100,00%

31.4 Struktura kapitału akcyjnego

Seria	Rodzaj akcji	Liczba akcji		Wartość nominalna akcji	Wartość serii według wartości nominalnej (w złotych)	
		31.12.2019	31.12.2018		31.12.2019	31.12.2018
Seria A	Zwykłe	50 000 000	50 000 000	10	500 000 000	500 000 000
Seria B	Zwykłe	1 250 000	1 250 000	10	12 500 000	12 500 000
Seria C	Zwykłe	12 332 965	12 332 965	10	123 329 650	123 329 650
Seria D	Zwykłe	863 827	863 827	10	8 638 270	8 638 270
Seria E	Zwykłe	524 404	524 404	10	5 244 040	5 244 040
Seria F	Zwykłe	318 701	318 701	10	3 187 010	3 187 010
Seria G	Zwykłe	6 358 296	6 358 296	10	63 582 960	63 582 960
Seria H	Zwykłe	2 355 498	2 355 498	10	23 554 980	23 554 980
Seria I	Zwykłe	56 550 249	56 550 249	10	565 502 490	565 502 490
Seria J	Zwykłe	51	51	10	510	510
Razem		130 553 991	130 553 991		1 305 539 910	1 305 539 910

Pozostałe informacje dodatkowe

32 Pozycje pozabilansowe

32.1 Zasady rachunkowości

W pozycji tej Bank prezentuje zobowiązania dotyczące finansowania oraz o charakterze gwarancyjnym.

W pozycji zobowiązań o charakterze finansowym Bank posiada zobowiązania do udzielenia kredytów. Na zobowiązania te składają się zatwierdzone kredyty, limity na kartach kredytowych oraz limity zadłużenia w rachunku bieżącym.

W pozycji o charakterze gwarancyjnym prezentowane są gwarancje i akredytywy, które stanowią zabezpieczenie wywiązania się klientów Banku ze swoich zobowiązań wobec podmiotów trzecich.

Z tytułu udzielonych zobowiązań Bank pobiera prowizje, które są rozliczane zgodnie z charakterystyką danego instrumentu.

Wartości gwarancji pokazane w tabeli odzwierciedlają maksymalną możliwą do poniesienia stratę, jaka zostałaby ujawniona w dniu bilansowym, gdyby wszyscy klienci nie wywiązali się ze swoich zobowiązań.

32.2 Dane finansowe

Pozabilansowe zobowiązania warunkowe udzielone klientom	31.12.2019	31.12.2018
Pozabilansowe zobowiązania udzielone	8 879 804	11 172 589
Dotyczące finansowania	7 917 402	10 088 350
Gwarancyjne	962 402	1 084 239
Gwarancje dobrego wykonania	211 369	215 724
Gwarancje finansowe	751 033	868 515

Według terminów zapadalności - finansowe	31.12.2019	31.12.2018
≤ 1W	3 204 239	3 593 426
> 1W ≤ 1M	68 257	30 134
> 1M ≤ 3M	173 029	150 796
> 3M ≤ 6M	187 854	195 163
> 6M ≤ 1Y	777 985	1 366 269
> 1Y ≤ 2Y	1 711 416	1 802 079
> 2Y ≤ 5Y	596 420	1 757 212
> 5Y ≤ 10Y	591 030	819 124
> 10Y ≤ 20Y	368 050	180 927
> 20Y	239 122	193 220
Zobowiązania pozabilansowe udzielone, dotyczące finansowania	7 917 402	10 088 350

Według terminów zapadalności - gwarancyjne	31.12.2019	31.12.2018
≤ 1W	1 574	3 739
> 1W ≤ 1M	41 634	41 872
> 1M ≤ 3M	63 363	87 232
> 3M ≤ 6M	77 999	91 220
> 6M ≤ 1Y	133 099	89 439
> 1Y ≤ 2Y	167 266	177 330
> 2Y ≤ 5Y	351 670	430 609
> 5Y ≤ 10Y	119 638	156 653
> 10Y ≤ 20Y	6 159	6 145
Zobowiązania pozabilansowe udzielone, gwarancyjne	962 402	1 084 239

33 Informacje dodatkowe do sprawozdania z przepływów pieniężnych

33.1 Zasady rachunkowości

Bank sporządza sprawozdanie dotyczące przepływów pieniężnych z działalności operacyjnej metodą pośrednią, w której wynik netto z danego okresu sprawozdawczego koryguje się o skutki transakcji mających charakter bezgotówkowy, o czynne i bierne rozliczenia międzyokresowe dotyczące przyszłych lub przeszłych wpływów lub płatności środków pieniężnych dotyczących działalności operacyjnej.

33.2 Dane finansowe

Działalność operacyjna

Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej Banku obejmują, przede wszystkim, działalność kredytową, depozytową, transakcje wymiany walut oraz zakup i sprzedaż papierów wartościowych.

Zmiana stanu kredytów i innych należności

	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018*
Zmiana stanu należności od klientów - bilans	-1 341 252	-2 169 612
Zmiana stanu należności od banków - bilans	-40 046	79 815
Wpływ zastosowania MSSF 9	0	-824 832
Zmiana stanu kredytów i innych należności	-1 381 298	-2 914 629

*Dane przekształcone – nota 4.2

Zmiana stanu innych zobowiązań

	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Zmiana stanu innych zobowiązań - bilans	264 408	-536 126
Zmiana kapitału z aktualizacji wyceny - bilans	24 240	38 220
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań wycenianych wg zamortyzowanego kosztu – bilans	-138 199	10 693
Rezerwa na wydatki związane z nabyciem środków trwałych	-36 538	404
Rezerwa na wydatki związane z nabyciem wartości niematerialnych	-6 129	13 731
Wpływ zastosowania MSSF 16	-378 076	n/d
Inne dochody całkowite	104 820	-1 145 612
Zmiana stanu innych zobowiązań	-165 474	-1 618 690

Zmiana stanu innych aktywów

	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Zmiana stanu pozostałych aktywów - bilans	102 107	6 164
Zmiana stanu innych aktywów	102 107	6 164

Działalność inwestycyjna

Działalność inwestycyjna Banku obejmuje zakup i sprzedaż środków trwałych oraz wartości niematerialnych.

Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych

	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	-71 972	-91 092
Nabycie wartości niematerialnych	-61 286	-107 315
Wydatki z tytułu działalności inwestycyjnej	-133 258	-198 407

Działalność finansowa

Do przepływów działalności finansowej Bank zalicza wpływy i wydatki związane zarówno z pozyskaniem, jak i spłatą własnych i obcych źródeł finansowania, w tym wpływy i wydatki powodujące zwiększenie lub zmniejszenie kapitału (funduszu) własnego, a także wpływy z emisji długo- i krótkoterminowych dłużnych instrumentów finansowych oraz spłatę zobowiązań z tytułu leasingu finansowego.

	31.12.2018	Przepływy środków pieniężnych		Zmiany niepieniężne,		31.12.2019
		Wpływ	Wypływ	Odsetki naliczone	Różnice kursowe	
zobowiązania podporządkowane	1 918 093	0	-224 820	101 133	-421	1 793 985

34 Hierarchia wartości godziwej

34.1 Zasady rachunkowości oraz szacunki i osądy

Wartość godziwa to cena, którą by otrzymano za sprzedaż składnika aktywów lub zapłacono za przeniesienie zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach na głównym (lub najkorzystniejszym) rynku na dzień wyceny w aktualnych warunkach rynkowych (tj. cena wyjścia) bez względu na to, czy cena ta jest bezpośrednio obserwowalna lub oszacowana przy użyciu innej techniki wyceny.

W zależności od kategorii klasyfikacji aktywów i zobowiązań finansowych do danego poziomu hierarchii, stosuje się przy tym różnorodne metody ustalania ich wartości godziwej.

Poziom 1: Na podstawie cen kwotowanych na głównym (lub najkorzystniejszym) rynku

Aktywa i zobowiązania finansowe, których wartość godziwa wyceniana jest bezpośrednio w oparciu o ceny notowane (nieskorygowane) z aktywnych rynków dla identycznych aktywów lub zobowiązań. Do tej kategorii Bank klasyfikuje instrumenty finansowe i kapitałowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, dla których istnieje aktywny rynek i dla których wartość godziwa ustalana jest w oparciu o wartość rynkową, będącą ceną kupna:

- dłużne skarbowe papiery wartościowe wyceniane do fixingu z platformy Bondspot lub serwisów informacyjnych Bloomberg oraz Reuters,
- dłużne i kapitałowe papiery wartościowe będące przedmiotem obrotu na rynku regulowanym, w tym w portfelu Domu Maklerskiego,
- instrumenty pochodne będące przedmiotem obrotu na rynku regulowanym

Poziom 2: Na podstawie technik wyceny opartych na założeniach wykorzystujących informacje pochodzące z głównego (lub najkorzystniejszego) rynku;

Aktywa i zobowiązania finansowe, których wartość godziwa wyceniana jest za pomocą modeli wyceny, w przypadkach których wszystkie znaczące dane wejściowe są obserwowalne na rynku w sposób bezpośredni (jako ceny) lub pośrednio (bazujące na cenach). Do tej kategorii Bank klasyfikuje instrumenty finansowe dla których brak jest aktywnego rynku:

	Metoda (techniki) wyceny	Istotne obserwowalne dane wejściowe
POCHODNE INSTRUMENTY FINANSOWE – CIRS, IRS, FRA, TRANSAKCJE FX, FORWARD, FX SWAP	Model zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych w oparciu o krzywe rentowności.	Krzywe rentowności zbudowane w oparciu o stawki rynkowe, dane rynkowe rynku pieniężnego, rynku transakcji FRA, IRS, OIS basis swap. Do wyceny instrumentów walutowych wykorzystuje się kursy fixingowe NBP oraz rynkowe stawki punktów swapowych.
OPCJE WALUTOWE, OPCJE NA STOPE PROCENTOWA,	Wycena opcji walutowych i opcji na stopę procentową odbywa się według określonych modeli wyceny charakterystycznych dla danego typu opcji.	Dla instrumentów opcyjnych dodatkowo pobierane są rynkowe kwotowania zmienności par walutowych i stóp procentowych.
BONY PIENIĘŻNE NBP	Metoda krzywej rentowności	Krzywe rentowności zbudowane w oparciu o dane rynku pieniężnego.
COMMODITY FORWARD/SWAP	Wycena instrumentów towarowych odbywa się w oparciu o przyszłe przepływy obliczone na podstawie krzywych terminowych charakterystycznych dla danego towaru.	Krzywe terminowe zbudowane w oparciu o kwotowania kontraktów commodity futures.

Poziom 3: Dla których przynajmniej jeden z czynników wpływających na cenę nie jest obserwowany na rynku.

Aktywa i zobowiązania finansowe, których wartość godziwa wyceniana jest za pomocą modeli wyceny, w przypadku których dane wejściowe nie są oparte na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych (dane wejściowe nieobserwowalne).

Do instrumentów z tego poziomu należą opcje wbudowane w certyfikaty depozytowe wyemitowane przez Bank oraz opcje zawarte na rynku międzybankowym w celu zabezpieczenia pozycji z tytułu opcji wbudowanych. Wartość godziwa wyznaczona jest na podstawie cen rynkowych tych opcji lub modelu wewnętrznego z uwzględnieniem zarówno parametrów obserwowalnych (np. cena instrumentu bazowego, kwotowania z rynku wtórnego opcji) jak i nieobserwowalnych (np. zmienności, korelacje między instrumentami bazowymi w opcjach opartych na koszyku walorów). Parametry modelu są wyznaczone na podstawie analizy statystycznej. Na koniec okresu sprawozdawczego pozycja w wyżej wymienionych instrumentach była domknięta na zasadzie back-to-back co oznacza, że zmiana wycen opcji wbudowanych w produkty strukturyzowane jest równoważona przez zmiany wycen opcji zawieranych na rynku międzybankowym. W tej grupie wykazano również pozycję Banku w dłużnych komercyjnych papierach wartościowych, w przypadku których oprócz parametrów pochodzących z kwotowań rynkowych na wartość godziwą ma wpływ nieobserwowalna wysokość spreadu kredytowego. Spread ustalany jest na podstawie ceny rynku pierwotnego lub z momentu zawarcia transakcji. Podlega on okresowej aktualizacji w okresach wystąpienia wiarygodnych kwotowań rynkowych, bądź pozyskania cen z transakcji o porównywalnym wolumenie. Wysokość spreadu ulega również zmianie na podstawie informacji o zmianie standingu finansowego emitenta papieru. Na koniec 2019 r. wrażliwość zmiany wyceny tych aktywów w przypadku wzrostu spreadu kredytowego o 1 punkt bazowy wynosiła 33,5.tys. zł.

	Metoda (techniki) wyceny	Istotne obserwowalne dane wejściowe
OBLIGACJE KORPORACYJNE	Model krzywej rentowności oraz marży ryzyka	Krzywe rentowności zbudowane w oparciu o stawki z rynku obligacji

	Metoda (techniki) wyceny	Istotne obserwowalne dane wejściowe
OPCJE EGZOTYCZNE	Ceny egzotycznych opcji wbudowanych w produkty strukturyzowane pozyskiwane są z rynku lub wyceniane z modelu wewnętrznego z uwzględnieniem zarówno parametrów obserwowalnych (np. cena instrumentu bazowego, kwotowania z rynku wtórego opcji) jaki i nieobserwowalnych (np. zmienności, korelacje między instrumentami bazowymi)	Ceny egzotycznych opcji wbudowanych w produkty strukturyzowane pozyskiwane są z rynku.
AKCJE VISA INC SERII C UPRZYWILEJOWANE	Obecną wartość rynkową notowanych akcji zwykłych Visa Inc. z uwzględnieniem współczynnika konwersji i dyskonta biorącego pod uwagę zmian cen akcji Visa Inc	Wartość rynkowa notowanych akcji zwykłych Visa Inc
Udziały w PSP sp. z o.o.	Oszacowanie wartości godziwej w oparciu o obecną wartość prognozowanych wyników spółki.	Stopa wolna od ryzyka

Przeniesienia instrumentów pomiędzy poziomami wyceny następują wg stanu na koniec okresu sprawozdawczego. Przestankami przeniesienia są warunki opisane w międzynarodowych standardach sprawozdawczości finansowej, tj. m.in. dostępność kwotowań instrumentu z aktywnego rynku, dostępność kwotowań czynników wyceny, bądź występowanie wpływu czynników nieobserwowalnych na wartość godziwą.

34.2 Dane finansowe

Poniżej zaprezentowano wartości bilansowe aktywów i zobowiązań finansowych w rozbiciu na poszczególne kategorie (poziomy) wyceny.

W porównaniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego nie uległy zmianie zasady klasyfikacji i wyceny dla poszczególnych poziomów hierarchii wartości godziwej.

31.12.2019	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Aktywa finansowe				
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	97 715	301 634	144 376	543 725
SWAP	0	213 550	0	213 550
Opcje Cap Floor	0	51	0	51
FX swap	0	33 281	0	33 281
FX forward	0	16 522	0	16 522
CIRS	0	13 244	0	13 244
Opcje FX	0	21 413	0	21 413
Pozostałe opcje	0	0	68 289	68 289
Pozostałe instrumenty	3 414	3 573	0	6 987
Pochodne instrumenty finansowe	3 414	301 634	68 289	373 337
Instrumenty kapitałowe	167	0	58 435	58 602
Obligacje skarbowe	94 074	0	0	94 074
Obligacje pozostałe	60	0	17 652	17 712
Papiery wartościowe	94 301	0	76 087	170 388
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	8 569 153	1 749 781	119 761	10 438 695
Bony pieniężne	0	1 749 781	0	1 749 781
Instrumenty kapitałowe	0	0	51 218	51 218

31.12.2019	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Obligacje skarbowe	8 548 971	0	0	8 548 971
Obligacje pozostałe	20 182	0	68 543	88 725
Pochodne instrumenty zabezpieczające	0	134 832	0	134 832
Transakcje stopy procentowej-SWAP	0	134 832	0	134 832

31.12.2018	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Aktywa finansowe				
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	24 724	411 197	79 217	515 138
SWAP	0	286 014	0	286 014
Opcje Cap Floor	0	903	0	903
FX swap	0	40 353	0	40 353
FX forward	0	32 310	0	32 310
CIRS	0	11 723	0	11 723
Opcje FX	0	23 819	0	23 819
Pozostałe opcje	0	0	36 028	36 028
Pozostałe instrumenty	19 039	16 075	0	35 114
Pochodne instrumenty finansowe	19 039	411 197	36 028	466 264
Instrumenty kapitałowe	248	0	26 812	27 060
Obligacje skarbowe	5 254	0	0	5 254
Obligacje pozostałe	183	0	16 377	16 560
Papiery wartościowe	5 685	0	43 189	48 874
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	7 183 621	0	96 459	7 280 080
Instrumenty kapitałowe	0	0	22 935	22 935
Obligacje skarbowe	7 109 317	0	0	7 109 317
Obligacje pozostałe	74 304	0	73 524	147 828
Pochodne instrumenty zabezpieczające	0	112 400	0	112 400
Transakcje stopy procentowej-SWAP	0	112 400	0	112 400

Alior Bank wyznaczył inwestycje w instrumenty kapitałowe, jako wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Inwestycje kapitałowe, w stosunku, do których Bank wybrał opcję wyceny w wartości godziwej przez inne dochody całkowite zostały nabyte z celem długoterminowego i strategicznego utrzymywania ich w portfelu inwestycyjnym bez intencji realizacji zysku na sprzedaży w krótkim lub średnim horyzoncie czasowym.

Emitent	Poziom wartości godziwej	Wartość godziwa na 31.12.2019	Wartość godziwa na 31.12.2018
PSP Sp.z o.o.	III	50 089	21 797
SWIFT	III	1 109	1 120
Pozostałe udziały w spółdzielniach	III	20	18
Razem		51 218	22 935

31.12.2019	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	112 278	256 289	68 289	436 856
Obligacje	108 498	0	0	108 498
SWAP	0	191 939	0	191 939
Opcje Cap Floor	0	50	0	50
FX swap	0	24 297	0	24 297
FX forward	0	8 790	0	8 790
CIRS	0	10 289	0	10 289
Opcje FX	0	20 013	0	20 013
Pozostałe opcje	0	0	68 289	68 289
Pozostałe instrumenty	3 780	911	0	4 691
Pochodne instrumenty zabezpieczające	0	40 676	0	40 676
Transakcje stopy procentowej-IRS	0	40 676	0	40 676

31.12.2018	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	17 709	362 670	36 028	416 407
SWAP	0	289 975	0	289 975
Opcje Cap Floor	0	900	0	900
FX swap	0	12 170	0	12 170
FX forward	0	13 117	0	13 117
CIRS	0	5 586	0	5 586
Opcje FX	0	24 353	0	24 353
Pozostałe opcje	0	0	36 028	36 028
Pozostałe instrumenty	17 709	16 569	0	34 278
Pochodne instrumenty zabezpieczające	0	9 381	0	9 381
Transakcje stopy procentowej-IRS	0	9 381	0	9 381

Uzgodnienie zmian na poziomie 3 hierarchii wartości godziwej

Zmiana stanu aktywów i zobowiązań finansowych	Aktywa		Zobowiązania	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Bilans otwarcia	175 676	293 967	36 028	51 719
Nabycia	27 277	10 319	21 176	10 454
Zmiany netto ujęte w innych całkowitych dochodach	32 334	13 992	0	0
Zmiany netto ujęte w rachunku zysków u strat	63 419	-12 039	36 053	-9 352
Różnice kursowe	-556	0	0	0
Rozliczenia/wykupy	-34 013	-130 563	-24 968	-16 793
Razem	264 137	175 676	68 289	36 028

Na koniec 2019 r. wpływ spreadu kredytowego na wycenę instrumentów dłużnych wycenianych w wartości godziwej przez inne dochody całkowite (FVOCI) wynosił ok. 6,38 mln zł natomiast dla instrumentów dłużnych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat ok. 1,19 mln zł.

W 2019 roku Bank nie dokonywał reklasyfikacji instrumentów finansowych do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej.

Wycena według wartości godziwej na potrzeby ujawnień

Poniżej zaprezentowano wartości bilansową i godziwą aktywów i zobowiązań, które nie są prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według wartości godziwej.

31.12.2019	Wartość bilansowa	Wartość godziwa			
		Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Aktywa					
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 352 604	997 969	354 635	0	1 352 604
Należności od banków	212 885	0	212 885	0	212 885
Należności od klientów	55 580 512	0	0	54 052 859	54 052 859
Segment detaliczny	31 869 341	0	0	30 530 648	30 530 648
Kredyty konsumpcyjne	17 819 615	0	0	17 210 745	17 210 745
Kredyty na nieruchomości mieszkaniowe	11 271 326	0	0	10 568 044	10 568 044
Kredyty consumer finance	2 778 400	0	0	2 751 859	2 751 859
Segment biznesowy	23 711 171	0	0	23 522 211	23 522 211
Kredyty operacyjne	12 339 426	0	0	12 302 418	12 302 418
Kredyty inwestycyjne	7 192 310	0	0	7 040 385	7 040 385
Pozostałe	4 179 435	0	0	4 179 408	4 179 408
Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	335 489	338 980	0	0	338 980
Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	4 816 054	4 863 579	0	0	4 863 579
Pozostałe aktywa finansowe	450 043	0	0	450 043	450 043
Zobowiązania					
Zobowiązania wobec banków	365 993	0	365 993	0	365 993
Depozyty bieżące	4 333	0	4 333	0	4 333
Emisja własna obligacji	22 763	0	22 763	0	22 763
Kredyt otrzymany	67 980	0	67 980	0	67 980
Pozostałe zobowiązania	270 418	0	270 418	0	270 418
Repo	499	0	499	0	499
Zobowiązania wobec klientów	65 012 760	0	0	65 113 738	65 113 738
Depozyty bieżące	41 887 696	0	0	41 887 696	41 887 696
Depozyty terminowe	20 220 530	0	0	20 220 530	20 220 530
Emisja własna bankowych papierów wartościowych	2 335 837	0	0	2 436 815	2 436 815
Emisja własna obligacji	230 161	0	0	230 161	230 161
Pozostałe zobowiązania	338 536	0	0	338 536	338 536
Pozostałe zobowiązania finansowe	627 035	0	0	627 035	627 035
Zobowiązania podporządkowane	1 793 985	0	0	1 793 985	1 793 985

31.12.2018*	Wartość bilansowa	Wartość godziwa			
		Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Aktywa					
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 077 630	1 639 033	438 597	0	2 077 630

31.12.2018*	Wartość bilansowa	Wartość godziwa			
		Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Należności od banków	172 839	0	172 839	0	172 839
Należności od klientów	54 239 260	0	0	53 657 228	53 657 228
Segment detaliczny	29 443 496	0	0	28 967 837	28 967 837
Kredyty konsumpcyjne	16 528 475	0	0	16 696 138	16 696 138
Kredyty na nieruchomości mieszkaniowe	10 352 136	0	0	9 705 977	9 705 977
Kredyty consumer finance	2 562 885	0	0	2 565 722	2 565 722
Segment biznesowy	24 795 764	0	0	24 689 391	24 689 391
Kredyty operacyjne	13 112 560	0	0	13 133 540	13 133 540
Kredyty inwestycyjne	8 313 536	0	0	8 186 184	8 186 184
Pozostałe	3 369 668	0	0	3 369 667	3 369 667
Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	333 198	336 577	0	0	336 577
Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	5 932 352	5 994 085	0	0	5 994 085
Pozostałe aktywa finansowe	550 532	0	0	550 532	550 532
Zobowiązania					
Zobowiązania wobec banków	473 842	0	473 842	0	473 842
Depozyty bieżące	4 991	0	4 991	0	4 991
Depozyty terminowe	2 770	0	2 770	0	2 770
Emisja własna obligacji	22 761	0	22 761	0	22 761
Kredyt otrzymany	106 838	0	106 838	0	106 838
Pozostałe zobowiązania	336 482	0	336 482	0	336 482
Zobowiązania wobec klientów	62 427 865	0	0	62 468 585	62 468 585
Depozyty bieżące	38 704 322	0	0	38 704 322	38 704 322
Depozyty terminowe	20 296 385	0	0	20 296 385	20 296 385
Emisja własna bankowych papierów wartościowych	2 809 479	0	0	2 850 199	2 850 199
Emisja własna obligacji	245 367	0	0	245 367	245 367
Pozostałe zobowiązania	372 312	0	0	372 312	372 312
Pozostałe zobowiązania finansowe	596 190	0	0	596 190	596 190
Zobowiązania podporządkowane	1 918 093	0	0	1 918 093	1 918 093

*Dane przekształcone – nota 4.2

Dla wielu instrumentów finansowych wartości rynkowe są niedostępne, stąd wartości godziwe są oszacowane przy zastosowaniu szeregu technik wyceny. Do wyceny wartości godziwej instrumentów finansowych zastosowano model oparty na oszacowaniach wartości bieżącej przyszłych przepływów pieniężnych poprzez zdyskontowanie przepływów pieniężnych przy zastosowaniu odpowiednich stóp dyskontowych.

Wszystkie wyliczenia modelowe zawierają pewne uproszczenia i są wrażliwe na przyjmowane założenia. Poniżej przedstawiono podsumowanie głównych metod i założeń wykorzystywanych podczas szacowania wartości godziwej instrumentów finansowych niewycenianych do wartości godziwej.

Należności od klientów:

W stosowanej przez Bank metodzie wyliczania wartości godziwej należności od klientów (z pominięciem kredytów w rachunku bieżącym) Bank porównuje marże osiągnięte na nowo udzielonych kredytach (w miesiącu poprzedzającym datę sprawozdawczą) z marżami na całym portfelu kredytowym. Jeśli marże na nowo przyznawanych kredytach są wyższe niż marże na dotychczasowym portfelu, wartość godziwa kredytu jest niższa od jego wartości bilansowej.

Należności od klientów zostały zaklasyfikowane w całości do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej ze względu na fakt zastosowania modelu wyceny z istotnymi nieobserwowanymi danymi wejściowymi, czyli bieżącymi marżami osiąganymi na nowo udzielanych kredytach.

Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu:

Bank przyjął, że wartość godziwa depozytów klientów i bankowych oraz innych zobowiązań finansowych o zapadalności do 1 roku jest w przybliżeniu równa ich wartości bilansowej. Depozyty są przyjmowane w ramach bieżącej działalności banku na bazie dziennej, zatem ich warunki są zbliżone do aktualnych warunków rynkowych identycznych transakcji. Czas do zapadalności tych pozycji jest krótki, stąd nie ma istotnej różnicy między wartością bilansową a wartością godziwą.

Na potrzeby ujawnień Bank wyznacza wartość godziwą zobowiązań finansowych o zapadalności rezydualnej (lub przeszacowaniu stopy zmiennej) powyżej 1 roku. Do tej grupy pasywów należą emisje własne oraz pożyczki podporządkowane. Wyznaczając wartość godziwą tej grupy zobowiązań Bank wyznacza wartość bieżącą oczekiwanych płatności w oparciu o bieżące krzywe procentowe oraz pierwotny spread emisji.

Emisje własne oraz pożyczki podporządkowane zostały zaklasyfikowane w całości do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej ze względu na fakt zastosowania modelu wyceny z istotnymi nieobserwowanymi danymi wejściowymi, w tym pierwotnego spreadu emisji ponad krzywą rynkową. W odniesieniu do emisji i pożyczek podporządkowanych o zapadalności rezydualnej (lub przeszacowaniu stopy) poniżej 1 roku wartość bilansowa w sposób odpowiedni odzwierciedlała wartość godziwą instrumentu.

Dla pozostałych instrumentów finansowych Bank przyjmuje, że wartość bilansowa jest w przybliżeniu równa wartości godziwej. Dotyczy to następujących pozycji: kasa i operacje z Bankiem Centralnym, aktywa przeznaczone do sprzedaży, pozostałe aktywa finansowe oraz pozostałe zobowiązania finansowe.

35 Transakcje z jednostkami powiązanymi

Jednostką dominującą wobec Banku jest Powszechny Zakład Ubezpieczeń SA. Jednostkami powiązanymi z Bankiem są PZU SA oraz jednostki z nią powiązane oraz jednostki powiązane z członkami Zarządu oraz Rady Nadzorczej Banku. Poprzez PZU SA, Bank jest pośrednio kontrolowany przez Skarb Państwa.

W zamieszczonych poniżej tabelach przedstawiono rodzaj i wartość transakcji z podmiotami powiązanymi oraz zależnymi.

Jednostki zależne i stowarzyszone Banku to:

Nazwa spółki – jednostki zależne	31.12.2019	31.12.2018
Alior Services sp. z o.o.	100%	100%
Alior Leasing sp. z o.o.	100%	100%
- Serwis Ubezpieczeniowy sp. z o.o.	100%	100%
Meritum Services ICB SA	100%	100%
NewCommerce Services sp. z o.o.	100%	100%
Alior TFI SA	100%	100%
Absource sp. z o.o.	100%	100%
Corsham sp. z o.o.*	100%	-
- PayPo sp. z o.o.***	20%	-
RBL_VC sp. z o.o.**	100%	-

*W dniu 4 lutego 2019 roku, Alior Bank SA nabył 100 udziałów spółki Corsham sp. z o.o. o wartości nominalnej 50,00 zł każdy, wszystkie składające się na 100% kapitału zakładowego Spółki. Cena zakupu spółki wynosiła 11 969,30 zł. W dniu 28 marca 2019 roku spółka Corsham sp. z o.o. objęła udziały w spółce PayPo spółka z ograniczoną odpowiedzialnością.

** W dniu 23 października 2019 roku Alior Bank SA objął 100 udziałów spółki RBL_VC sp. z o.o. o wartości nominalnej po 50 zł każdy, o łącznej wartości nominalnej 5.000 zł i pokrył je w całości wkładem pieniężnym.

***W dniu 4 stycznia 2019 roku spółka stowarzyszona GTR Finance sp.z o.o. poinformował o zarejestrowaniu w Krajowym Rejestrze Sądowym zmian Umowy Spółki dokonanych na mocy uchwały Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 25.04.2018 r. Zmiany obejmowały m.in. zmianę nazwy Spółki z GTR Finance spółka z ograniczoną odpowiedzialnością na PayPo spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością.

Nazwa spółki – jednostka stowarzyszona	31.12.2019	31.12.2018
PayPo sp. z o.o./ GTR Finance sp. z o.o.	-	20%

W 2019 roku nastąpiła zmiana w bilansie Banku w pozycji Inwestycje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych o wartość 57 905 tys. zł. Zmiana ta wynika:

	podwyższenia kapitału w spółkach zależnych	zmiany z tytułu nabycia udziałów w spółkach zależnych i stowarzyszonych	zmiany z tytułu zbycia udziałów w spółkach zależnych i stowarzyszonych
Alior Leasing sp. z o.o.	20 000	-	-
NewCommerce Services sp. z o.o.	28 695	-	-
Alior TFI SA	3 000	-	-
Corsham sp. z o.o.	-	10 205	-
RBL_VC sp. z o.o.	-	5	-
PayPo sp. z o.o./ GTR Finance sp. z o.o	-	-	-4 000
	51 695	10 210	-4 000

Jednostki zależne	31.12.2019	31.12.2018
Aktywa		
Należności od klientów	1 340 939	1 540 046
Pozostałe aktywa	643	1 484
Aktywa razem	1 341 582	1 541 530
Zobowiązania		
Zobowiązania wobec klientów	66 537	57 427
Rezerwy	116	27
Pozostałe zobowiązania	2 099	3 723
Zobowiązania razem	68 752	61 177

Jednostka dominująca	31.12.2019	31.12.2018
Aktywa		
Pozostałe aktywa	3 052	2 936
Aktywa razem	3 052	2 936
Zobowiązania		
Zobowiązania wobec klientów	52	78
Rezerwy	79	4
Zobowiązania razem	131	82

Spółki zależne jednostki dominującej	31.12.2019	31.12.2018
Inwestycyjne aktywa finansowe	0	122
wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	0	122
Pochodne instrumenty zabezpieczające	0	271
Należności od banków	469	224
Pozostałe aktywa	54	32
Aktywa razem	523	649
Zobowiązania finansowe	707	0
Zobowiązania wobec klientów	360 136	313 930
Rezerwy	53	3
Pozostałe zobowiązania	22 403	10 481
Zobowiązania i kapitały razem	383 299	324 414

Jednostki zależne	31.12.2019	31.12.2018
Pozabilansowe zobowiązania udzielone klientom	252 975	270 537
dotyczące finansowania	132 572	92 194
gwarancyjne	120 403	178 343

Jednostka dominująca	31.12.2019	31.12.2018
Pozabilansowe zobowiązania udzielone klientom	0	116
gwarancyjne	0	116

Spółki zależne jednostki dominującej	31.12.2019	31.12.2018
Pozabilansowe zobowiązania udzielone klientom	0	0
gwarancyjne	0	0

Jednostki współzależne przez osoby powiązane z Bankiem	31.12.2019	31.12.2018
Aktywa		
Należności od klientów	3	0
Aktywa, razem	3	0
Zobowiązania		
Zobowiązania wobec klientów	9 981	31 277
Zobowiązania razem	9 981	31 277

Jednostki zależne	01.01.2019 – 31.12.2019	01.01.2018 – 31.12.2018
Przychody z tytułu odsetek	55 473	43 495
Koszty z tytułu odsetek	-266	-121
Przychody z tytułu dywidend	7 018	7 322
Przychody z tytułu prowizji i opłat	3 832	3 550
Koszty z tytułu prowizji i opłat	-328	-295
Pozostałe przychody operacyjne	1 819	544

Jednostki zależne	01.01.2019 – 31.12.2019	01.01.2018 – 31.12.2018
Pozostałe koszty operacyjne	-1	0
Koszty działania	-6 647	-6 123
Wynik z odpisów na straty oczekiwane	1 713	12 089
Razem	62 613	60 461

Jednostka dominująca	01.01.2019 – 31.12.2019	01.01.2018 – 31.12.2018
Przychody z tytułu odsetek	0	2
Koszty z tytułu odsetek	-1	-1
Przychody z tytułu prowizji i opłat	10	14
Koszty z tytułu prowizji i opłat	-1 654	-169
Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	-1 002	-1 180
Koszty działania	-3 264	-2 301
Wynik z odpisów na straty oczekiwane	-75	1
Razem	-5 986	-3 634

Spółki zależne jednostki dominującej	01.01.2019 – 31.12.2019	01.01.2018 – 31.12.2018
Przychody z tytułu odsetek	37 796	20 657
Koszty z tytułu odsetek	-9 609	-7 466
Przychody z tytułu opłat i prowizji	2 999	5 567
Koszty z tytułu prowizji i opłat	-9	-6
Wynik na instrumentach wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i wynik z pozycji wymiany	-975	-1 115
Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	10	0
Koszty działania	-2	0
Wynik z odpisów na straty oczekiwane	-50	10
Razem	30 160	17 647

Jednostki współzależne przez osoby powiązane z Bankiem	01.01.2019 – 31.12.2019	01.01.2018 – 31.12.2018
Koszty z tytułu odsetek	-73	-361
Przychody z tytułu opłat i prowizji	13	1
Wynik z odpisów na straty oczekiwane	1	0
Razem	-59	-360

Charakter transakcji z podmiotami powiązanymi

Wszystkie transakcje z podmiotami powiązanymi odbywają się zgodnie z regulaminami korzystania z produktów bankowych, przy zastosowaniu stawek rynkowych.

Transakcje ze Skarbem Państwa i jednostkami powiązаныmi

Komisja Nadzoru Finansowego w komunikacie z dnia 6 grudnia 2016 r. pkt. 5 jednogłośnie uznała Skarb Państwa Rzeczypospolitej Polskiej za podmiot dominujący wobec Alior Banku SA w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 8 lit. b i pkt 14 ustawy Prawo bankowe stwierdzając, że ma możliwość wywierania znaczącego wpływu na Alior Bank SA za pośrednictwem Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń SA.

Poniżej zaprezentowano istotne transakcje ze Skarbem Państwa i jego podmiotami powiązаныmi zgodnie z wyjątkiem zawartym w MSR 24.25.

Skarb Państwa i jednostki powiązane	31.12.2019	31.12.2018
Inwestycyjne aktywa finansowe	13 900 920	13 537 573
wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	8 638 195	7 250 424
wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	111 726	21 631
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	5 150 999	6 265 518
Należności od banków	427	628
Należności od klientów	100 871	23 416
Aktywa razem	14 002 218	13 561 617
Zobowiązania finansowe	108 496	0
Zobowiązania wobec banków	89 220	127 772
Zobowiązania wobec klientów	737 275	934 724
Zobowiązania razem	934 991	1 062 496

Transakcje ze Skarbem Państwa i jednostkami powiązаныmi	01.01.2019 – 31.12.2019	01.01.2018 – 31.12.2018
Przychody z tytułu odsetek	257 453	255 384
Koszty z tytułu odsetek	-21 660	-35 343
Koszty zapłaconych podatków	-545 697	-629 261
Razem	-309 904	-409 220

Wszystkie transakcje ze Skarbem Państwa i jego podmiotami powiązаныmi zawierane są na zasadach rynkowych.

36 Świadczenia dla kluczowego personelu Banku

36.1 Zasady rachunkowości

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze to świadczenia pracownicze, które podlegają w całości rozliczeniu przed upływem 12 miesięcy od końca rocznego okresu sprawozdawczego, w którym pracownicy wykonywali związaną z nimi pracę. Jako krótkoterminowe świadczenie pracownicze obok wynagrodzenia zasadniczego ujęta została nieodroczone część składnika zmiennego wynagrodzenia w formie gotówkowej oraz nieodroczone spieniężona część wynagrodzenia zmiennego przyznana w akcjach fantomowych

Jako długoterminowe świadczenia pracownicze ujęte zostały spieniężone akcje fantomowe przyznane w poprzednich okresach oraz wartość wydanych transz odroczonej warrantów subskrypcyjnych przyznanych w poprzednich okresach.

Polityka wynagrodzeń w zakresie osób mających wpływ na profil ryzyka

W Banku obowiązuje Polityka Wynagrodzeń, obejmująca swoimi postanowieniami wszystkich pracowników. Polityka Wynagrodzeń jest opiniowana przez Komitet ds. Nominacji i Wynagrodzeń oraz uchwalana przez Zarząd i zatwierdzana przez Radę Nadzorczą. W zakresie dotyczącym osób zajmujących stanowiska kierownicze, mających wpływ na profil ryzyka zasady Polityki ustalono m. in. w oparciu o postanowienia rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach.

Osobami mającymi wpływ na Profil Ryzyka (MRT) są członkowie Zarządu, dyrektorzy zarządzający i osoby zidentyfikowane na podstawie kryteriów zdefiniowanych w Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) nr 604/2014 z dnia 4 marca 2014 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych w odniesieniu do kryteriów jakościowych i właściwych kryteriów ilościowych ustalania kategorii pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka instytucji.

Główne założenia Polityki w stosunku do MRT:

- wynagrodzenie składające się z wynagrodzenia stałego i wynagrodzenia zmiennego,
- nie przyznawanie MRT nieokreślonych z góry świadczeń emerytalnych,
- zobowiązanie MRT do niekorzystania z indywidualnych strategii hedgingowych lub ubezpieczeń dotyczących wynagrodzenia i odpowiedzialności w celu podważania skutków uwzględniania ryzyka w mającym do nich zastosowanie systemie wynagradzania,
- za wyjątkiem osób sprawujących funkcje kontrolne, podstawą do określenia łącznej wysokości wynagrodzenia zmiennego jest ocena wyników MRT i danej jednostki organizacyjnej oraz wyników Banku w obszarze odpowiedzialności tej osoby, z uwzględnieniem wyników całego Banku,
- maksymalny stosunek wynagrodzenia zmiennego MRT do wynagrodzenia stałego: 100%,
- co najmniej 50% wynagrodzenia zmiennego MRT jest zachętą do szczególnej dbałości o długoterminowe dobro Banku i składające się w z instrumentów finansowych powiązanych z akcjami Banku; pozostała część wynagrodzenia zmiennego wypłacana jest w formie pieniężnej jako Pieniężne Wynagrodzenie Zmienne,
- co najmniej 40% wynagrodzenia zmiennego MRT, a w przypadku, gdy wynagrodzenie zmienne MRT opiewa na szczególnie wysoką kwotę, co najmniej 60% wynagrodzenia zmiennego - jest odroczonej wynagrodzeniem,
- wynagrodzenie zmienne Zarządu dostosowane do przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami.

36.2 Dane finansowe

Poniżej zaprezentowano pozycje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, w których ujęte są salda transakcji Banku z osobami zarządzającymi i sprawującymi nadzór. Transakcje te zawierane są zgodnie z regulaminami produktów bankowych, przy zastosowaniu standardowych stawek oferowanych klientom Banku.

	Osoby nadzorujące, zarządzające	Rada Nadzorcza	Zarząd Banku
Aktywa			
Należności od klientów	7	0	7
Aktywa razem	7	0	7
Zobowiązania			
Zobowiązania wobec klientów	2 232	11	2 221
Zobowiązania razem	2 232	11	2 221

	Osoby nadzorujące, zarządzające	Rada Nadzorcza	Zarząd Banku
Pozabilansowe zobowiązania udzielone klientom	33	0	33
dotyczące finansowania	33	0	33

Koszty wynagrodzeń Rady Nadzorczej i Zarządu w okresie sprawozdawczym	01.01.2019 – 31.12.2019	01.01.2018 – 31.12.2018
Zarząd Banku		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	7 063	11 350
Świadczenia długoterminowe	0	2 840
Świadczenia po okresie zatrudnienia	6 730	9 290
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	2 542	8 733
Zarząd Banku razem	16 355	32 213
Rada Nadzorcza		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	920	1 106
Rada Nadzorcza razem	920	1 106

Kwoty w tabeli powyżej obejmują wynagrodzenia stanowiące koszt danego okresu (należne lub wypłacone). Ponadto w 2019 roku Bank rozwiązał rezerwy w kwocie 29,4 mln utworzone w latach poprzednich związane z programami premiovymi.

Liczba akcji w posiadaniu członków Zarządu	31.12.2019	31.12.2018
Krzysztof Bachta	5 000	2 168
Filip Gorczyca	-	4 000
Razem	5 000	6 168

Umowy Członków Zarządu są zgodne z uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Banku z dnia 5 grudnia 2017 r. w sprawie uregulowania zasad wynagradzania członków Zarządu Alior Banku oraz zasadami przyjętymi przez Radę Nadzorczą:

- umowy o świadczenie usług, odnoszące się do ustawy z 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzenia osób kierujących niektórymi spółkami,
- umowy zawarte na czas pełnienia funkcji w Zarządzie,
- okres wypowiedzenia:
 - 1-miesięczny termin wypowiedzenia w przypadku pełnienia przez Członka Zarządu funkcji przez okres krótszy niż 12 miesięcy ze skutkiem na koniec miesiąca kalendarzowego,

- 3-miesięczny termin wypowiedzenia w przypadku pełnienia przez Członka Zarządu funkcji przez co najmniej 12 miesięcy,
- odprawa w wysokości 3-krotności wynagrodzenia stałego w razie rozwiązania umowy albo wypowiedzenia przez Bank umowy z innych przyczyn niż naruszenie przez Członka Zarządu podstawowych obowiązków, pod warunkiem pełnienia przez Członka Zarządu funkcji przez okres co najmniej 12 miesięcy przed rozwiązaniem umowy,
- zakaz konkurencji, na podstawie którego Członek Zarządu zobowiązuje się, iż po rozwiązaniu umowy, pod warunkiem pełnienia funkcji przez Członka Zarządu przez okres co najmniej 3 miesięcy, w okresie 6 miesięcy od dnia ustania pełnienia przez niego funkcji albo rozwiązania umowy nie będzie prowadził działalności konkurencyjnej, w związku z tym będzie mu przysługiwało odszkodowanie w łącznej wysokości obliczonej jako 6-krotność miesięcznego wynagrodzenia stałego.

36.3 Systemy Premiowe dla Kadry Zarządzającej

Od 2016 roku Zarząd objęty jest systemem premiowym dla Zarządu. Celem Programu jest stworzenie dodatkowych bodźców motywujących jego uczestników do efektywnego wykonania powierzonych obowiązków w szczególności kierowania Bankiem oraz podejmowania wysiłków nakierowanych na dalszy trwały rozwój Banku i jego Grupy Kapitałowej przy jednoczesnym zachowaniu prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem w Banku, stabilizacji kadry zarządzającej Banku oraz realizacji długoterminowych interesów akcjonariuszy poprzez doprowadzenie do trwałego wzrostu giełdowej wyceny akcji Banku przy jednoczesnym utrzymaniu wzrostu wartości aktywów netto Banku i jego spółek. Wynagrodzenia zmienne Zarządu są przyznawane i wypłacane zgodnie z opisaną powyżej Polityką wynagrodzeń.

Pozostali członkowie Kadry Zarządzającej, ze szczególnym uwzględnieniem osób mających wpływ na profil ryzyka (MRT) objęci są premią roczną. Za wyjątkiem osób sprawujących funkcje kontrolne, podstawą do określenia łącznej wysokości wynagrodzenia zmiennego jest ocena wyników MRT i danej jednostki organizacyjnej oraz wyników Banku w obszarze odpowiedzialności tej osoby, z uwzględnieniem wyników całego Banku.

Zgodnie z Polityką Wynagrodzeń obowiązującą w momencie przyznania, wynagrodzenia zmienne Zarządu i pozostałych MRT zostały przyznane częściowo w instrumentach finansowych w postaci akcji fantomowych.

Rozliczenie akcji fantomowych następuje w środkach pieniężnych:

	01.01.2019-31.12.2019		01.01.2018-31.12.2018	
	Liczba akcji fantomowych	Średnia cena akcji dla wykonanych akcji fantomowych	Liczba akcji fantomowych	Średnia cena akcji dla wykonanych akcji fantomowych
Występujące na początek okresu	156 814	-	196 385	-
Przyznane w danym okresie	52 098	-	71 617	-
Umorzone w danym okresie	110 825	-	-	-
Wykonane w danym okresie	40 577	0,01	119 704	0,01
Występujące na koniec okresu	57 510	-	156 814	-
Możliwe do wykonania na koniec okresu	0	-	0	-

	Akcje fantomowe na 31.12.2019	Akcje fantomowe na 31.12.2018
Średnia wartość godziwa instrumentu występującego na koniec okresu (zł)	28,68	53,15
Cena wykonania instrumentu (dla instrumentów występujących na koniec okresu) (zł)	0,01	0,01
Średnia data zapadalności instrumentu występującego na koniec okresu	25.11.2020	23.01.2020

Wartość godziwa akcji fantomowych jest równa średniej bieżącej cenie akcji.

Transze odroczone są wypłacane zgodnie z Polityką Wynagrodzeń po potwierdzeniu, że nie zaistniały zdarzenia powodujące ich redukcję lub wstrzymanie.

36.4 Program opcji menedżerskich

Program opcji menedżerskich na lata 2013-15 obejmujący ówczesnych członków Zarządu i kluczowych menedżerów został wdrożony na podstawie uchwały nr 28/2012 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Alior Bank SA z dnia 19 października 2012 r. w sprawie warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego Banku oraz emisji warrantów subskrypcyjnych oraz regulaminu programu motywacyjnego przyjętego uchwałą Rady Nadzorczej Alior Bank SA z dnia 27 marca 2013 r.

Założenia Programu to, emisja trzech transz warrantów subskrypcyjnych (serie A, B i C) oraz odpowiadających im trzech transz nowych akcji Banku (serie D, E i F) o łącznej wartości nominalnej nieprzekraczającej 33 312 500 zł. W grudniu 2018 r. warranty serii A, uprawniające ich posiadaczy do objęcia akcji serii D, wygasły, a warranty serii B - wygasły w grudniu 2019 r. W stosunku do warrantów serii C, w dniu 4 listopada 2019 r. została podjęta przez Radę Nadzorczą Banku decyzja o częściowym braku ich wydania.

W związku z emisją akcji z prawem poboru Rada Nadzorcza w dniu 27 lipca 2016 r. uchwaliła korektę techniczną Programu Opcji Menedżerskich mającą na celu zapewnienie neutralności ekonomicznej programu dla osób uprawnionych. Korekta polega na wyliczeniu spadku wartości teoretycznej Programu Opcji Menedżerskich i wydaniu osobom objętym tym programem odpowiedniej liczby akcji fantomowych o parametrach zbliżonych do warrantów.

Korekta programu rozliczana jest w środkach pieniężnych.

	Liczba warrantów subskrypcyjnych	Średnia cena akcji dla wykonanych warrantów	Liczba akcji fantomowych	Średnia cena akcji dla wykonanych akcji fantomowych
Występujące na początek okresu (01.01.2019)	1 160 412	-	91 472	-
Przyznane w danym okresie	-	-	-	-
Umorzone w danym okresie	616 687	-	62 764	-
Wykonane w danym okresie	-	-	-	-
Występujące na koniec okresu (31.12.2019)	543 725	-	28 708	-
Możliwe do wykonania na koniec okresu (31.12.2019)				

	Liczba warrantów subskrypcyjnych	Średnia cena akcji dla wykonanych warrantów	Liczba akcji fantomowych	Średnia cena akcji dla wykonanych akcji fantomowych
Występujące na początek okresu (01.01.2018)	2 547 486	-	242 953	-
Przyznane w danym okresie	-	-	-	-

	Liczba warrantów subskrypcyjnych	Średnia cena akcji dla wykonanych warrantów	Liczba akcji fantomowych	Średnia cena akcji dla wykonanych akcji fantomowych
Umorzone w danym okresie	111 924	-	-	-
Wykonane w danym okresie	1 275 150	64	151 481	53
Występujące na koniec okresu (31.12.2018)	1 160 412	-	91 472	-
Możliwe do wykonania na koniec okresu (31.12.2018)	1 011 219	-	-	-

	Warranty subskrypcyjne	Akcje fantomowe	Warranty subskrypcyjne	Akcje fantomowe
	31.12.2019		31.12.2018	
Średnia wartość godziwa instrumentu występującego na koniec okresu (zł)	0,03	0,14	5,98	9,99
Cena wykonania instrumentu (dla instrumentów występujących na koniec okresu) (zł)	66,06	53,87	65,98	53,80
Średnia data zapadalności instrumentu występującego na koniec okresu	15.12.2020	15.12.2020	23.11.2021	23.11.2021

Wartość godziwa akcji fantomowych (W ramach programu SOP) została ustalona w oparciu o model wyceny opcji Blacka-Scholesa. Przyjęto, że ceny akcji zmieniają się w czasie zgodnie z procesem geometrycznego ruchu Browna, przy założeniu długoterminowej zmienności cen akcji Banku oraz stopą wolną od ryzyka. Oszacowania zmienności dokonano na podstawie danych historycznych. Model uwzględnia prawo wykonania akcji fantomowych przypisanych do warrantów serii A, B i C przez okres 5 lat odpowiednio od 1, 2 i 3 roku od pierwotnej daty emisji.

Transze odroczone są wydawane zgodnie z Polityką Wynagrodzeń po potwierdzeniu, że nie zaistniały zdarzenia powodujące ich zmniejszenie lub wstrzymanie.

37 Kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych

37.1 Zasady rachunkowości

Bank kompensuje aktywa i zobowiązania finansowe i wykazuje je w sprawozdaniu z sytuacji finansowej netto, jeżeli występuje możliwe do wyegzekwowania na drodze prawnej prawo do skompensowania ujętych kwot oraz zamiar rozliczenia ich w kwocie netto lub jednoczesna realizacja danego składnika aktywów i uregulowanie zobowiązania.

Bank zawiera porozumienia dotyczące kompensowania, czyli umowy ISDA (International Swaps and Derivatives Association Master Agreements) oraz GMRA (Global Master Repurchase Agreement), które umożliwiają kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych (końcowe potrącenie i rozliczenie transakcji, tzw. close out netting) w przypadku zaistnienia przypadku naruszenia w stosunku do którejś ze stron umowy. Umowy te mają szczególne znaczenie dla ograniczania ryzyka związanego z instrumentami pochodnymi, gdyż umożliwiają kompensowanie zarówno wymagalnych (redukcja ryzyka rozliczeniowego), jak i niewymagalnych zobowiązań stron (redukcja ryzyka przedrozliczeniowego). Umowy te nie spełniają jednak wymogów określonych w MSR 32, dotyczących ujmowania efektu kompensowania w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, gdyż tytuł kompensaty uwarunkowany jest wystąpieniem określonego zdarzenia w przyszłości (przypadki naruszenia).

Dodatkowym zabezpieczeniem ekspozycji wynikającej z instrumentów pochodnych są depozyty zabezpieczające składane przez kontrahentów w ramach realizacji umów CSA (Credit Support Annex).

37.2 Dane finansowe

31.12.2019	Razem aktywa finansowe	Instrumenty pochodne	Transakcje z przyrzeczeniem odkupu
Aktywa			
Wartość brutto ujętych aktywów finansowych	683 644	508 169	175 475
Wartość brutto zobowiązań finansowych podlegających kompensowaniu			
Wartości netto aktywów finansowych wykazanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	683 644	508 169	175 475
Wartość instrumentów finansowych niepodlegających kompensowaniu w sprawozdaniu finansowym	-398 776	-398 776	0
Otrzymane zabezpieczenia pieniężne	-139 473	-139 473	0
Wartość zobowiązań finansowych, które nie spełniają kryteriów kompensowania w sprawozdaniu finansowym (z tytułu podpisanych umów ISDA)	-259 303	-259 303	0
Wartość netto aktywów finansowych	284 868	109 393	175 475

31.12.2019	Razem zobowiązania finansowe	Instrumenty pochodne	Transakcje z przyrzeczeniem odkupu
Zobowiązania			
Wartość brutto zobowiązań finansowych	369 534	369 035	499
Wartość brutto aktywów finansowych podlegających kompensacji			
Wartości netto zobowiązań finansowych wykazanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	369 534	369 035	499
Wartość instrumentów finansowych niepodlegających kompensowaniu w sprawozdaniu finansowym	-273 877	-273 877	0
Otrzymane zabezpieczenia pieniężne	-14 574	-14 574	0
Wartość zobowiązań finansowych, które nie spełniają kryteriów kompensowania w sprawozdaniu finansowym (z tytułu podpisanych umów ISDA)	-259 303	-259 303	0
Wartość netto zobowiązań finansowych	95 657	95 158	499

Uzgodnienie pozycji kompensowanych i kompensowanych warunkowo do linii sprawozdania z sytuacji finansowej

31.12.2019	wartość bilansowa netto	pozycja ze sprawozdania finansowego	Wartość bilansowa pozycji ze sprawozdania finansowego	Wartość bilansowa pozycji niepodlegających ujawnieniu w nocie dotyczącej kompensowania
Aktywa finansowe				
Instrumenty pochodne	134 832	Pochodne instrumenty zabezpieczające	134 832	0
Instrumenty pochodne	284 088	Inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	543 725	259 637
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	175 475	Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	335 489	160 014
Otrzymane zabezpieczenia pieniężne	180 364	Należności od banków	212 885	32 521
Zobowiązania finansowe				
Instrumenty pochodne	40 676	Pochodne instrumenty zabezpieczające	40 676	0

31.12.2019	wartość bilansowa netto	pozycja ze sprawozdania finansowego	Wartość bilansowa pozycji ze sprawozdania finansowego	Wartość bilansowa pozycji niepodlegających ujawnieniu w nocie dotyczącej kompensowania
Instrumenty pochodne	246 411	Zobowiązania finansowe	436 856	190 445
Otrzymane zabezpieczenia pieniężne	44 714	Zobowiązania wobec banków	365 993	321 279

31.12.2018	Razem aktywa finansowe	Instrumenty pochodne	Transakcje z przyrzeczeniem odkupu
Aktywa			
Wartość brutto ujętych aktywów finansowych	610 283	578 664	31 619
Wartość brutto zobowiązań finansowych podlegających kompensowaniu			
Wartości netto aktywów finansowych wykazanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	610 283	578 664	31 619
Wartość instrumentów finansowych niepodlegających kompensowaniu w sprawozdaniu finansowym	-137 978	-137 978	0
Otrzymane zabezpieczenia pieniężne	-93 421	-93 421	0
Wartość zobowiązań finansowych, które nie spełniają kryteriów kompensowania w sprawozdaniu finansowym (z tytułu podpisanych umów ISDA)	-44 557	-44 557	0
Wartość netto aktywów finansowych	472 305	440 686	31 619

31.12.2018	Razem zobowiązania finansowe	Instrumenty pochodne	Transakcje z przyrzeczeniem odkupu
Zobowiązania			
Wartość brutto zobowiązań finansowych	425 788	425 788	0
Wartość brutto aktywów finansowych podlegających kompensacji			
Wartości netto zobowiązań finansowych wykazanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	425 788	425 788	0
Wartość instrumentów finansowych niepodlegających kompensowaniu w sprawozdaniu finansowym	-54 412	-54 412	0
Otrzymane zabezpieczenia pieniężne	-9 855	-9 855	0
Wartość zobowiązań finansowych, które nie spełniają kryteriów kompensowania w sprawozdaniu finansowym (z tytułu podpisanych umów ISDA)	-44 557	-44 557	0
Wartość netto zobowiązań finansowych	371 376	371 376	0

Uzgodnienie pozycji kompensowanych i kompensowanych warunkowo do linii sprawozdania z sytuacji finansowej

31.12.2018	wartość bilansowa netto	pozycja ze sprawozdania finansowego	Wartość bilansowa pozycji ze sprawozdania finansowego	Wartość bilansowa pozycji niepodlegających ujawnieniu w nocie dotyczącej kompensowania
Aktywa finansowe				
Instrumenty pochodne	112 400	Pochodne instrumenty zabezpieczające	112 400	0
Instrumenty pochodne	315 932	Inwestycyjne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	515 138	199 206

31.12.2018	wartość bilansowa netto	pozycja ze sprawozdania finansowego	Wartość bilansowa pozycji ze sprawozdania finansowego	Wartość bilansowa pozycji niepodlegających ujawnieniu w notcie dotyczącej kompensowania
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	0	Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	333 198	333 198
Otrzymane zabezpieczenia pieniężne	132 595	Należności od banków	172 839	40 244
Zobowiązania finansowe				
Instrumenty pochodne	9 381	Pochodne instrumenty zabezpieczające	9 381	0
Instrumenty pochodne	347 135	Zobowiązania finansowe	416 407	69 272
Otrzymane zabezpieczenia pieniężne	54 027	Zobowiązania wobec banków	473 842	419 815

*Dane przekształcone – nota 4.2

38 Sprawy sporne

Żadne z pojedynczych postępowań toczących się w ciągu 2019 r. przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej, jak również wszystkie postępowania łącznie nie stwarzają zagrożenia dla płynności finansowej Banku. Istotne w ocenie Zarządu Banku postępowania zostały zaprezentowane poniżej:

- sprawa z powództwa klienta - spółki z o.o. o zapłatę kwoty 109 967 tys. zł z tytułu odszkodowania za szkodę poniesioną w związku z zawieraniem i rozliczaniem transakcji skarbowych. Pozew z 27 kwietnia 2017 roku, wniesiony przeciwko Alior Bank SA oraz Bank BPH SA. W ocenie Banku, powództwo nie ma uzasadnionych podstaw faktycznych i prawnych, a prawdopodobieństwo wypływu środków jest znikome.
- sprawa z powództwa klienta - spółki z o.o. o zapłatę kwoty 17 843 tys. zł z tytułu rozliczenia umów opcji walutowych. Pozew z 10 lutego 2015 roku, wniesiony pierwotnie przeciwko Bankowi BPH SA. W ocenie Banku, powództwo nie ma uzasadnionych podstaw faktycznych i prawnych, a prawdopodobieństwo wypływu środków jest znikome. Powództwo zostało nieprawomocnie oddalone w całości.
- sprawa z powództwa klienta - osoby fizycznej - reprezentanta grupy 84 osób fizycznych i prawnych o ustalenie odpowiedzialności Banku za szkodę. Pozew zbiorowy został wniesiony w dniu 5 marca 2018 r. przeciwko Alior Bankowi w przedmiocie ustalenia odpowiedzialności Banku za szkodę spowodowaną nienależytym wykonywaniem obowiązków informacyjnych przez Bank wobec klientów oraz nienależytym wykonywaniem umów o świadczenie usług przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia certyfikatów inwestycyjnych funduszy inwestycyjnych zarządzanych poprzednio przez Fincrea TFI S.A., a obecnie Raiffeisen Bank International AG (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce. W ocenie powodów, Bank nie przekazał klientom informacji o rzeczywistym ryzyku inwestycji w produkty inwestycyjne, przez co naraził klientów na szkodę wynikającą z utraty wartości certyfikatów inwestycyjnych oraz utraty gwarantowanych zysków. Zdaniem Banku, pozew zbiorowy nie ma uzasadnionych podstaw faktycznych ani prawnych i z tego względu nie powinien być rozstrzygnięty na korzyść klientów. Jednakże, sąd postanowieniem z 27 września 2019 roku, do którego wniesiony został pozew zbiorowy postanowił rozpoznać sprawę w postępowaniu zbiorowym. Bank w dniu 12 listopada 2019 roku wniósł zażalenie na ww. postanowienie. Alior Bank przyjmuje, że prawdopodobieństwo wypływu środków z tytułu tego pozwu jest szacowane na poziomie niższym niż 50%, wobec tego na dzień 31 grudnia 2019 r. Bank nie utworzył rezerw w odniesieniu do wniesionego pozwu. Na obecnym etapie nie jest możliwe

oszacowanie ewentualnych skutków finansowych dla Banku w przypadku innego rozstrzygnięcia przez sąd niż zakładane przez Bank.

Komisja Nadzoru Finansowego decyzją z 6 sierpnia 2019 roku wydaną na podstawie art. 167 ust. 2 pkt 1 w zw. z art. 167 ust. 1 pkt 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi nałożyła na Bank karę pieniężną w wysokości 10 000 000 zł (kara została zapłacona). Postępowanie dotyczyło prawidłowości działania Alior Banku i Biura Maklerskiego Banku w zakresie dystrybucji certyfikatów inwestycyjnych funduszy zarządzanych poprzednio przez Fincrea TFI S.A., a obecnie Raiffeisen Bank International AG (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce. Bank wniósł do KNF o ponowne rozpatrzenie sprawy. Komisja Nadzoru Finansowego po ponownym rozpoznaniu sprawy decyzją z 3 grudnia 2019 roku utrzymała w mocy pierwotną decyzję. Bank w dniu 3 stycznia 2020 roku zaskarżył tę decyzję do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie.

W sprawach, w których Bank był pozwanym wartość przedmiotu sporu na dzień 31.12.2019 r. wyniosła 332 526 tys. zł a na dzień 31.12.2018 r. 258 700 tys. zł. Wartość rezerw na sprawy sporne na koniec grudnia 2019 r. wyniosła 49 822 tys. zł a na koniec 2018 r. 35 064 tys. zł.

Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej („TSUE”) z dnia 3 października 2019 roku

W dniu 3 października 2019 roku Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) wydał wyrok w sprawie C260/18. Wyrok ten zawiera odpowiedzi (interpretacje prawne) na pytania zadane przez sąd polski. Pytania te zostały sformułowane w związku z analizą przez sąd polski sprawy z powództwa klienta przeciwko bankowi Raiffeisen dotyczącej zawartej przez niego umowy o kredyt indeksowany do CHF.

Zgodnie z obowiązującymi regułami wskazania interpretacyjne TSUE powinny być uwzględniane przez sądy krajowe przy rozstrzyganiu przez nie spraw. Interpretacje te, adresując istotne kwestie do oceny sądów krajowych, koncentrują się na zagadnieniach związanych ze skutkami, jakie mogą mieć zastosowanie do umów w przypadku stwierdzenia przez sąd rozstrzygający daną sprawę istnienia w umowie postanowień abuzywnych. Alior Bank po przeanalizowaniu tez zawartych w wyroku TSUE oraz przeglądzie portfela kredytów indeksowanych nie widzi istotnego ryzyka negatywnego wpływu tego wyroku na wynik Banku.

Noty objaśniające dotyczące ryzyka

Cele i zasady zarządzania ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem jest jednym z najważniejszych procesów wewnętrznych w Alior Banku SA. Zarządzanie ryzykiem wspiera realizację strategii Banku i ma na celu zapewnienie odpowiedniego poziomu rentowności i bezpieczeństwa działalności biznesowej, przy zapewnieniu kontroli poziomu ryzyka i jego utrzymaniu w ramach przyjętej tolerancji na ryzyko i systemu limitów, w zmieniającym się otoczeniu makroekonomicznym i prawnym. Nadrzędnym celem polityki zarządzania ryzykiem jest zapewnienie wczesnego rozpoznawania i odpowiedniego zarządzania wszystkimi istotnymi rodzajami ryzyka związanymi z prowadzoną działalnością.

Celem zarządzania ryzykiem poprzez dążenie do utrzymywania poziomu ryzyka w ramach przyjętego poziomu tolerancji jest:

- ochrona wartości kapitału akcjonariuszy,
- ochrona depozytów klientów,

- wsparcie Grupy Kapitałowej w prowadzeniu efektywnej działalności.

Zarządzanie ryzykiem w Alior Banku opiera się w szczególności na następujących zasadach:

- Bank zarządza wszystkimi rodzajami ryzyka zidentyfikowanymi w ramach działalności,
- struktura organizacyjna oraz sposób przypisania funkcji do poszczególnych jednostek Banku zapewniają precyzyjny podział obowiązków oraz mitygują ryzyko powstawania konfliktu interesów,
- proces i metody zarządzania ryzykiem są adekwatne do skali działalności Banku oraz dostosowane do istotności, skali i złożoności danego ryzyka,
- proces zarządzania ryzykiem jest regularnie dostosowywany do nowych czynników i źródeł ryzyka oraz zmieniającego się otoczenia ekonomicznego i regulacyjnego,
- metody zarządzania ryzykiem są okresowo weryfikowane i walidowane,
- zarządzanie ryzykiem jest zintegrowane z procesami planistycznymi i kontrolingowymi,
- poziom ryzyka jest regularnie monitorowany i odnoszony do systemu limitów obowiązujących w Banku, a Zarząd i Rada Nadzorcza Banku otrzymują regularnie informacje na temat profilu i poziomu ryzyka.
- Bank przeprowadza cykliczny proces przeglądu ryzyk identyfikowanych w ramach działalności oraz dokonuje regularnej oceny istotności poszczególnych rodzajów ryzyka.

Przy określaniu kryteriów uznawania danego rodzaju ryzyka za istotne uwzględniany jest wpływ danego rodzaju ryzyka na działalność Banku, przy czym rozróżniane są trzy typy rodzajów ryzyka:

- ryzyka istotne – podlegające aktywnemu zarządzaniu,
- ryzyka potencjalnie istotne – dla których przeprowadza się monitoring istotności,
- inne niezdefiniowane lub niewystępujące w Banku rodzaje ryzyka (nieistotne i niemonitorowane).

W poniższych notach Bank zaprezentował szczegóły dotyczące zarządzania wybranymi rodzajami ryzyka

Rodzaj ryzyka	numer noty
Ryzyko kredytowe,	39
Ryzyko rynkowe w tym: ryzyko stopy procentowej i ryzyko walutowe	40,41
Ryzyko płynności	42
Ryzyko operacyjne	43

Proces zarządzania ryzykiem odbywa się w ramach przyjętych przez Bank polityk zarządzania ryzykiem i obejmuje jego identyfikację, pomiar, kontrolę, monitorowanie i raportowanie. Dotyczy również kontroli transakcji skarbowych przez ustalenie i weryfikację zasad ich zawierania, organizacji i wyceny.

W obrębie poszczególnych funkcji istnieje jasny rozdział kompetencji i odpowiedzialności oraz zasad określonych wewnętrznymi regulacjami.

Proces zarządzania ryzykiem jest nadzorowany przez Radę Nadzorczą Banku, która regularnie otrzymuje informacje o profilu ryzyka w Banku oraz o najważniejszych działaniach podejmowanych w zakresie zarządzania ryzykiem. Radę Nadzorczą Banku wspierają m.in. Komitet ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej, Komitet ds. Ryzyka Rady Nadzorczej i Komitet Audytu Rady Nadzorczej.

Zarząd Alior Banku SA w zakresie zarządzania ryzykiem, odpowiada za strategiczne zarządzanie ryzykiem, w tym za nadzorowanie i monitorowanie działań podejmowanych przez Bank w zakresie zarządzania ryzykiem. Podejmuje najważniejsze decyzje mające wpływ na profil ryzyka Banku oraz uchwała przepisy wewnętrzne Banku dotyczące zarządzania ryzykiem. W zarządzaniu ryzykiem Zarząd wspierają następujące komitety działające w Banku:

- Komitet Ryzyka Kredytowego (ICAAP),
- Komitet Zarządzania Kapitałem, Aktywami i Pasywami (CALCO),
- Komitet Kredytowy Banku (KKB),
- Komitet Ryzyka Operacyjnego (KRO).

Komitety CALCO sprawuje bieżącą kontrolę nad zarządzaniem ryzykiem rynkowym, w tym ryzykiem płynności. Podejmuje wszelkie decyzje z tym związane, jeśli nie zostały one uprzednio zakwalifikowane do wyłącznych kompetencji Zarządu bądź Rady Nadzorczej.

Do obowiązków CALCO należą m.in.:

- sprawowanie bieżącej kontroli nad zarządzaniem ryzykiem rynkowym związanym z księgą handlową i księgą bankową, w tym wydawanie decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem dotyczącym obu ksiąg;
- akceptacja limitów operacji Banku na rynkach pieniężnych i kapitałowych;
- sprawowanie bieżącej kontroli nad zarządzaniem płynnością w Banku związanej z księgą handlową i księgą bankową;
- zlecanie działań związanych z pozyskiwaniem źródeł finansowania działalności Banku oraz nadzór nad realizacją planu finansowania;
- wydawanie decyzji w zakresie zarządzania portfelami modelowymi.

W Banku ekspozycja na ryzyko jest formalnie ograniczana przez system limitów, okresowo aktualizowanych, wprowadzanych uchwałą Rady Nadzorczej lub Komitetu CALCO, obejmujących wszystkie miary ryzyka, których poziom jest monitorowany i raportowany przez niezależne od biznesu jednostki organizacyjne Banku. W Banku funkcjonują trzy rodzaje limitów, różniące się zakresem oraz sposobem funkcjonowania: limity podstawowe (ustalane na poziomie Rady Nadzorczej), limity uzupełniające, limity dodatkowe. Zarządzanie ryzykiem skupia się na potencjalnych zmianach wyniku ekonomicznego; poprzez funkcjonujące w Banku wymagania jakościowe związane z procesem zarządzania ryzykiem (system kontroli wewnętrznej, wdrażanie nowych produktów, analiza ryzyka prawnego, analiza ryzyka operacyjnego) ograniczane są również ryzyka niekwantyfikowalne, związane z prowadzeniem działalności skarbowej.

Bank szacuje na potrzeby ryzyka rynkowego Value-at-Risk wykorzystując moduł analityczny systemu skarbowego. Bank wykorzystuje parametryczny model VaR zgodnie z metodyką JP Morgana (RiskMetrics) przy 99% poziomie ufności.

Poniższa tabela prezentuje VaR 10-dniowy dla Banku w podziale na księgę bankową i handlową na koniec lat 2019 i 2018.

VaR	31.12.2019	31.12.2018
Księga bankowa	36 480	36 860
Księga handlowa	3 031	3 422
Razem	39 351	37 675

39 Ryzyko kredytowe

39.1 Opis ryzyka

Definicja ryzyka kredytowego

Ryzyko kredytowe jest rozumiane jako ryzyko poniesienia straty w wyniku niewywiązania się klienta z zobowiązań wobec Banku lub jako ryzyko spadku wartości ekonomicznej wierzytelności Banku w wyniku pogorszenia się zdolności klienta do obsługi zobowiązań.

Cel zarządzania ryzykiem kredytowym

Celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest ograniczenie strat na portfelu kredytowym oraz minimalizacja ryzyka wystąpienia ekspozycji kredytowych zagrożonych utratą wartości, przy zachowaniu oczekiwanego poziomu dochodowości i wartości portfela kredytowego.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym i utrzymywanie go na bezpiecznym poziomie ma fundamentalne znaczenie dla stabilności działania Banku. Kontroli ryzyka kredytowego służą obowiązujące w Banku regulacje, w szczególności metodyki kredytowania i modele wyceny ryzyka dostosowane do segmentu klienta, rodzaju produktu i transakcji, zasady ustanawiania i monitorowania prawnych zabezpieczeń kredytów oraz procesy monitoringu i windykacji należności. Bank dąży do pełnej centralizacji i optymalizacji procesów w ramach infrastruktury systemowej, przy jednoczesnym wykorzystaniu dostępnych informacji zewnętrznych i wewnętrznych o klientach.

System zarządzania ryzykiem kredytowym ma charakter kompleksowy i jest zintegrowany z procesami operacyjnymi Banku. Podstawowe etapy procesu zarządzania ryzykiem kredytowym stanowią:

- identyfikacja,
- pomiar,
- kontrola,
- monitoring,
- raportowanie.

Pomiar i ocena ryzyka kredytowego

Poziom ryzyka kredytowego jest limitowany zgodnie z ograniczeniami wynikającymi z przepisów zewnętrznych i wewnętrznych zasad ustalanych przez Bank, szczególnie dotyczących ograniczeń zaangażowania kredytowego wobec jednego klienta, grupy podmiotów powiązanych kapitałowo i organizacyjnie oraz branż gospodarki.

Bank dokonuje analizy ryzyka zarówno w ujęciu indywidualnym, jak i portfelowym, w związku z czym podejmuje działania, które prowadzą do:

- minimalizacji poziomu ryzyka kredytowego pojedynczego kredytu przy założonym poziomie zwrotu;
- redukcji łącznego ryzyka kredytowego wynikającego z posiadania przez Bank określonego portfela kredytowego.

W ramach minimalizacji poziomu ryzyka pojedynczego zaangażowania Bank każdorazowo przy udzielaniu kredytu lub innego produktu kredytowego:

- ocenia wiarygodność oraz zdolność kredytową z uwzględnieniem m.in. szczegółowej analizy źródła spłaty ekspozycji;
- ocenia zabezpieczenia, w tym weryfikuje ich stan formalno-prawny oraz ekonomiczny, z uwzględnieniem m.in. adekwatności LTV.

Ponadto w ramach wzmocnienia kontroli ryzyka indywidualnych ekspozycji Bank cyklicznie monitoruje klientów podejmując stosowne działania minimalizujące w przypadku zidentyfikowania czynników podwyższonego ryzyka.

W zakresie minimalizacji poziomu ryzyka kredytowego wynikającego z posiadania określonego portfela, Bank:

- 1) wyznacza i kontroluje limity koncentracji;
- 2) monitoruje sygnały wczesnego ostrzegania w ramach systemu EWS;
- 3) regularnie monitoruje portfel kredytowy kontrolując wszystkie istotne parametry ryzyka kredytowego (m.in. PD, LTV, DTI, CoR, LGD, NPL, Coverage);
- 4) przeprowadza regularne testy warunków skrajnych.

Udzielanie produktów kredytowych przez Bank realizowane jest zgodnie z metodykami kredytowania właściwymi dla segmentu klienta i rodzaju produktu. Ocena zdolności kredytowej klienta poprzedzająca wydanie decyzji o udzieleniu produktu kredytowego przeprowadzana jest z wykorzystaniem systemu wspierającego proces kredytowy, narzędzi: scoringowego lub ratingowego; zewnętrznych informacji (np. baz: Centralna Baza Dokumentów – dokumenty zastrzeżone, Centralna Baza Dokumentów - bankowy rejestr, Biuro Informacji Kredytowej, Biuro Informacji Gospodarczych) i wewnętrznych baz Banku. Udzielanie produktów kredytowych przebiega zgodnie z obowiązującymi w Banku procedurami operacyjnymi wskazującymi właściwe czynności wykonywane w procesie kredytowym, odpowiedzialne za nie jednostki Banku oraz wykorzystywane narzędzia.

Decyzje kredytowe zapadają zgodnie z obowiązującym w Banku systemem podejmowania decyzji kredytowych (szczeblie kompetencyjne dopasowane do poziomu ryzyka związanego z klientem oraz transakcją).

W celu regularnej oceny podejmowanego ryzyka kredytowego oraz mitygowania ewentualnych strat na ekspozycjach kredytowych, w okresie kredytowania Bank monitoruje sytuację Klienta poprzez identyfikację sygnałów wczesnego ostrzegania, oraz okresowe, indywidualne przeglądy ekspozycji kredytowych.

Bank realizuje politykę rozdzielenia funkcji związanych z pozyskaniem Klienta i sprzedaży produktów kredytowych od funkcji związanych z oceną ryzyka kredytowego, podejmowaniem decyzji kredytowych oraz monitorowaniem ekspozycji kredytowej.

Monitoring i raportowanie ryzyka kredytowego

Stalą ochronę jakości portfela kredytowego zapewniają:

- bieżące monitorowanie terminowej obsługi kredytów;

- okresowe przeglądy, w szczególności sytuacji finansowo-ekonomicznej klientów i wartości przyjętych zabezpieczeń.

Monitoring klienta indywidualnego zawiera następujące obszary:

- klienta;
- produkty kredytowe przyznane dłużnikowi;
- umowę, z tytułu której powstała ekspozycja kredytowa;
- przyjęte zabezpieczenia;
- wysokości utworzonych odpisów aktualizacyjnych i rezerw.

Monitoring klienta biznesowego dotyczy przede wszystkim:

- klienta i podmiotów z nim powiązanych;
- branży prowadzonej działalności;
- produktów kredytowych przyznanych dłużnikowi;
- weryfikacji spełnienia przez Klienta klauzul umownych zawartych w umowie, z tytułu której powstała ekspozycja kredytowa;
- przyjętych zabezpieczeń (weryfikacja ustanowienia i wartości zabezpieczeń);
- warunków rynkowych wpływających na zdolność kredytową klienta;
- wysokości utworzonych odpisów aktualizacyjnych i rezerw.

Wszystkie ekspozycje kredytowe w segmencie klienta biznesowego obejmowane są dodatkowo monitoringiem portfelowym, tj.:

- oceną na podstawie dedykowanego modelu oceny behawioralnej oraz
- procesem identyfikacji sygnałów wczesnego ostrzegania.

Wszystkie ekspozycje kredytowe klientów indywidualnych i biznesowych podlegają monitoringowi oraz bieżącej klasyfikacji do właściwych ścieżek procesowych. W celu usprawnienia monitoringu i kontroli ryzyka operacyjnego zostały wdrożone rozwiązania w systemach kredytowych Banku. Narzędzia systemowe zostały skonsolidowane w celu efektywnego wykonywania procedur monitoringu, którymi objęte zostaną wszystkie rachunki.

Regularnie wykonywany jest monitoring zaangażowań klasyfikowanych jako normalne i jako zagrożone, które mogłyby powodować intensyfikację działań na etapie postępowania przedegzekucyjnego lub windykacyjnego. Rachunki poddawane są ocenie pod względem przekształcenia zadłużenia w ramach procedury restrukturyzacyjnej, w celu minimalizacji strat Banku z tytułu niespłaconych terminowo zobowiązań kredytowych.

Proces monitoringu kończy się wydaniem rekomendacji dotyczącej strategii dalszej współpracy z Klientem.

W Alior Banku sporządzane są miesięczne i kwartalne raporty na temat ryzyka kredytowego. Raportowanie ryzyka kredytowego obejmuje cykliczne informowanie o skali narażenia na ryzyko portfela kredytowego.

Narzędzia zarządzania ryzykiem kredytowym

Scoring kredytowy jest narzędziem wspierającym decyzje kredytowe dla Klientów indywidualnych i mikroprzedsiębiorstw, a rating kredytowy stanowi instrument wspierania procesu podejmowania decyzji w segmencie małych, średnich i dużych przedsiębiorstw.

System scoringowy i ratingowy umożliwia:

- kontrolę ryzyka kredytowego dzięki uzyskaniu oceny wiarygodności kredytowej klientów;
- ujednoczenie kryteriów podejmowania decyzji kredytowych z zachowaniem bezstronności i obiektywizmu;
- skrócenie czasu podejmowania decyzji kredytowych i zagwarantowanie większej skuteczności ocen wniosków kredytowych (zwiększenie wydajności pracy i zmniejszenie kosztów obsługi);
- uproszczenie oceny wniosków kredytowych dzięki automatyzacji procesu;
- segmentację klientów ze względu na ryzyko;
- monitorowanie i prognozowanie jakości portfela kredytowego;
- ułatwienie oceny dotychczasowej polityki kredytowej i szybsze wprowadzanie zmian w procesach decyzyjnych służących do oceny ryzyka kredytowego klientów biznesowych oraz indywidualnych.

W Banku regularnie przeprowadza się proces monitorowania poprawności funkcjonowania modeli scoringowych i ratingowych. Jego celem jest stwierdzenie, czy stosowane modele właściwie różnicują ryzyko, a oszacowania parametrów ryzyka właściwie odzwierciedlają odpowiednie aspekty ryzyka. Ponadto, podczas kontroli funkcjonalnych weryfikuje się poprawność zastosowania modeli w procesie kredytowym.

Stosowane obecnie modele scoringowe zostały zbudowane wewnątrz w Banku. W celu wzmocnienia procesu zarządzania ryzykiem modeli wykorzystywanych w Banku funkcjonuje zespół pełniący funkcję niezależnej jednostki walidacyjnej.

Wynikami zastosowania modelu scoringowego są:

- wartość scoru decyzyjnego danego klienta/wniosku;
- klasa scoringowa z przypisaną wartością teoretycznego PD;
- rekomendacja scoringowa do wniosku kredytowego w postaci: „Akceptacja” lub „Odrzucenie”.

Rodzaj modelu, którym oceniani są klienci indywidualni, zależy od typu i specyfiki wnioskowanego produktu kredytowego, historii kredytowej oraz historii współpracy z Bankiem. Wybór modelu do oceny Klientów Biznesowych zależy od przynależności danego Klienta do jednego z segmentów ze względu na osiągnięte przychody ze sprzedaży. Ocena scoringowa/ratingowa wpływa na wysokość standardowych kosztów ryzyka podbieranych od danej transakcji.

Znajomość skali potencjalnych niebezpieczeństw związanych z koncentracją zaangażowań w Banku umożliwia prawidłowe zarządzanie aktywami i zobowiązaniami, a przede wszystkim tworzenie bezpiecznej struktury portfela kredytowego. W celu zapobiegania niekorzystnym zdarzeniom wynikającym z nadmiernej koncentracji Bank ogranicza ryzyko koncentracji, ustanawiając limity i stosując normy koncentracji wynikające z przepisów zewnętrznych oraz norm koncentracji przyjętych wewnątrz.

Bank wprowadził:

- zasady identyfikacji obszarów wystąpienia ryzyka koncentracji z tytułu działalności kredytowej;
- proces ustalania i aktualizowania wysokości limitów;
- proces zarządzania limitami wraz z ustaleniem sposobu postępowania w przypadku przekroczenia dozwolonego poziomu limitu;
- proces monitorowania ryzyka koncentracji, w tym sprawozdawczość;
- kontrolę procesu zarządzania ryzykiem koncentracji.

W procesie ustalenia i aktualizacji limitów koncentracji bierze się pod uwagę:

- informacje o poziomie ryzyka kredytowego limitowanych segmentów portfela i ich wpływie na realizację założeń apetytu na ryzyko w zakresie jakości portfela kredytowego i pozycji kapitałowej Banku;
- wrażliwość limitowanych segmentów portfela na zmiany w otoczeniu makroekonomicznym ocenianą w ramach cyklicznie przeprowadzanych testów warunków skrajnych;
- wiarygodne informacje ekonomiczne i rynkowe dotyczące każdego z obszarów koncentracji zaangażowań, w szczególności wskaźniki makroekonomiczne, branżowe, informacje dotyczące trendów gospodarczych, z uwzględnieniem projekcji wysokości stóp procentowych, kursów wymiany, analizy ryzyka politycznego, ratingi rządów oraz instytucji finansowych;
- wiarygodne informacje na temat sytuacji ekonomicznej podmiotów, branż, gałęzi, sektorów gospodarki, informacji ogólnogospodarczych, w tym o sytuacji gospodarczej i politycznej krajów, oraz inne informacje potrzebne do oceny występującego w Banku ryzyka koncentracji;
- interakcje między różnymi rodzajami ryzyka, tj.: ryzykiem kredytowym, rynkowym, płynności i operacyjnym.

Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego - zabezpieczenia

Zabezpieczenia ustanawia się w stosunku do ponoszonego przez Bank ryzyka kredytowego i w sposób elastyczny wobec możliwości klienta. Jego ustanowienie nie zwalnia Banku z obowiązku badania zdolności kredytowej klienta.

Zabezpieczenie kredytu ma na celu zapewnienie Bankowi zwrotu udzielonego kredytu wraz z należnymi odsetkami i kosztami, jeśli kredytobiorca nie ureguluje należności w terminach ustalonych umową kredytu, a działania restrukturyzacyjne nie przyniosą oczekiwanych efektów.

Bank akceptuje w szczególności następujące formy prawne zabezpieczeń:

- gwarancje, regwarancje i poręczenia;
- blokady;
- zastawy rejestrowe;
- przewłaszczenia;
- cesje wierzytelności;
- cesje z ubezpieczenia kredytu;
- weksle;
- hipoteki;
- pełnomocnictwa do rachunku bankowego;
- kaucje (jako szczególną formę zabezpieczenia).

Przedmioty zabezpieczeń są weryfikowane w procesie kredytowym pod kątem prawnych możliwości skutecznego zabezpieczenia Banku oraz oceniana jest ich wartość rynkowa jak również wartość możliwa do odzyskania w ew. procesie egzekucji.

39.2 Dane finansowe

Maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe

Pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej	31.12.2019	31.12.2018
Rachunek bieżący w banku centralnym	553 598	706 079
Inwestycyjne aktywa finansowe	15 798 474	13 727 570
wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	10 438 695	7 280 080
wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	543 725	515 138
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	4 816 054	5 932 352
Pochodne instrumenty zabezpieczające	134 832	112 400
Należności od banków	212 885	172 839
Należności od klientów	55 580 512	54 239 260
Segment detaliczny	31 869 341	29 443 496
Kredyty konsumpcyjne	17 819 615	16 528 475
Kredyty na nieruchomości mieszkaniowe	11 271 326	10 352 136
Kredyty consumer finance	2 778 400	2 562 885
Segment biznesowy	23 711 171	24 795 764
Kredyty operacyjne	12 339 426	13 112 560
Kredyty inwestycyjne	7 192 310	8 313 536
Pozostałe	4 179 435	3 369 668
Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	335 489	333 198
Inne aktywa finansowe	450 043	550 532
Razem	73 065 833	69 841 878

Aktywa finansowe nieprzeterminowane

Wewnętrzne klasy ratingowe

Segment klienta indywidualnego objęty jest spójnym systemem scoringowym.

Segment klienta biznesowego objęty jest spójnym systemem ratingowym.

Dla obydwu systemów wprowadzono jednolite skale ratingowe. Skala modeli PD klientów segmentu detalicznego składa się z 20 klas. Skala modeli PD klientów segmentu biznesowego składa się z 25 klas.

Poniżej zaprezentowano rozkład aktywów nieprzeterminowanych wg powyższych modeli na zagregowanej skali PD.

	31.12.2019	31.12.2018
Segment detaliczny		
< 0,18%	7 800 442	4 374 795
0,18% - 0,28%	2 463 147	2 806 173
0,28% - 0,44%	2 353 367	2 753 314
0,44% - 0,85%	2 827 112	2 735 092
0,85% - 1,33%	3 233 158	2 896 555

	31.12.2019	31.12.2018
1,33% - 2,06%	3 329 117	3 121 644
2,06% - 3,94%	4 537 394	4 580 940
3,94% - 9,10%	1 445 802	1 752 115
> 9,1%	1 004 704	1 113 627
Brak scoringu	172 723	369 126
Razem segment detaliczny	29 166 966	26 503 381
Segment biznesowy		
< 0,28%	967	728
0,28% - 0,44%	65 003	14 240
0,44% - 0,85%	554 105	246 600
0,85% - 1,33%	2 442 833	592 446
1,33% - 2,06%	1 989 770	3 127 364
2,06% - 3,94%	7 934 445	6 061 785
3,94% - 9,1%	3 650 819	5 655 953
> 9,1%	2 575 859	3 823 279
Brak ratingu	94 094	631 488
Razem segment biznesowy	19 307 895	20 153 882
Razem należności nieprzeterminowane i bez utraty wartości	48 474 861	46 657 263
Należności nieprzeterminowane w utracie wartości	1 369 380	858 092
Segment detaliczny	65 140	49 717
Segment biznesowy	1 304 240	808 375
Razem należności od klientów nieprzeterminowane	49 844 241	47 515 355

Maksymalne narażenie na ryzyko w zakresie instrumentów pochodnych zostało zaprezentowane w nocie 19.2.3.

Zewnętrzne klasy ratingowe

Portfel/Rating	AAA	AA- do AA+	A- do A+	BBB- do BBB+	BB- do BB+	B- do B+	bez ratingu	31.12.2019
Należności od banków	0	27 342	136 806	7 867	0	0	40 870	212 885
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody w tym:	0	0	10 370 132	0	0	0	68 563	10 438 695
Dłużne papiery wartościowe	0	0	10 318 934	0	0	0	68 543	10 387 477
emitowane przez Bank Centralny	0	0	1 749 781	0	0	0	0	1 749 781
emitowane przez Skarb Państwa	0	0	8 548 971	0	0	0	0	8 548 971
emitowane przez banki	0	0	20 182	0	0	0	0	20 182
emitowane przez inne podmioty finansowe	0	0	0	0	0	0	0	0
emitowane przez inne podmioty niefinansowe	0	0	0	0	0	0	68 543	68 543
Instrumenty kapitałowe	0	0	51 198	0	0	0	20	51 218
emitowane przez inne podmioty finansowe	0	0	51 198	0	0	0	4	51 202
emitowane przez podmioty niefinansowe	0	0	0	0	0	0	16	16
Aktywa finansowe wyceniane wg. zamortyzowanego kosztu	0	0	4 816 009	0	0	0	45	4 816 054

Portfel/Rating	AAA	AA- do AA+	A- do A+	BBB- do BBB+	BB- do BB+	B- do B+	bez ratingu	31.12.2019
Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	0	0	335 489	0	0	0	0	335 489
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	0	0	94 074	0	0	0	76 314	170 388
Dłużne papiery wartościowe	0	0	94 074	0	0	0	17 712	111 786
emitowane przez Skarb Państwa	0	0	94 074	0	0	0	0	94 074
emitowane przez podmioty niefinansowe	0	0	0	0	0	0	17 712	17 712
Instrumenty kapitałowe	0	0	0	0	0	0	58 602	58 602
Instrumenty pochodne	0	9 232	383 301	26 009	0	0	89 627	508 169
Razem	0	36 574	16 135 811	33 876	0	0	275 419	16 481 680

Portfel/Rating	AAA	AA- do AA+	A- do A+	BBB- do BBB+	BB- do BB+	B- do B+	bez ratingu	31.12.2018
Należności od banków	0	23 234	111 563	2 511	0	0	35 531	172 839
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody w tym:	0	0	7 206 538	0	0	0	73 542	7 280 080
Dłużne papiery wartościowe	0	0	7 183 621	0	0	0	73 524	7 257 145
emitowane przez Bank Centralny	0	0	0	0	0	0	0	0
emitowane przez Skarb Państwa	0	0	7 109 317	0	0	0	0	7 109 317
emitowane przez banki	0	0	74 304	0	0	0	0	74 304
emitowane przez inne podmioty finansowe	0	0	0	0	0	0	0	0
emitowane przez inne podmioty niefinansowe	0	0	0	0	0	0	73 524	73 524
Instrumenty kapitałowe	0	0	22 917	0	0	0	18	22 935
emitowane przez inne podmioty finansowe	0	0	22 917	0	0	0	2	22 919
emitowane przez podmioty niefinansowe	0	0	0	0	0	0	16	16
Aktywa finansowe wyceniane wg. zamortyzowanego kosztu	0	0	5 932 352	0	0	0	0	5 932 352
Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	0	0	333 198	0	0	0	0	333 198
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	0	0	5 254	0	0	0	43 620	48 874
Dłużne papiery wartościowe	0	0	5 254	0	0	0	16 560	21 814
emitowane przez Skarb Państwa	0	0	5 254	0	0	0	0	5 254
emitowane przez podmioty niefinansowe	0	0	0	0	0	0	16 560	16 560
Instrumenty kapitałowe	0	0	0	0	0	0	27 060	27 060
Instrumenty pochodne	0	4 521	400 609	16 919	0	0	156 615	578 664
Razem	0	27 755	13 989 514	19 430	0	0	309 308	14 346 007

Aktywa finansowe przeterminowane

31.12.2019	do 1 miesiąca	powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	powyżej 3 miesięcy do 1 roku	powyżej 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Należności bez utraty wartości	2 538 729	565 569	90 058	226 636	40 706	3 461 698
Segment detaliczny	1 361 299	400 944	5 347	22 641	2 004	1 792 235
Segment biznesowy	1 177 430	164 625	84 711	203 996	38 702	1 669 464
Należności z utratą wartości	274 595	191 776	760 243	906 373	141 586	2 274 573

31.12.2019	do 1 miesiąca	powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	powyżej 3 miesięcy do 1 roku	powyżej 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Segment detaliczny	58 156	82 135	285 359	360 718	58 632	845 000
Segment biznesowy	216 439	109 641	474 883	545 655	82 955	1 429 573
Należności razem	2 813 323	757 345	850 300	1 133 010	182 292	5 736 271

31.12.2018	do 1 miesiąca	powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	powyżej 3 miesięcy do 1 roku	powyżej 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Należności bez utraty wartości	3 445 862	383 763	368 025	185 194	10 713	4 393 557
Segment detaliczny	1 479 895	251 035	172 254	4 247	809	1 908 240
Segment biznesowy	1 965 967	132 728	195 771	180 947	9 904	2 485 317
Należności z utratą wartości	191 515	123 638	663 789	865 019	148 724	1 992 686
Segment detaliczny	55 634	43 157	337 905	394 011	49 715	880 422
Segment biznesowy	135 881	80 482	325 885	471 009	99 009	1 112 264
Należności razem	3 637 377	507 401	1 031 814	1 050 213	159 437	6 386 243

Kredyty podlegające praktykom forbearance

Bank jako forbearance traktuje uzgodnione z klientem udogodnienia warunków finansowania, wymuszone jego trudną sytuacją finansową (działania restrukturyzacyjne wprowadzające udogodnienia, które w innym przypadku nie byłyby przyznane). Celem działań forbearance jest przywrócenie dłużnikowi lub emitentowi zdolności wywiązania się ze zobowiązań wobec Banku oraz maksymalizacja efektywności zarządzania wierzytelnościami trudnymi, tj. uzyskanie możliwie najwyższych odzysków, przy jednoczesnym ograniczaniu do minimum ponoszonych w związku z tym kosztów.

W procesie restrukturyzacji klienta indywidualnego Bank wykorzystuje następujące narzędzia (które można ze sobą łączyć):

- wydłużenie okresu kredytowania. Wydłużenie okresu kredytowania skutkuje zmniejszeniem wysokości miesięcznych rat kapitałowo-odsetkowych i jest możliwe standardowo do 144 miesięcy (dla produktów niezabezpieczonych), niezależnie od pierwotnego okresu kredytowania. Przy wydłużeniu okresu kredytowania brane pod uwagę są ograniczenia wynikające z metryki produktu np. wiek kredytobiorcy.
- udzielenie karencji w spłacie (pełnej raty lub części raty). W okresie karencji w spłacie rat kapitałowo-odsetkowych kredytobiorca nie jest zobowiązany do jakichkolwiek płatności z tytułu zawartej umowy. Okres spłaty kredytu może ulec wydłużeniu, o tyle miesięcy na ile została przyznana karencja (nie jest to tożsame z zastosowaniem narzędzia wydłużenie okresu kredytowania). Karencja pełnej raty stosowana jest standardowo do 6 miesięcy, karencja części kapitałowej raty standardowo do 12 miesięcy.
- konsolidacja kilku zobowiązań w Alior Banku, w tym zamiana limitu w rachunku LOR/nieuprawnionego debetu w ROR/KK, na kredyt spłacany w ratach. Konsolidacja skutkuje przekształceniem kilku wierzytelności wynikających z różnych umów w jedną wierzytelność. U uruchomieniu w wyniku konsolidacji produkt jest spłacany w miesięcznych ratach na podstawie

ustalonego harmonogramu. Parametry produktu uruchamianego w wyniku zastosowania danego narzędzia zgodnie z Metryką produktu: pożyczka gotówkowa/kredyt konsolidacyjny.

W szczególnie uzasadnionych sytuacjach istnieje możliwość zastosowania innych narzędzi.

W procesie restrukturyzacji klienta biznesowego nie wprowadzono ograniczeń dotyczących form stosowanych praktyk typu *forbearance*. Z uwagi na specyfikę klientów, najczęściej stosowanymi narzędziami są:

- porozumienie poprzez zmianę harmonogramu zapadłych ekspozycji (po dacie zapadalności lub wypowiedzeniu). Polega to na przeniesieniu zadłużenia z jednej lub więcej ekspozycji na rachunek nieodnawialny z możliwymi wariantami harmonogramu: rozliczającym całe zadłużenie w czasie lub rozliczającym część zadłużenia w czasie, a część w formie płatności na końcu okresu.
- aneks zmniejszający limit w kredytach odnawialnych. Polega na systematycznym zmniejszaniu limitu kredytowego (najczęściej z częstotliwością miesięczną) o określoną w aneksie kwotę.
- aneks zmieniający warunki w zakresie terminu spłaty/wysokości raty lub karencji na kapitał/odsetki.

Bank dla ekspozycji podlegających praktykom *forbearance* przyjmuje zaostrzone kryteria identyfikacji przesłanek utraty wartości. Poza standardowym katalogiem przesłanek, w odniesieniu do tych ekspozycji stosowane jest dodatkowe kryterium ilościowe, tj: opóźnienie powyżej 30 dni.

Ekspozycja wobec której w wyniku klasyfikacji jako *forbearance* zidentyfikowana została przesłanka utraty wartości (default) utrzymuje taką przesłankę przez co najmniej 12 miesięcy. Po tym okresie ekspozycja ta może wyjść ze statusu default jeżeli nie ma istotnych opóźnień ani żadnych innych przesłanek utraty wartości. Ekspozycja taka pozostaje w statusie *forbearance* jeszcze przez 24 miesiące. W tym okresie identyfikacja przesłanek utraty wartości jest realizowana wg zaostrzonych kryteriów wymienionych powyżej.

Bank nie różnicuje podejścia do rozpoznania utraty wartości w zależności od typu udogodnienia udzielonego klientowi. Wszystkie typy udogodnień podlegają dodatkowym zaostrzonym kryteriom identyfikacji utraty wartości.

Kredyty udzielone klientom podlegające <i>forbearance</i>	31.12.2019	31.12.2018
Segment detaliczny	750 371	355 720
bez rozpoznanej utraty wartości	634 873	192 311
z rozpoznaną utratą wartości	324 190	222 516
odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	-208 692	-59 107
oceniane metodą indywidualną	0	0
oceniane metodą portfelową	-208 692	-59 107
Segment biznesowy	950 948	719 310
bez rozpoznanej utraty wartości	381 165	299 789
z rozpoznaną utratą wartości	911 147	677 526
odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	-341 364	-258 006
oceniane metodą indywidualną	-254 816	-211 392
oceniane metodą portfelową	-86 548	-46 613
POCI	36 170	402
Razem należności netto	1 737 489	1 075 432

Kredyty udzielone klientom podlegające forbearance	31.12.2019	31.12.2018
z rozpoznaną utratą wartości	783 538	585 010
w tym wartość zabezpieczenia	507 608	364 860
bez rozpoznanej utraty wartości	917 781	490 020
w tym wartość zabezpieczenia	400 933	267 169
nieprzeterminowane	685 619	304 382
przeterminowane	232 162	185 638
POCI	36 170	402
Razem należności netto	1 737 489	1 075 432

Kredyty udzielone klientom podlegające forbearance według regionu geograficznego	31.12.2019	31.12.2018
Dolnośląski	135 670	78 816
Kujawsko-pomorski	58 282	29 590
Lubelski	43 280	24 200
Lubuski	55 004	40 752
Łódzki	116 005	56 564
Małopolski	152 329	132 654
Mazowiecki	523 710	348 632
Opolski	32 019	18 839
Podkarpacki	24 484	11 943
Podlaski	15 803	11 358
Pomorski	92 103	57 168
Śląski	148 701	80 858
Świętokrzyski	15 848	8 269
Warmińsko-mazurski	38 912	18 764
Wielkopolski	183 450	72 337
Zachodniopomorski	101 888	84 688
Razem należności netto	1 737 489	1 075 432

Zmiana wartości bilansowej kredytów udzielonych klientom podlegających forbearance	31.12.2019	31.12.2018
Wartość bilansowa netto na początek okresu	1 075 432	624 128
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	-232 944	-21 508
Wartość bilansowa brutto kredytów i pożyczek wyłączonych w okresie	-147 991	-249 648
Wartość bilansowa brutto kredytów i pożyczek nowo ujętych w okresie	1 133 655	823 765
Inne zmiany	-90 663	-101 305
Wartość bilansowa netto na koniec okresu	1 737 489	1 075 432

W latach 2019 i 2018 wartość przychodów odsetkowych od kredytów, które podlegały forbearance wynosiła odpowiednio 113 924 tys. zł i 51 734 tys. zł.

Koncentracja

Dziesięciu największych kredytobiorców	Waluta	31.12.2019	Waluta	31.12.2018
Firma 1	EUR,PLN	1 341 971	EUR,PLN	1 505 867
Firma 2	PLN	308 762	PLN	332 890
Firma 3	PLN	231 765	PLN	258 231
Firma 4	PLN	203 704	PLN	240 741
Firma 5	PLN	179 108	PLN	231 548
Firma 6	EUR,PLN,USD	166 909	EUR,PLN	212 366
Firma 7	PLN	162 745	PLN	209 828
Firma 8	PLN	153 970	PLN	204 275
Firma 9	PLN	142 457	PLN	189 650
Firma 10	EUR,PLN	135 180	EUR	175 120

W poniższej tabeli przedstawiono zaangażowania klientów biznesowych Alior Banku w podziale na branże.

Sekcja według PKD 2007	Nazwa sekcji	31.12.2019	31.12.2018
Sekcja A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	631 052	688 584
Sekcja B	Górnictwo i wydobywanie	194 475	207 454
Sekcja C	Przetwórstwo przemysłowe	4 932 450	5 277 228
Sekcja D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	1 159 557	1 386 121
Sekcja E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	155 247	141 960
Sekcja F	Budownictwo	3 984 826	5 172 308
Sekcja G	Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, w tym motocykli	6 496 330	6 241 749
Sekcja H	Transport i gospodarka magazynowa	3 071 785	2 421 691
Sekcja I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	1 698 343	1 790 921
Sekcja J	Informacja i komunikacja	1 115 965	1 058 685
Sekcja K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2 897 955	3 059 703
Sekcja L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	5 253 504	6 221 402
Sekcja M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1 224 104	1 200 695
Sekcja N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	887 491	899 530
Sekcja O	Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenie społeczne	6 056	13 445
Sekcja P	Edukacja	137 469	146 726
Sekcja Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	747 011	668 363
Sekcja R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	249 150	736 090
Sekcja S	Pozostała działalność usługowa	195 039	187 932
Sekcja U	Organizacje i zespoły eksterytorialne	32	4
Razem		35 037 842	37 520 591

Powyższe zaangażowania wobec klientów biznesowych zawierają:

- kwotę kredytu (zaangażowanie bilansowe oraz pozabilansowe, bez odsetek i opłat oraz uwzględniania odpisów) pomniejszoną o wniesione kaucje pieniężne;
- nieautoryzowane debety na rachunkach bieżących;
- limity skarbowe pomniejszone o wniesione kaucje, z uwzględnieniem papierów dłużnych na księgach Banku, których emitentem jest podmiot z danej sekcji.

Na koniec 2019 r. wartość ekspozycji obciążająca wewnętrzne limity koncentracji wynosi 72 235 283 tys. zł, z czego 35 037 842 tys. zł to ekspozycja wobec klientów biznesowych, natomiast 38 197 441 tys. zł - wobec klientów indywidualnych. Natomiast na koniec 2018 r. wartość ekspozycji obciążająca wewnętrzne limity koncentracji wynosi 72 244 150 tys. zł, z czego 37 520 591 tys. zł to ekspozycja wobec klientów biznesowych, natomiast 34 723 559 tys. zł wobec klientów indywidualnych.

Kraj	31.12.2019	31.12.2018
Polska	69 627 477	70 003 479
Wielka Brytania	392 547	289 493
Luksemburg	474 033	426 111
Cypr	11 378	20 589
Szwecja	849	781
Węgry	56	457
Szwajcaria	24 008	25 783
Niemcy	236 017	24 885
Irlandia	65 610	25 877
Holandia	39 634	14 643
Pozostałe kraje	1 363 674	1 412 052
RAZEM	72 235 283	72 244 150

40 Ryzyko stopy procentowej

40.1 Opis ryzyka

Definicja ryzyka stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej (w tym ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej) definiowane jest jako ryzyko negatywnego wpływu zmiany poziomu rynkowych stóp procentowych na bieżący wynik lub wartość bieżącą netto kapitałów Banku. Ze względu na politykę ograniczania ryzyka w księdze handlowej, Bank przywiązuje szczególną wagę do specyficznych aspektów ryzyka stopy procentowej związanych z księgą bankową, takich jak:

- ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania;
- ryzyko bazowe, czyli wpływ nierównoległej zmiany różnych indeksów referencyjnych o zbliżonym terminie przeszacowania na wynik Banku;
- ryzyko krzywej dochodowości;
- ryzyko opcji klienta.

Ponadto w zakresie ryzyka stopy procentowej Bank zwraca szczególną uwagę na modelowanie produktów o nieokreślonym terminie zapadalności oraz wysokości oprocentowania ustalanego przez Bank (np. dla depozytów bieżących), a także wpływ na ryzyko pozycji pozaodsetkowych (np. kapitał, majątek trwałe).

Cel zarządzania ryzykiem stopy procentowej

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest ograniczanie ewentualnych strat z tytułu zmian rynkowych stóp procentowych do akceptowalnego poziomu poprzez odpowiednie kształtowanie struktury pozycji bilansowych i pozabilansowych.

Do celów zarządzania ryzykiem stopy procentowej Bank wyróżnia działalność handlową, obejmującą papiery wartościowe i instrumenty pochodne, zawarte w celach handlowych, oraz działalność bankową, obejmującą pozostałe papiery wartościowe, emisje własne, pożyczki, depozyty, kredyty oraz transakcje pochodne służące zabezpieczeniu ryzyka księgi bankowej.

Pomiar i ocena ryzyka stopy procentowej

Pomiar i ocena ryzyka stopy procentowej portfela bankowego odbywa się poprzez ograniczenie zmienności wyniku odsetkowego (NII) oraz ograniczanie zmian wartości ekonomicznej kapitałów własnych Banku (EVE). Oprócz miar NII oraz EVE w pomiarze ryzyka stopy procentowej Bank wykorzystuje miarę BPV i VaR oraz testy warunków skrajnych. Miara BPV określa szacowaną zmianę wyceny danej transakcji/pozycji w wyniku przesunięcia krzywej dochodowości w danym jej punkcie o 1 punkt bazowy. Wartości BPV mierzy się codziennie w każdym punkcie krzywej, w odniesieniu do każdej waluty.

Miara VaR, określa potencjalną wartość straty na utrzymywanych pozycjach-związanych ze zmianami stóp procentowych, przy zachowaniu założonego poziomu ufności oraz okresu utrzymania pozycji. Do wyznaczenia VaR Bank stosuje metodę wariancji-kowariancji przy zachowaniu poziomu ufności równego 99%. Wielkość jest ustalana codziennie dla poszczególnych obszarów odpowiedzialnych za podejmowanie i zarządzanie ryzykiem, indywidualnie oraz łącznie.

Monitoring i raportowanie ryzyka stopy procentowej

W Alior Banku regularnie monitoruje się i raportuje:

- poziom miar ryzyka stopy procentowej,
- stopień wykorzystania kapitału wewnętrznego alokowanego na ryzyko stopy procentowej,
- stopień wykorzystania wewnętrznych limitów i wartości progowych na ryzyko stopy procentowej,
- wyniki testów warunków skrajnych.

Raporty dotyczące ryzyka stopy procentowej opracowywane są w trybie dziennym, tygodniowym, miesięcznym oraz kwartalnym.

Narzędzia zarządzania ryzykiem stopy procentowej

Główne narzędzia zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Alior Banku to:

- wewnętrzne procedury dotyczące zarządzania ryzykiem stopy procentowej;
- miary ryzyka stopy procentowej takie jak NII, EVE, VaR, BPV;
- limity i wartości progowe na poszczególne miary ryzyka stopy procentowej;

- testy warunków skrajnych (w tym analiza scenariuszy obejmująca m.in. wpływ określonych zmian stóp procentowych na przyszły wynik odsetkowy, wartość ekonomiczną kapitału, testy odwrócone oraz dynamiczne prognozy wrażliwości na zmiany stóp procentowych).

40.2 Dane finansowe

Miary wrażliwości

Oszacowanie BPV w dniu 31 grudnia 2019 r. oraz 31 grudnia 2018 r. przedstawiają tabele (w tys.zł):

BPV na koniec 2019 r. rozbięcie na tenory:

Waluta	Do 6 miesięcy	6 miesięcy - 1 rok	1 - 3 lata	3 - 5 lat	5 - 10 lat	łącznie
PLN	-452,0	294,6	886,3	516,2	36,9	1 281,8
EUR	-49,5	78,4	310,7	401,0	-1,6	739,1
USD	9,3	15,5	-7,5	-0,3	-1,5	15,4
CHF	-1,4	0,2	0,2	0,0	0,0	-1,1
GBP	-0,5	2,3	0,1	0,0	0,0	1,8
Inne	-1,4	-1,3	12,7	10,7	0,0	20,7
Razem	-495,6	389,6	1 202,4	927,6	33,7	2 057,7

BPV na koniec 2018 r. rozbięcie na tenory

Waluta	Do 6 miesięcy	6 miesięcy - 1 rok	1 - 3 lata	3 - 5 lat	5 - 10 lat	łącznie
PLN	-33,2	285,2	445	1 002,6	-121,7	1 577,9
EUR	-38,8	41,7	258,1	359,3	13,3	633,6
USD	16,3	21,8	4	-0,3	-1,6	40
CHF	-2,4	-0,3	0	0,2	0,7	-1,7
GBP	-1,2	2,2	0,1	0	0	1
Inne	-0,4	0	0	0	0	-0,4
Razem	-59,6	350,6	707	1 361,7	-109,3	2 250,6

Statystyka BPV

Księga	01.01.2019-31.12.2019			01.01.2018-31.12.2018		
	Minimalny	Średni	Maksymalny	Minimalny	Średni	Maksymalny
Księga bankowa	-429	29	334	-543	-105	298
Księga handlowa	-88	9	84	-70,2	-3,7	80
CALCO	1 914	2 215	2 529	846,7	1 397,7	2 285
Razem	1 826	2 253	2 637	431,3	1 288,9	2 476,5

Kształtowanie się miary VaR w latach 2019 i 2018 prezentuje poniższa tabela (99% VaR o horyzoncie 10 dni).

Księga	01.01.2019-31.12.2019			01.01.2018-31.12.2018		
	Minimalny	Średni	Maksymalny	Minimalny	Średni	Maksymalny
Księga bankowa	29 624	40 670	61 551	7 597	21 691	39 735
Księga handlowa	1 087	2 531	4 063	738	2 636	4 580
Razem	29 426	40 876	61 339	8 085	22 961	40 362

Zmiana wartości ekonomicznej kapitału

Zmianę wartości ekonomicznej kapitału przy przesunięciu równoległym krzywych procentowych o +/- 200 p.b. oraz scenariuszach określonych przez EBA na koniec grudnia 2019 r. i 2018 r., przedstawiono poniżej:

Scenariusz	Zmiana wartości ekonomicznej kapitału 31.12.2019	Zmiana wartości ekonomicznej kapitału 31.12.2018
równoległe przesunięcie krzywych stóp procentowych w górę (EBA)	116 929	200 988
równoległe przesunięcie krzywych stóp procentowych w dół (EBA)	-156 732	-211 665
wystromienie krzywej stóp procentowych (EBA)	-49 049	8 074
wypłaszczenie krzywej stóp procentowych (EBA)	49 964	40 782
wzrost krótkoterminowych stóp procentowych (EBA)	84 613	102 964
spadek krótkoterminowych stóp procentowych (EBA)	-129 908	-149 483
równoległe przesunięcie krzywych o 200 pb w górę	108 150	179 746
równoległe przesunięcie krzywych o 200 pb w dół	-135 868	-209 435
najbardziej niekorzystny scenariusz	-156 732	-211 665
najbardziej niekorzystny scenariusz jako % Tier 1	2,3%	3,2%

Zmienność wyniku odsetkowego

Zmienność wyniku odsetkowego w horyzoncie do 1 roku przy zmianie stóp procentowych o 100 p.b. (negatywny scenariusz) na koniec 2019 r. i na koniec 2018 r. przedstawiono poniżej.

	31.12.2019	31.12.2018
NII	6,81%	5,98%

Luka przeszacowań

Luka przeszacowań prezentuje różnicę między wartością bieżącą pozycji aktywnych oraz pasywnych narażonych na ryzyko stopy procentowej, podlegających przeszacowaniu w danym przedziale czasowym, przy czym pozycje te ujmowane są w dacie transakcji.

Lukę przeszacowania w PLN, EUR i USD na koniec 2019 i 2018 r. przedstawiono poniżej.

Luka przeszacowania w PLN

2019	1M	3M	6M	1Y	2Y	5Y	>5Y	Razem
Luka okresowa	13 541 306	-458 471	6 504 223	-1 934 516	-852 082	-3 937 893	-6 714	12 855 853
Luka skumulowana	13 541 306	13 082 836	19 587 058	17 652 542	16 800 460	12 862 567	12 855 853	

2018	1M	3M	6M	1Y	2Y	5Y	>5Y	Razem
Luka okresowa	1 854 930	12 208 612	4 109 608	-4 410 765	-1 812 471	-2 755 112	-1 048 521	8 146 281
Luka skumulowana	1 854 930	14 063 543	18 173 151	13 762 385	11 949 914	9 194 802	8 146 281	

Luka przeszacowania w USD

2019	1M	3M	6M	1Y	2Y	5Y	>5Y	Razem
Luka okresowa	-524 668	267 668	-141 115	-77 249	-44 573	-53 140	516	-572 560
Luka skumulowana	-524 668	-257 000	-398 115	-475 364	-519 937	-573 076	-572 560	

2018	1M	3M	6M	1Y	2Y	5Y	>5Y	Razem
Luka okresowa	- 559 903	186 237	- 208 214	- 149 556	- 97 201	- 68 548	- 14 602	- 911 788
Luka skumulowana	- 559 903	- 373 666	- 581 880	- 731 436	- 828 638	- 897 186	- 911 788	

Luka przeszacowania w EUR

2019	1M	3M	6M	1Y	2Y	5Y	>5Y	Razem
Luka okresowa	381 397	326 486	62 121	-84 843	-154 385	-310 775	4 033	224 036
Luka skumulowana	381 397	707 883	770 005	685 162	530 777	220 002	224 036	

2018	1M	3M	6M	1Y	2Y	5Y	>5Y	Razem
Luka okresowa	189 829	126 160	569 229	- 60 658	- 70 758	- 278 570	- 64 265	410 967
Luka skumulowana	189 829	315 989	885 218	824 560	753 802	475 232	410 967	

41 Ryzyko walutowe

41.1 Opis ryzyka

Definicja ryzyka walutowego

Ryzyko walutowe definiowane jest jako ryzyko wystąpienia straty spowodowanej zmianą kursów walutowych. Bank dodatkowo wyróżnia wpływ kursu walutowego na swoje wyniki w perspektywie długookresowej, na skutek przewalutowania przyszłych przychodów i kosztów walutowych po potencjalnie bardziej niekorzystnym kursie. Ryzyko związane z przyszłymi wynikami może być zarządzane w ramach walutowego portfela modelowego.

Cel zarządzania ryzykiem walutowym

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem walutowym jest identyfikacja obszarów działalności Banku, które mogą być na nie narażone, i podejmowanie przedsięwzięć maksymalnie ograniczających ewentualne straty

z tego tytułu. Zarząd Banku określa profil ryzyka walutowego, który musi cechować się zgodnością z obowiązującym planem finansowym Banku.

Pomiar i ocena ryzyka walutowego

Pomiar i ocena ryzyka walutowego odbywa się poprzez ograniczenie pozycji walutowych zajmowanych przez Bank. W pomiarze ryzyka walutowego Bank wykorzystuje miarę VaR i testy warunków skrajnych.

Miara VaR określa potencjalną wartość straty na utrzymywanych pozycjach związanych ze zmianami kursów walutowych, przy zachowaniu założonego poziomu ufności oraz okresu utrzymania pozycji. Do wyznaczenia VaR Bank stosuje metodę wariacji-kowariancji przy zachowaniu poziomu ufności równego 99%. Wielkość jest ustalana codziennie dla poszczególnych obszarów odpowiedzialnych za podejmowanie i zarządzanie ryzykiem, indywidualnie oraz łącznie.

Monitoring i raportowanie ryzyka walutowego

W Alior Banku regularnie monitoruje się i raportuje:

- poziom miar ryzyka walutowego,
- stopień wykorzystania wewnętrznych limitów i wartości progowych na ryzyko walutowe,
- wyniki testów warunków skrajnych.

Raporty dotyczące ryzyka walutowego opracowywane są w trybie dziennym, tygodniowym, miesięcznym oraz kwartalnym.

Limity ryzyka walutowego ustalane są w taki sposób aby ryzyko to pozostawało na ograniczonym poziomie.

Bank może także przeprowadzać transakcje zabezpieczania przyszłych przepływów walutowych o odpowiednio wysokiej pewności realizacji (np. koszt czynszu, dochód odsetkowy netto denominowany w walutach obcych). Ich celem jest ograniczanie zmienności wyniku w bieżącym roku kalendarzowym.

Narzędzia zarządzania ryzykiem walutowym

Główne narzędzia zarządzania ryzykiem walutowym w Alior Banku to:

- wewnętrzne procedury dotyczące zarządzania ryzykiem walutowym;
- wewnętrzne modele i miary ryzyka walutowego;
- limity i wartości progowe na ryzyko walutowe;
- ograniczenia dopuszczalnych transakcji walutowych;
- testy warunków skrajnych.

41.2 Dane finansowe

Miary wrażliwości

Na koniec grudnia 2019 r. maksymalna strata na posiadanym przez Bank portfelu walutowym (zarządzanym w ramach księgi handlowej), wyznaczona w oparciu o VaR w horyzoncie czasowym 10 dni, mogła wynieść 436,04 tys. zł, przy zakładanym poziomie ufności 99%.

	31.12.2019	31.12.2018
Horyzont [dni]	10	10
VaR [tys.zł]	436,04	153,95

Statystyka VaR na portfelu walutowym Banku w latach 2019 i 2018

VaR	31.12.2019	31.12.2018
Min	24,88	50,92
Średni	227,75	540,58
Max	710,56	1 604,13

Założenie normalności rozkładu zmian wartości czynników ryzyka w modelu VaR może w praktyce prowadzić do niedoszacowania strat w skrajnych scenariuszach (zjawisko „grubych ogonów”). W związku z tym Bank przeprowadza testy warunków skrajnych.

W pomiarze narażenia Banku na ryzyko zmian kursów walutowych Bank przeprowadza testy warunków skrajnych. Poniżej przedstawiono wyniki testów warunków skrajnych badających wpływ zmian kursów walutowych w relacji do PLN o +/- 20%.

	31.12.2019	31.12.2018
kursy + 20%	19 289,89	-1 318,28
kursy -20%	-1 861,46	7 831,01

Pozycja walutowa

Wielkość pozycji walutowych w Alior Banku na dzień 31.12.2019 r. i 31.12.2018 r. prezentują poniższe tabele:

31.12.2019	Pozycje bilansowe		Pozycje pozabilansowe		Pozycje netto	
	Długa	Krótka	Długa	Krótka	Długa	Krótka
EUR	6 059 639	-5 399 165	4 011 582	-4 671 460	596	0
USD	480 290	-2 975 309	4 309 328	-1 849 622	0	-35 313
CHF	234 408	-229 585	89 433	-95 192	0	-936
GBP	453 329	-584 706	354 781	-217 102	6 302	0
Pozostałe waluty	303 977	-414 431	498 766	-387 568	744	0
Globalna	7 531 643	-9 603 196	9 263 890	-7 220 944	7 642	-36 249

31.12.2018	Pozycje bilansowe		Pozycje pozabilansowe		Pozycje netto	
	Długa	Krótka	Długa	Krótka	Długa	Krótka
EUR	6 723 487	-4 782 194	4 303 872	-6 231 419	13 746	0
USD	704 922	-3 463 976	3 816 409	-1 084 899	0	-27 544
CHF	238 614	-235 133	93 115	-97 762	0	-1 166
GBP	398 418	-674 659	764 619	-485 946	2 432	0

31.12.2018	Pozycje bilansowe		Pozycje pozabilansowe		Pozycje netto	
Pozycja walutowa	Długa	Krótka	Długa	Krótka	Długa	Krótka
Pozostałe waluty	145 245	-346 985	877 940	-674 337	1 863	0
Globalna	8 210 686	-9 502 947	9 855 955	-8 574 363	18 041	-28 710

Wielkość pozycji walutowych jest kluczowym (poza zmiennościami kursów walutowych) czynnikiem determinującym poziom ryzyka walutowego, na jaki narażony jest Bank. Na poziom pozycji walutowych wpływają wszystkie zawarte transakcje walutowe, bilansowe i pozabilansowe. Narażenie Banku na ryzyko walutowe jest niskie (w odniesieniu do funduszy własnych) VaR 10-dniowy dla portfela walutowego Banku na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosił ok 0,0053%, oraz odpowiednio na dzień 31 grudnia 2018 roku ok 0,0023%.

Struktura walutowa aktywów finansowych

Aktywa	Waluta w przeliczeniu na PLN – 31.12.2019			
	PLN	EUR	USD	Inne
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	638 319	219 429	238 426	256 430
Należności od banków	17 550	152 563	42 127	645
Inwestycyjne aktywa finansowe	15 346 539	357 009	94 926	0
wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	10 074 912	322 698	41 085	0
wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	455 573	34 311	53 841	0
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	4 816 054	0	0	0
Pochodne instrumenty zabezpieczające	134 530	302	0	0
Należności od klientów	49 452 616	5 325 879	104 669	697 348
Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	335 489	0	0	0

Aktywa	Waluta w przeliczeniu na PLN – 31.12.2018*			
	PLN	EUR	USD	Inne
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	833 752	490 037	468 574	285 267
Należności od banków	2 633	120 559	49 309	338
Inwestycyjne aktywa finansowe	13 317 806	370 787	38 902	75
wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	6 937 092	305 515	37 473	0
wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	448 362	65 272	1 429	75
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	5 932 352	0	0	0
Pochodne instrumenty zabezpieczające	112 400	0	0	0
Należności od klientów	47 897 528	5 722 297	146 972	472 463
Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	333 198	0	0	0

*Dane przekształcone – nota 4.2

42 Ryzyko płynności

42.1 Opis ryzyka

Definicja ryzyka płynności

Ryzyko płynności oznacza ryzyko niemożności zrealizowania, na dogodnych dla Banku warunkach i po rozsądnej cenie, zobowiązań płatniczych wynikających z pozycji bilansowych i pozabilansowych, które Bank posiada.

W ramach ryzyka płynności wyróżnia się ryzyko finansowania, które jest ryzykiem utraty posiadanych źródeł finansowania oraz ryzyko braku możliwości odnowienia wymagalnych środków finansowania lub utraty dostępu do nowych źródeł finansowania.

Cel zarządzania ryzykiem płynności

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest zapewnienie niezbędnej wysokości środków finansowych niezbędnych do wywiązywania się z bieżących i przyszłych (również potencjalnych) zobowiązań, z uwzględnieniem specyfiki prowadzonej działalności oraz potrzeb mogących się pojawić w wyniku zmiany warunków rynkowych lub makroekonomicznych.

Zarządzanie ryzykiem płynności

Polityka zarządzania ryzykiem płynności w Banku polega zatem na utrzymaniu własnych pozycji płynnościowych tak, aby w każdym momencie można było wypełnić zobowiązania płatnicze za pomocą dostępnych środków w kasie, wpływów z transakcji o danej dacie zapadalności lub za pomocą sprzedaży zbywalnych aktywów, przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów utrzymania płynności.

W Banku funkcjonuje proces oceny adekwatności zasobów płynności (ILAAP), który w sposób kompleksowy prezentuje kluczowe wskaźniki oraz dane liczbowe dotyczące profilu ryzyka płynności Banku. Proces ten realizuje następujące cele:

- zapewnienie zdolności do terminowego regulowania wszelkich zobowiązań w każdej chwili;
- utrzymanie na odpowiednim poziomie bufora płynności tj. wysokiej jakości aktywów płynnych;
- ustalenie skali podejmowanego przez Bank ryzyka płynności, poprzez ustanowienie wewnętrznych limitów płynności, horyzontu przeżycia w warunkach skrajnych;
- minimalizowanie ryzyka przekroczenia zdefiniowanych w Banku limitów płynności;
- monitorowanie sytuacji płynnościowej Banku pod kątem wystąpienia sytuacji awaryjnej w celu uruchomienia Planu Awaryjnego utrzymania płynności oraz Planu Naprawy;
- zapewnienie zgodności funkcjonujących w Banku procesów z wymogami regulacyjnymi dotyczącymi zarządzania ryzykiem płynności.

W ramach ILAAP Bank:

- identyfikuje ryzyka oraz istotne czynniki ryzyka;
- dokonuje pomiaru i raportuje ryzyko płynności;

- opracowuje procedury i polityki płynności, w tym plan finansowania na kolejne lata działalności Banku;
- zarządza Planami Awaryjnymi i Planem Naprawy w zakresie płynności;
- utrzymuje bufor płynności składający się z wysokiej jakości aktywów płynnych;
- opracowuje system limitów płynności zgodny z apetytem na ryzyko, monitoruje limity płynności oraz wskaźniki wczesnego ostrzegania identyfikujące negatywne trendy mogące mieć wpływ na wzrost ryzyka płynności;
- okresowo przeprowadza (w postaci raportów) analizy kategorii i czynników mających wpływ na aktualny i przyszły poziom płynności;
- przeprowadza testy warunków skrajnych ryzyka płynności, na podstawie których m.in. wylicza wymagany bufor płynności.

Poszczególne elementy ILAAP są zintegrowane ze sobą i stanowią spójną całość. Każdy zidentyfikowany rodzaj ryzyka płynności jest mierzony przy pomocy szeregu analiz i zdefiniowanych wskaźników. Na określone wskaźniki nałożony jest system limitów płynności, który stanowi ograniczenie w podejmowanym przez Bank ryzyku oraz dostarcza sygnałów ostrzegawczych służących rozpoznaniu sytuacji zagrożenia mogącej prowadzić do uruchomienia planów awaryjnych lub planu naprawy. Przy określaniu poziomu limitów oraz wymaganego bufora płynności brane są pod uwagę wyniki testów warunków skrajnych. Testy planów awaryjnych i planu naprawy porównywane są z wynikami testów warunków skrajnych i służą zapewnieniu, iż Bank jest w stanie zachować płynność zarówno w sytuacji normalnej, jak i w sytuacji skrajnej.

Takie związki między poszczególnymi elementami ILAAP pozwalają na efektywne zarządzanie ryzykiem płynności, ograniczenie go oraz zapewnienie dostępu do wystarczających źródeł płynności, nawet w sytuacji skrajnej.

Pomiar i ocena ryzyka płynności

Pomiar ryzyka płynności w Banku dokonywany jest z uwzględnieniem wszystkich istotnych pozycji zarówno bilansowych, jak i pozabilansowych (w tym w szczególności instrumentów pochodnych). Wśród wykorzystywanych miar zarządzania płynnością Banku wyróżnia współczynniki i powiązane z nimi limity następujących rodzajów płynności:

- płynność śróddzienna - zdolność do wykonywania wszystkich zobowiązań pieniężnych w bieżącym dniu;
- płynność bieżąca – zdolność do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty w ciągu kolejnych 7 dni;
- płynność krótkoterminowa – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni;
- płynność średnioterminowa – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań w terminie zapadalności w okresie powyżej 1 i do 12 miesięcy;
- płynność długoterminowa – monitorowanie możliwości wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie dłuższym niż 12 miesięcy.

Monitoring i raportowanie ryzyka płynności

Alior Bank regularnie monitoruje, raportuje poziom miar dotyczących ryzyka płynności oraz stopień wykorzystania wewnętrznych limitów i wartości progowych. Raporty dotyczące ryzyka płynności opracowywane są w trybie dziennym, tygodniowym, miesięcznym, kwartalnym oraz rocznym. Ich częstotliwość i zakres uregulowana jest w wewnętrznych przepisach Banku.

Organizacja procesu zarządzania ryzykiem płynności

W Banku funkcjonuje powołany specjalnie do celów zarządzania aktywami i pasywami Komitet Zarządzania Kapitałem, Aktywami i Pasywami. Strategia dotycząca ryzyka płynności, w tym akceptowalny poziom ryzyka, zakładana struktura bilansu oraz plan finansowania jest zatwierdzana przez Zarząd Banku, a następnie akceptowana przez Radę Nadzorczą Banku. Za zawieranie transakcji międzybankowych odpowiada Departament Skarbu, rozliczanie i księgowanie transakcji ma miejsce w Pionie Operacji, natomiast monitorowanie i pomiar ryzyka płynności odbywa się w Dziale Zarządzania Ryzykiem Finansowym. Podział kompetencji w zakresie zarządzania ryzykiem płynności jest jasny oraz zapewnia rozdzielenie do poziomu Członka Zarządu, co gwarantuje pełną niezależność ich działania.

42.2 Dane finansowe

Przepływy kontraktowe

Zestawienie terminów zapadalności/wymagalności przepływów kontraktowych aktywów i pasywów Banku na dzień 31 grudnia 2019 roku (w mln zł):

31.12.2019	1D	1M	3M	6M	1Y	2Y	5Y	5Y+	Razem
AKTYWA	1 657	3 240	2 445	4 226	6 224	11 763	22 517	42 500	94 572
Gotówka i Nostro	1 357	0	0	0	0	0	0	0	1 357
Należności od banków	0	73	0	0	0	135	0	0	208
Należności od klientów	300	1 394	2 442	3 716	5 752	9 114	16 656	33 315	72 689
Papiery Wartościowe	0	1 773	3	510	472	2 514	5 861	5 816	16 949
Pozostałe aktywa	0	0	0	0	0	0	0	3 369	3 369
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY	-46 181	-5 051	-4 713	-3 899	-5 373	-2 606	-1 288	-7 807	-76 918
Zobowiązania wobec banków	-275	-109	-2	-1	-2	-2	-3	-69	-463
Zobowiązania wobec klientów	-44 160	-4 869	-4 556	-3 569	-4 011	-1 106	-342	-26	-62 639
Emisje własne	0	-67	-126	-285	-1 272	-1 394	-826	-793	-4 763
Kapitały własne	0	-6	-12	-18	-36	0	0	-6 788	-6 860
Pozostałe zobowiązania	-1 746	0	-17	-26	-52	-104	-117	-131	-2 193
Luka bilansowa	-44 524	-1 811	-2 268	327	851	9 157	21 229	34 693	17 654
Skumulowana luka bilansowa	-44 524	-46 335	-48 603	-48 276	-47 425	-38 268	-17 039	17 654	
Instrumenty pochodne – wpływy	0	7 978	2 077	748	344	761	285	43	12 236
Instrumenty pochodne – wypływy	0	-7 956	-2 084	-744	-344	-774	-289	-42	-12 233
Instrumenty pochodne – netto	0	22	-7	4	0	-13	-4	1	3
Linie gwarancyjne i finansowe	-8 880	0	0	0	0	0	0	0	-8 880

31.12.2019	1D	1M	3M	6M	1Y	2Y	5Y	5Y+	Razem
Luka pozabilansowa	-8 880	22	-7	4	0	-13	-4	1	-8 877
Luka ogółem	-53 404	-1 789	-2 275	331	851	9 144	21 225	34 694	8 777
Luka skumulowana ogółem	-53 404	-55 193	-57 468	-57 137	-56 286	-47 142	-25 917	8 777	

Zestawienie terminów zapadalności/wymagalności przepływów kontraktowych aktywów i pasywów Banku na dzień 31 grudnia 2018 roku (w mln zł):

31.12.2018	1D	1M	3M	6M	1Y	2Y	5Y	5Y+	Razem
AKTYWA	2 334	1 420	2 659	3 274	6 953	9 874	21 745	42 222	90 481
Gotówka i Nostro	2 116	0	0	0	0	0	0	0	2 116
Należności od banków	0	10	0	0	0	125	0	0	135
Należności od klientów	218	1 369	2 657	3 002	6 034	8 282	16 151	32 717	70 430
Papiery Wartościowe	0	41	2	272	919	1 467	5 594	6 603	14 898
Pozostałe aktywa	0	0	0	0	0	0	0	2 902	2 902
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY	-43 065	-4 677	-6 217	-3 575	-3 514	-3 008	-1 841	-8 085	-73 982
Zobowiązania wobec banków	-341	-3	-1	-2	-45	-2	-4	-109	-507
Zobowiązania wobec klientów	-40 971	-4 566	-5 995	-3 189	-2 957	-1 536	-306	-54	-59 574
Emisje własne	0	-108	-221	-384	-512	-1 470	-1 531	-1 240	-5 466
Kapitały własne	0	0	0	0	0	0	0	-6 565	-6 565
Pozostałe zobowiązania	-1 753	0	0	0	0	0	0	-117	-1 870
Luka bilansowa	-40 731	-3 257	-3 558	-301	3 439	6 866	19 904	34 137	16 499
Skumulowana luka bilansowa	-40 731	-43 988	-47 546	-47 847	-44 408	-37 542	-17 638	16 499	
Instrumenty pochodne – wpływy	0	6 884	2 394	327	832	485	351	43	11 316
Instrumenty pochodne – wypływy	0	-6 867	-2 375	-327	-831	-485	-361	-43	-11 289
Instrumenty pochodne – netto	0	17	19	0	1	0	-10	0	27
Linie gwarancyjne i finansowe	-11 173	0	0	0	0	0	0	0	-11 173
Luka pozabilansowa	-11 173	17	19	0	1	0	-10	0	-11 146
Luka ogółem	-51 904	-3 240	-3 539	-301	3 440	6 866	19 894	34 137	5 353
Luka skumulowana ogółem	-51 904	-55 144	-58 683	-58 984	-55 544	-48 678	-28 784	5 353	

Nadzorcze miary płynności i miary wrażliwości

Nadzorcze miary płynności	31.12.2019	31.12.2018
M3	3,68	4,54
M4	1,18	1,17
LCR	146%	132%
NSFR	129%	129%

W okresie od 31 grudnia 2018 roku do 31 grudnia 2019 roku wartości wskaźników miar nadzorczych utrzymywały się powyżej limitów nadzorczych.

Poniższa tabela przedstawia części składowe wskaźnika pokrycia wpływów netto (LCR), czyli wartość zabezpieczenia przed utratą płynności oraz wypływ środków pieniężnych netto. Dodatkowo zaprezentowana została nadwyżka zabezpieczenia przed utratą płynności rozumiana jako nadwyżka możliwości pokrycia potrzeb płynnościowych przez okres występowania warunków skrajnych trwający 30 dni.

	31.12.2019	31.12.2018
Zabezpieczenie przed utratą płynności (mln zł)	15 482	13 739
Wypływy środków pieniężnych netto ogółem (mln zł)	10 624	10 434
Nadwyżka zabezpieczenia przed utratą płynności (mln zł)	4 858	3 305
Wskaźnik pokrycia wpływów netto (LCR)	146%	132%

Osad depozytów

Na dzień 31 grudnia 2019 roku poziom osadu depozytów w horyzoncie 30 dni wynosił ok. 94,4% dla bazy depozytowej w Banku (z wyłączeniem rynku międzybankowego) oraz 95,1% dla emisji własnych.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku poziom osadu depozytów w horyzoncie 30 dni wynosił ok. 95,0% dla bazy depozytowej w Banku (z wyłączeniem rynku międzybankowego) oraz 92,6% dla emisji własnych.

Koncentracja

Bank w cyklach miesięcznych przeprowadza analizę koncentracji bazy depozytowej, która ma na celu wskazanie potencjalnego ryzyka nadmiernego uzależnienia Banku od źródeł finansowania cechujących się zbyt niskim stopniem dywersyfikacji. W celu oszacowania poziomu koncentracji Bank wyznacza wskaźnik WWK (Wskaźnik Wysokiej Koncentracji) liczony jako stosunek wartości środków zgromadzonych przez największych depozytariuszy do wartości bazy depozytowej. Na dzień 31 grudnia 2019 r. WWK wyniósł 1,00%, co wskazuje na brak koncentracji. Wskaźnik na dzień 31 grudnia 2018 r. wynosił 1,17 %.

Statystykę WWK za 2019 r. i 2018 r. przedstawia poniższa tabela.

	Minimalny	Średni	Maksymalny
31.12.2019	0,98%	1,21%	1,72%
31.12.2018	1,12%	2,03%	2,68%

W celu ograniczenia ryzyka koncentracji Bank dywersyfikuje strukturę bazy depozytowej w podziale na klientów detalicznych, biznesowych, finansowych, instytucji rządowych i samorządowych, monitorując i raportując miesięcznie udział poszczególnych grup w całości bazy depozytowej.

	Waluta	31.12.2019	Waluta	31.12.2018
Klient 1	EUR, PLN, USD	359 889	EUR, PLN, USD	473 824
Klient 2	PLN	306 347	PLN	338 012
Klient 3	EUR, PLN, USD	248 612	EUR, PLN, USD	270 542
Klient 4	PLN	210 102	PLN	200 192
Klient 5	PLN	200 560	PLN	137 202

	Waluta	31.12.2019	Waluta	31.12.2018
Klient 6	PLN	130 914	PLN	122 058
Klient 7	EUR,PLN,USD	129 391	CHF,EUR, PLN, USD	119 424
Klient 8	CHF,CZK,EUR,PLN,USD	127 246	EUR, PLN, USD	110 170
Klient 9	EUR,PLN	120 088	PLN	109 068
Klient 10	CHF,EUR,PLN,USD	100 732	PLN	104 174

W 2019 r. sytuacja płynnościowa Banku pozostawała na bezpiecznym poziomie. Sytuacja była ściśle monitorowana i utrzymywana na adekwatnym do potrzeb poziomie poprzez dostosowywanie poziomu bazy depozytowej oraz uruchamianie dodatkowych źródeł finansowania w zależności od rozwoju akcji kredytowej i pozostałych potrzeb płynnościowych.

43 Ryzyko operacyjne

43.1 Opis ryzyka

Definicja ryzyka operacyjnego

Ryzyko operacyjne to ryzyko powstania straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów lub zdarzeń zewnętrznych. Ryzyko operacyjne uwzględnia ryzyko prawne, a nie obejmuje ryzyka utraty reputacji i ryzyka biznesowego.

Cel zarządzania ryzykiem operacyjnym

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku jest utrzymanie ryzyka operacyjnego na poziomie bezpiecznym i adekwatnym w stosunku do działalności, celów, strategii i rozwoju Banku, a także akceptowalnym przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku.

Pomiar i ocena ryzyka operacyjnego

Bank posiada sformalizowany system zarządzania ryzykiem operacyjnym w ramach którego przeciwdziała występowaniu zdarzeń i incydentów operacyjnych oraz ogranicza straty w przypadku materializacji ryzyka. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym obejmuje identyfikację, pomiar i ocenę ryzyka operacyjnego, działania zarządcze oraz monitoring i kontrolę ryzyka na wszystkich poziomach, od jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem operacyjnym w swoich obszarach, Koordynatorów ryzyka operacyjnego, poprzez Dział Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym, Komitet Ryzyka Operacyjnego, po Zarząd i Radę Nadzorczą.

W ramach identyfikacji ryzyka operacyjnego, Bank gromadzi dane o zdarzeniach i stratach zarówno w Banku, jak i w podmiotach zależnych. Pomiar i ocena ryzyka operacyjnego przeprowadzana jest przy wykorzystaniu mierników ilościowych (w tym kalkulacja kapitału wewnętrznego z tytułu ryzyka operacyjnego z wykorzystaniem modelu AMA) i jakościowych (np. samoocena ryzyka operacyjnego). Model AMA wykorzystuje dane wewnętrzne i zewnętrzne o zdarzeniach operacyjnych, czynniki otoczenia gospodarczego oraz wewnętrzne banku, a także wyniki analiz scenariuszowych.

Pomiar i ocena ryzyka operacyjnego obejmuje:

- kluczowe wskaźniki ryzyka (KRI),
- cel i limity
- obliczanie wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego – od 01.01.2018 r. Bank oblicza wymóg w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego zgodnie z zaawansowaną metodą (AMA) dla Banku z wyłączeniem Oddziału w Rumunii, dla którego zastosowanie ma metoda standardowa (TSA),
- szacowanie kapitału wewnętrznego dla Banku na ryzyko operacyjne z wykorzystaniem wyników modelu AMA,
- testy warunków skrajnych,
- analizy scenariuszowe,
- samoocenę ryzyka operacyjnego,
- określanie poziomu wykorzystania limitów na ryzyko operacyjne,
- wycenę rzeczywistych i potencjalnych strat związanych ze zidentyfikowanymi zdarzeniami operacyjnymi.

Monitoring i raportowanie ryzyka operacyjnego

Bieżącą kontrolą i monitorowaniem ryzyka operacyjnego w Banku zajmuje się Departament Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym. Jest to komórka organizacyjna odpowiedzialna m.in. za:

- rozwój i wprowadzanie odpowiednich metodyk oraz instrumentów kontroli ryzyka operacyjnego;
- monitorowanie wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego zgodnie z metodą standardową (TSA) w zakresie oddziału w Rumunii oraz zgodnie z metodą zaawansowaną (AMA) w zakresie pozostałej działalności prowadzonej przez Bank;
- opiniowanie i konsultowanie oceny ryzyka operacyjnego w prowadzonych projektach, produktach oraz procedurach (nowych i modyfikowanych);
- monitorowanie poziomu wykorzystania wewnętrznych limitów i apetytu na ryzyko operacyjne oraz podejmowanie działań zarządczych związanych z występowaniem podwyższonego lub wysokiego poziomu ryzyka operacyjnego;
- gromadzenie wysokiej jakości danych o zdarzeniach i skutkach operacyjnych;
- monitorowanie zdarzeń wewnętrznych i zewnętrznych;
- monitorowanie poziomu ryzyka operacyjnego Banku z wykorzystaniem narzędzi, m.in. kluczowych wskaźników ryzyka (KRI), samooceny, testów warunków skrajnych;
- przygotowywanie cyklicznych raportów dotyczących poziomu ryzyka operacyjnego w Banku.

Obowiązek monitorowania i ograniczania ryzyka operacyjnego w codziennej pracy dotyczy wszystkich pracowników i jednostek organizacyjnych Banku. Pracownicy Banku na bieżąco kontrolują poziom ryzyka operacyjnego w obsługiwanych procesach i aktywnie minimalizują ryzyko, podejmując możliwe działania mające na celu uniknięcie/ograniczenie strat operacyjnych. Odpowiadają za bieżącą rejestrację zdarzeń i finansowych skutków operacyjnych dotyczących ich obszarów działalności, definiują oraz raportują wartości Kluczowych Wskaźników Ryzyka (KRI) względem poziomów tolerancji dla procesów szczególnie narażonych na ryzyko operacyjne, a także biorą udział w procesie samooceny.

Narzędzia zarządzania ryzykiem operacyjnym

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym w Alior Banku jest wspierane przez system informatyczny OpRisk, w którym m.in. rejestrowane są zdarzenia i straty operacyjne oraz ewidencjonowane są wyniki analiz scenariuszowych.

Bank prowadzi ewidencję zdarzeń i skutków operacyjnych, która umożliwia efektywne analizowanie i monitorowanie ryzyka operacyjnego. Do monitorowania ryzyka operacyjnego oraz jego zmian wykorzystuje się kluczowe wskaźniki ryzyka (KRI), dla których określone są poziomy tolerancji.

Pomiar kapitału wewnętrznego na ryzyko operacyjne dokonywany jest przy wykorzystaniu metody AMA. W oparciu o metodę AMA Alior Bank zbudował wewnętrznymi siłami model statystyczny służący do szacowania poziomu ryzyka operacyjnego w oparciu o metodę Loss Distribution Approach (LDA).

W dniu 14 lutego 2019 roku Bank otrzymał od Komisji Nadzoru Finansowego zezwolenie na wdrożenie znacznego rozszerzenia w zakresie metody AMA, poprzez objęcie tą metodą historycznych skutków przejętej działalności Banku BPH SA oraz na łączne stosowanie przez Bank:

- metody AMA – w odniesieniu do działalności Alior Bank SA, z uwzględnieniem historycznych skutków działalności Banku BPH SA, w zakresie przejętej wydzielonej części BPH SA bez działalności oddziału w Rumunii,
- metody standardowej w odniesieniu do oddziału w Rumunii, do obliczania wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego od dnia 14 lutego 2019 roku.

Decyzja z 14 lutego 2019 zawierała również zgodę na utrzymywane przez Bank wymogów w zakresie funduszy własnych z zastosowaniem metody AMA na poziomie nie niższym niż 60% (poprzednio 80%) wymogów liczonych na podstawie metody standardowej.

Wartość strat operacyjnych brutto, które zostały zarejestrowane w 2019 r. dla Alior Banku SA mieściła się w ramach przyjętego celu oraz limitu na ryzyko operacyjne dla Banku.

W związku ze stosowaniem zaawansowanej metody pomiaru ryzyka operacyjnego (AMA), zgodnie z wymogami Art. 454 CRR, Bank dążąc do ograniczenia ryzyka materializacji skutków rzadkich, ale potencjalnie dotkliwych zdarzeń operacyjnych, wykupił szereg polis ubezpieczeniowych. Ww. polisy obejmowały m.in. ubezpieczenie w zakresie: mienia (w tym sprzętu elektronicznego), odpowiedzialności cywilnej, odpowiedzialności karnoskarbowej oraz odpowiedzialności zawodowej.

Warunki poszczególnych polis są dostosowane do skali i zakresu ponoszonego ryzyka. Ww. polisy nie są stosowane jako mechanizm ograniczający wysokość wymogów w zakresie funduszy własnych na ryzyko operacyjne ani też jako czynnik mitygujący wysokość kapitału wewnętrznego na ryzyko operacyjne.

44 Zarządzanie kapitałem

Definicja adekwatności kapitałowej

Adekwatność kapitałowa to proces mający na celu zapewnienie, iż poziom ryzyka, które Bank podejmuje w związku z rozwojem działalności biznesowej, może zostać pokryty posiadanym kapitałem, biorąc pod uwagę określony poziom tolerancji na ryzyko oraz horyzont czasowy. Proces zarządzania adekwatnością kapitałową obejmuje w szczególności przestrzeganie obowiązujących regulacji organów nadzoru i kontroli, a także

określonego w Grupie Kapitałowej poziomu tolerancji na ryzyko oraz proces planowania kapitałowego, w tym politykę dotyczącą źródeł pozyskiwania kapitału.

Celem zarządzania kapitałem w Banku jest utrzymywanie w każdym momencie działania odpowiedniej wartości funduszy własnych oraz kapitału Tier 1 do pokrycia ryzyka na odpowiednim poziomie, zgodnie z założonym apetytem na ryzyko.

W ramach apetytu na ryzyko Bank określa oczekiwane poziomy pokrycia przez fundusze własne oraz kapitał Tier 1 potencjalnej straty nieoczekiwanej z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka określonego w przepisach Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (Rozporządzenie CRR), a także poszczególnych rodzajów ryzyka zidentyfikowanego w ramach procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego (ICAAP). Potencjalna strata nieoczekiwana jest wyznaczana za pomocą kapitału regulacyjnego, którego metodyka wyznaczania została określona w Rozporządzeniu CRR, a także za pomocą kapitału wewnętrznego, wyznaczanego za pomocą metod o których mowa poniżej.

W procesie zarządzania kapitałem nadrzędną rolę odgrywają Rada Nadzorcza, Zarząd Banku, Komitet ds. Ryzyka Rady Nadzorczej, oraz Komitet Zarządzania Ryzykiem i ICAAP.

Miary adekwatności kapitałowej

W Banku do podstawowych narzędzi wykorzystywanych do zarządzania kapitałem należą:

- łączny współczynnik kapitałowy oraz współczynnik kapitału Tier 1
- analiza regulacyjnego wymogu kapitałowego
- kapitał wewnętrzny (ICAAP) oraz współczynnik pokrycia kapitału wewnętrznego przez fundusze własne.

Współczynnik wypłacalności

Współczynnik wypłacalności oraz współczynnik Tier 1 na dzień 31 grudnia 2019 r. zostały obliczone zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 648/2012 („Rozporządzenie CRR”) oraz innymi regulacjami wdrażającymi „opcje narodowe”, m. in. ustawa Prawo Bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 r. i rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 25 maja 2017 r. w sprawie wyższej wagi ryzyka dla ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach.

Fundusze własne dla potrzeb adekwatności kapitałowej

	31.12.2019	31.12.2018
Fundusze własne ogółem dla współczynnika wypłacalności	8 234 075	8 345 746
Kapitał podstawowy Tier I (CET1)	6 891 843	6 783 047
Wpłacony kapitał	1 305 540	1 305 187
Kapitał zapasowy	5 388 926	5 380 995
Pozostałe kapitały	179 505	184 284
Zysk zweryfikowany przez biegłego rewidenta	178 418	553 530
Niepodzielony wynik z lat ubiegłych	-379 888	-1 104 855

	31.12.2019	31.12.2018
Kapitał z aktualizacji wyceny - niezrealizowane straty	-6 105	-5 937
Wartości niematerialne wycenione według wartości bilansowej	-531 796	-528 501
Kapitał z aktualizacji wyceny - niezrealizowane zyski	42 538	39 196
Dodatkowe korekty wartości – korekta AVA	-11 832	-8 417
Pozostałe pozycje korygujące (korekty okresu przejściowego dotyczące MSSF 9, sekurytyzacja, aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego)	726 537	967 565
Kapitał Tier II	1 342 232	1 562 699
Zobowiązania podporządkowane	1 342 232	1 562 699
Wymogi kapitałowe	3 952 165	4 120 378
Wymogi kapitałowe razem dla ryzyka: kredytowego, kredytowego kontrahenta, korekty wyceny kredytowej, rozmycia i dostawy instrumentów do rozliczenia w późniejszym terminie	3 624 225	3 666 879
Wymogi kapitałowe razem dla ryzyka: cen kapitałowych papierów wartościowych, cen instrumentów dłużnych, cen towarów i walutowego	5 253	3 497
Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych	20 602	36 991
Wymogi kapitałowe razem z tytułu ryzyka operacyjnego	302 085	413 012
Współczynnik Tier 1	13,95%	13,17%
Łączny współczynnik wypłacalności	16,67%	16,20%

Alior Bank SA, zdecydował o zastosowaniu przepisów przejściowych przewidzianych przez rozporządzenie nr 2017/2395, co oznacza, że na potrzeby oceny adekwatności kapitałowej Banku nieuwzględniany będzie pełen wpływ wdrożenia MSSF 9.

W dniu 14 października 2019 r., Komisja Nadzoru Finansowego, w wyniku przeglądu adekwatności wskaźnika bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym, uchyliła w całości decyzję Komisji z dnia 31 lipca 2018 r., identyfikując Alior Bank SA jako inną instytucję o znaczeniu systemowym i nakładając na Bank bufor (na zasadzie indywidualnej i skonsolidowanej) innej instytucji o znaczeniu systemowym w wysokości równoważnej 0,25% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko, obliczonej zgodnie z art. 92 ust. 3 unijnego rozporządzenia CRR (nr 575/2013).

Analiza regulacyjnego wymogu kapitałowego

W ramach procesu wyliczenia współczynnika wypłacalności Bank analizuje poziom regulacyjnego wymogu kapitałowego oraz relacji funduszy własnych do kapitału wewnętrznego. Analiza polega na porównaniu rzeczywistych wartości z wartościami budżetowanymi oraz wskazaniu przyczyn ewentualnych różnic (inna niż planowana skala działalności Banku, zwłaszcza wielkość portfela kredytowego, czy inny niż planowany profil ryzyka aktywów). Kapitały własne Banku przewyższały łączny wymóg kapitałowy w ciągu całego 2019 r.

Kapitał wewnętrzny

W ramach procesu ICAAP Bank dokonuje identyfikacji oraz oceny istotności wszystkich rodzajów ryzyka, na które jest narażony w związku z podejmowaną działalnością.

Istotne rodzaje ryzyka w dniu 31 grudnia 2019 r.:

- Ryzyko kredytowe – niewypłacalności
- Ryzyko kredytowe - koncentracji branżowej
- Ryzyko kredytowe - koncentracji wobec klienta

- Ryzyko kredytowe - koncentracji w walucie
- Ryzyko operacyjne
- Ryzyko płynności
- Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej
- Ryzyko rynkowe
- Ryzyko rozliczenia/dostawy z późniejszym terminem rozliczenia
- Ryzyko modeli
- Ryzyko utraty reputacji
- Ryzyko biznesowe
- Ryzyko kapitałowe
- Ryzyko braku zgodności.

Na poszczególne rodzaje ryzyka, zidentyfikowane jako istotne, Bank alokuje kapitał wewnętrzny przy zastosowaniu wewnętrznych modeli szacowania ryzyka.

Kapitał wewnętrzny szacowany jest:

- dla ryzyka kredytowego w oparciu o metodykę CreditRisk+ jako wartość 99,95 kwantyla rozkładu strat na portfelu kredytowym;
- dla ryzyka rynkowego oraz ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej w oparciu o metodykę VaR;
- dla ryzyka płynności w oparciu o model luki płynności przy założeniu scenariusza skrajnego;
- dla ryzyka operacyjnego w oparciu o model AMA.

Wyznaczony całkowity kapitał wewnętrzny jest zabezpieczony wartością kapitału dostępnego przy uwzględnieniu odpowiednich buforów bezpieczeństwa.

Pakiet CRD IV/CRR

Na 31 grudnia 2019 r. Bank w pełni uwzględniał przepisy Rozporządzenia CRR w zakresie zarządzania kapitałem, w tym rachunku funduszy własnych oraz wyliczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.

Inne

45 Przejęcie Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej

W dniu 31 stycznia 2019 r. Komisja Nadzoru Finansowego podjęła decyzję o przejęciu Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo – Kredytowej Jaworzno (SKOK Jaworzno) przez Alior Bank SA. W dniu 1 lutego 2019 r. zarząd majątkiem SKOK Jaworzno objął Zarząd Alior Banku SA. Z dniem 1 kwietnia 2019 r. Alior Bank SA przejął SKOK Jaworzno.

Zgodnie z art. 74c ust. 4 ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych z dniem przejęcia kasa albo bank krajowy przejmujący wchodzi we wszystkie prawa i obowiązki kasy przejmowanej. Do dnia przejęcia przez Alior Bank SA, SKOK Jaworzno prowadził działalność i oferował usługi swoim członkom w pełnym dotychczasowym zakresie. Alior Bank kolejny raz włączył się w proces naprawczy Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo-Kredytowych wspierany przez Komisję Nadzoru Finansowego i Bankowy Fundusz Gwarancyjny („BFG”). Przejęcie SKOK Jaworzno przez Alior Bank S.A. zapewniło pełne bezpieczeństwo

środków zgromadzonych w przejmowanej Kasie oraz dostęp do szerszej oferty produktowej Alior Banku SA członkom SKOK Jaworzno.

W księgach rachunkowych Banku przejęcie zostało rozliczone zgodnie z MSSF3. Proces przejęcia zrealizowany został przy założeniu udzielenia Bankowi wsparcia przez BFG na podstawie art. 264 Ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym i nie wiązał się z dokonaniem zapłaty przez Bank. Wsparcie BFG polega na przekazaniu dotacji oraz udzieleniu gwarancji na pokrycie strat (stosowne umowy zostały sfinalizowane) wynikających z ryzyka związanego z przejmowanymi prawami majątkowymi SKOK Jaworzno. Dotacja BFG została udzielona na pokrycie, ustalonej na dzień przejęcia, różnicy pomiędzy wartością przejmowanych praw majątkowych a zobowiązań z tytułu środków gwarantowanych deponentów SKOK i jej wartość wyniosła 110 mln zł. Bank otrzymał dotację w dniu 22 listopada 2019 r.

Zgodnie z zapisami MSSF 3 Bank rozpoznał w swoich księgach wartości godziwe przejętych aktywów i zobowiązań.

1. Korekty portfela kredytowego

Łączna wartość godziwa portfela kredytowego SKOK Jaworzno została ustalona dla kredytów bez rozpoznanej utraty wartości (portfel pracujący). Dla tych kredytów obliczenie bazowało na przepływach kontraktowych skorygowanych o ryzyko kredytowe oraz przedpłaty. Wartość godziwą pracującego portfela kredytowego SKOK ustalono, stosując model zdyskontowanych przepływów pieniężnych z zastosowaniem obserwowanych wartości rynkowych stóp skorygowanych o marże płynności oraz koszt kapitału w podziale na homogeniczne podportfele. W przypadku portfela kredytów niepracujących jego wartość godziwa została przyjęta jako równa wartości księgowej ze względu na oczekiwany nieznaczący odzysk.

2. Korekta portfela depozytów

Bank przyjął, że wartość godziwa depozytów klientowskich i bankowych oraz innych zobowiązań finansowych o zapadalności do 1 roku jest w przybliżeniu równa ich wartości bilansowej. Wyznaczając wartość godziwą zobowiązań finansowych o zapadalności rezydualnej powyżej 1 roku, Bank wyznaczył wartość bieżącą oczekiwanych płatności w oparciu o bieżące krzywe procentowe. Wycena ta nie odbiegała od wartości bilansowej z uwagi na powyższe Bank nie dokonał korekty wartości godziwej.

Ponadto Bank rozpoznał aktywa z tytułu podatku odroczonego w kwocie 19 706 tys. zł w związku z nabytymi aktywami i zobowiązaniami przyjętymi w wyniku połączenia.

Poniżej zaprezentowano wartości godziwe nabytych aktywów i przejętych zobowiązań:

Aktywa	Wartość godziwa nabytych aktywów
Aktywa pieniężne	21 040
Należności od klientów*	143 310
Należności od Kasy Krajowej	40 283
Rzeczowe aktywa trwałe	6 676
Pozostałe aktywa	22 256
Aktywa razem	233 565

*Wartość księgowa należności od klientów wyniosła 137 218 tys. zł, natomiast korekta z tytułu wyceny do wartości godziwej wyniosła 6 254 tys. zł.

Zobowiązania	Wartość godziwa przyjętych zobowiązań
Zobowiązania wobec klientów gwarantowane przez BFG	319 796
Rezerwy	13 190
Pozostałe zobowiązania	2 808
Zobowiązania razem	335 794

Możliwe do zidentyfikowania aktywa netto	-102 229
Dotacja od BFG	110 000
Zysk na okazjnym nabyciu	7 771

Bank dokonał rozliczenia księgowego i wyliczenia zysku z tytułu okazjnego nabycia w związku z przejściem SKOK Jaworzno. Wynik ten został zaprezentowany w pozostałych przychodach operacyjnych Banku.

46 Zdarzenia istotne dla działalności Banku

Transakcja sekurytyzacji syntetycznej

7 grudnia 2018 r. Bank zawarł umowę umożliwiającą przeprowadzenie sekurytyzacji syntetycznej portfela kredytów biznesowych do wartości 1,5 mld zł z Europejskim Funduszem Inwestycyjnym oraz Europejskim Bankiem Inwestycyjnym jako kontrgwarantem, która umożliwi Bankowi dalszy wzrost w zakresie finansowania segmentu małych i średnich przedsiębiorstw.

Konstrukcja transakcji jest podzielona na trzy transze, tj. junior, mezzanine i senior, gdzie ryzyko transzy junior pozostaje w Alior Banku, natomiast ryzyko transz mezzanine oraz senior zostaje przeniesione na EFl i EBl.

Jest to pierwsza tego typu transakcja w Polsce przeprowadzana pod reżimem unijnego rozporządzenia CRR (Capital Requirements Regulation).

W dniu 7 czerwca 2019 r., po wypełnieniu dodatkowych kowenantów wobec Europejskiego Banku Inwestycyjnego, Bank operacyjnie uruchomił transakcję sekurytyzacji. Transakcja ta nie spowodowała zaprzestania ujmowania aktywów finansowych w księgach Banku.

Wartość portfela objętego sekurytyzacją na dzień 31.12.2019 roku wynosi 695 768 tys. zł.

W ramach umowy sekurytyzacji, Bank posiada uprawnienie do uzupełniania amortyzowanej części portfela (replenishment) w okresie 3 lat od 7 czerwca 2019 r.

Zawarcie porozumienia w sprawie warunków transakcji dotyczącego spółki RUCH SA w restrukturyzacji

W dniu 11 kwietnia 2019 r. zostało zawarte porozumienie w sprawie warunków transakcji pomiędzy Bankiem, Polskim Koncernem Naftowym Orlen SA oraz Powszechnym Zakładem Ubezpieczeń SA, dotyczące RUCH SA w restrukturyzacji. Zgodnie z zapisami tego porozumienia, Bank zamierza przejąć na własność 100% akcji w kapitale zakładowym RUCH SA (w sposób w sposób uzgodniony pomiędzy Bankiem a PKN Orlen po prawomocnym zatwierdzeniu układu w ramach przyspieszonych postępowań układowych) w celu ich dalszej odsprzedaży na rzecz PKN Orlen.

Nabycie akcji RUCH SA przez PKN Orlen nastąpi po spełnieniu się warunków przewidzianych w zawartym porozumieniu tj. m.in.:

- 1) prawomocnego stwierdzenia wykonania układów zawartych w przyspieszonych postępowaniach układowych RUCH SA,
- 2) uzyskaniu przez strony niniejszego porozumienia zgód korporacyjnych oraz
- 3) wydaniu przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów lub Komisję Europejską zgody na nabycie akcji RUCH SA przez PKN Orlen.

W dniu 30 sierpnia 2019 r. Bank otrzymał informację o zatwierdzeniu przez Sąd Okręgowy w Warszawie, Sąd Gospodarczy, XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy układów częściowych zakładających propozycje umorzenia:

- 1) 85% wierzytelności w ramach przyspieszonego postępowania układowego RUCH Spółka Akcyjna w restrukturyzacji („Spółka”) obejmującego wydawców będących wierzycielami Spółki, w stosunku do których zadłużenie Spółki wynosiło co najmniej jeden milion złotych na dzień otwarcia tego postępowania („PPU1”) oraz
- 2) 50% wierzytelności w ramach przyspieszonego postępowania układowego Spółki obejmującego wydawców będących wierzycielami Spółki, wobec których Spółka miała zadłużenie w wysokości powyżej stu tysięcy złotych na dzień otwarcia tego postępowania („PPU2”).

Obecnie trwają dalsze negocjacje odnośnie daty realizacji transakcji oraz jej szczegółowych warunków. W ocenie Banku scenariusz restrukturyzacyjny jest najbardziej korzystny i strategia ta została odzwierciedlona przy tworzeniu scenariuszy na cele kalkulacji odpisu aktualizującego należności od Ruchu.

Otwarcie Wieloletniego Programu Emisji Obligacji Alior Bank SA

5 sierpnia 2019 r. Rada Nadzorcza Banku, zgodnie z wnioskiem Zarządu Banku, wyraziła zgodę na otwarcie Wieloletniego Programu Emisji Obligacji Alior Bank SA oraz upoważniła Zarząd Banku do wielokrotnego zaciągania zobowiązań finansowych w ramach tego Programu w drodze emisji przez Bank niezabezpieczonych obligacji. Łączna wartość nominalna Programu nie przekroczy 5 000 000 000 zł.

W dniu 10 września 2019 r. decyzją Zarządu Banku w ramach Wieloletniego Programu został ustanowiony program ofertowy obligacji dotyczący emisji niezabezpieczonych, niepodporządkowanych lub podporządkowanych, obligacji na okaziciela do kwoty 1.500.000.000 zł. Program Ofertowy objęty zostanie prospektem podstawowym sporządzonym przez Bank zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1129 z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie prospektu, który ma być publikowany w związku z ofertą publiczną papierów wartościowych lub dopuszczeniem ich do obrotu na rynku regulowanym oraz uchylecia dyrektywy 2003/71/WE.

Trwają prace związane z przygotowaniem Prospektu.

Otwarcie Drugiego Programu Emisji Bankowych Papierów Wartościowych Alior Bank SA

W dniu 30 sierpnia 2019 r. Rada Nadzorcza Banku, zgodnie z wnioskiem Zarządu Banku, wyraziła zgodę na otwarcie Drugiego Programu Emisji Bankowych Papierów Wartościowych Alior Bank SA oraz upoważniła Zarząd Banku do wielokrotnego zaciągania zobowiązań finansowych w ramach Programu w drodze emisji przez Bank bankowych papierów wartościowych o wartości nominalnej równej co najmniej 100 PLN lub

równowartości tej kwoty w innych walutach. Łączna wartość nominalna Programu nie przekroczy 5 000 000 000 zł.

47 Istotne zdarzenia po dacie bilansowej

Informacja na temat ratingu Alior Banku nadanego przez agencję Fitch Ratings Ltd.

Agencja Fitch Ratings Ltd utrzymała nadany rating długoterminowy Banku w walucie zagranicznej na poziomie 'BB'. Jednocześnie Agencja podwyższyła krótkoterminowy rating krajowy Banku z 'F2(pol)' do 'F1(pol)' w związku z poprawą oceny struktury finansowania oraz płynności Banku.

Podpisy wszystkich Członków Zarządu

Data		Podpis
27.02.2020	Krzysztof Bachta - Prezes Zarządu	
27.02.2020	Tomasz Biłous - Wiceprezes Zarządu	
27.02.2020	Marcin Jaszczuk - Wiceprezes Zarządu	
27.02.2020	Seweryn Kowalczyk - Wiceprezes Zarządu	
27.02.2020	Mateusz Poznański - Wiceprezes Zarządu	
27.02.2020	Agata Strzelecka - Wiceprezes Zarządu	
27.02.2020	Marek Szcześniak - Wiceprezes Zarządu	
27.02.2020	Dariusz Szwed - Wiceprezes Zarządu	

Podpis osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych

Data		Podpis
27.02.2020	Urszula Nowik-Krawczyk - Dyrektor Departamentu Rachunkowości, Główny Księgowy Banku	